

Vuosikertomus 2006

VARMA

Vuosikertomus 2006

Vuosi 2006 lyhyesti	4
Toimitusjohtajan katsaus	6
Eläkeuudistuksen tuloksista suotuisia merkkejä	8
TyEL sähköisesti vakuutuspalveluja	10
Työhyvinvoinnin edistäminen kannattaa taloudellisesti	14
Vakuutettujen palvelut kehittyvät	16
Värikäs ja tulokellinen sijoitusvuosi	20
Osaava henkilöstö tekee hyvää työtä	26
Hallinto ja johtaminen	28
Hallintoneuvosto	31
Hallitus	32
Johtoryhmä	36
Sanasto	40
Varma palvelee	42

Yhtiökokous

Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön Varman varsinainen yhtiökokous pidetään 22.3.2007 klo 10 alkaen osoitteessa Annankatu 18, Helsinki.

Vuosikertomus ja muut julkaisut

Varman vuosikertomus julkaistaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Yhteiskuntavastuun raportti julkaistaan joka toinen vuosi ja seuraavan kerran se ilmestyy keväällä 2008. Raportti julkaistaan suomeksi ja ruotsiksi.

Kaikkia Varman julkaisuja voi tilata osoitteesta www.varma.fi.

Varma eläkkeiden turvaaja

Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma on Suomen suurin työeläkeyhtiö ja sijoittaja. Yhtiö vastaa noin 760 000 henkilön työeläketurvasta. Vuonna 2006 Varman vakuutusmaksutulo oli 3,0 miljardia euroa ja se maksoi eläkkeitä 2,9 miljardia euroa. Yhtiön sijoitusten arvo oli vuoden 2006 lopussa 26,9 miljardia euroa.

Varman perustehtävät

Tunnuslukuja	2006	2005
Vakuutusmaksutulo, milj. €	2 983	2 764
Eläkkeensaajille maksetut eläkkeet, milj. € ¹⁾	2 886	2 703
Vastuuvelka, milj. €	23 774	21 824
Toimintapääoma, milj. €	6 666	5 599
Toimintapääoma/vastuuvelka, % ²⁾	32,1	29,2
Toimintapääoma/vakavaraisuusraja	2,1	2,4
Sijoitukset, milj. €	26 858	24 621
Sijoitustuotot, milj. €	2 330	2 499
Sitoutuneen pääoman tuotto, %	9,4	11,6
Siirto asiakashyvityksiin, milj. €	78	84
% TEL-palkkasummasta	0,6	0,7
TEL-vakuutukset 31.12.	25 200	25 200
TEL-vakuutetut 31.12.	426 000	409 000
YEL-vakuutukset 31.12.	37 400	36 700
Eläkkeensaajat 31.12.	296 000	293 000
Varman henkilöstö 31.12.	667	670

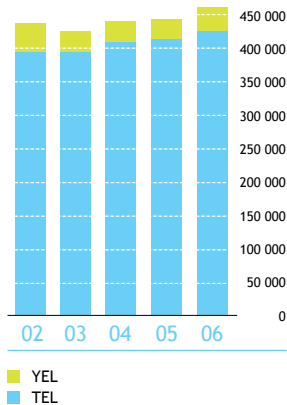
1) Ennen saatujen vastuunjakokorvausten vähentämistä.

2) Suhdeluku laskettu prosentteina vakavaraisuusrajan laskennassa käytetystä vastuuelasta.

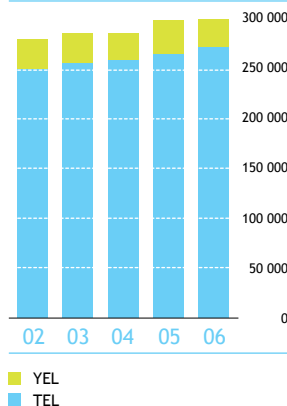

Vuosi 2006 lyhyesti

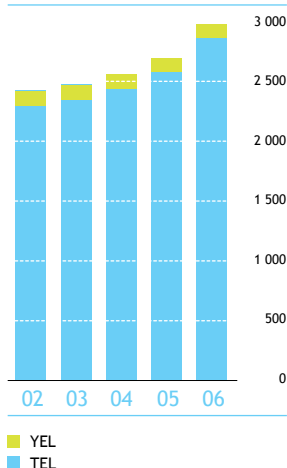
Vakuutetut, hlöä

Eläkkeensaajat, hlöä

Vakuutusmaksutulo, milj. €

Varman vahva tuloskehitys jatkui vuonna 2006. Polveileva sijoitusvuosi päättyi hyvään 9,4 %:n sijoitustuottoon, ja menestys asiakkasirroissa vahvasti Varman johtavaa markkina-asemaa. Vuotta leimasi valmistautuminen uuden työntekijän eläkelain TyEL:n tuloon.

Varman kokonaistulos kohosi 1,1 (2005: 1,7) miljardiin euroon hyvien sijoitustuottojen ansiosta. Sijoitusten tuotto käyvin arvoin laskettuna oli 9,4 % (11,6 %) ja sijoitusten markkina-arvo 26,9 (24,6) miljardia euroa.

Sijoitussalkkua kasvatti etenkin osakesijoitusten arvonnousu. Tuottoa paransi myös se, että osakkeiden ja hedge-rahastojen osuutta sijoituksesta kasvatettiin ja korkosijoitusten osuutta pienennettiin.

Yhtiön vakavaraisuus kohosi 6 666 (5 599) miljoonaan euroon eli 32,1 (29,2) % suhteessa vakavaraisuusasetuksen mukaiseen vastuuvelkaan.

Liikekulutehokkuus oli erittäin hyvä, hoitokustannusylijäämä oli 29 miljoonaa euroa.

Markkinajohtajuus vahvistui

Varma vahvisti jälleen markkina-asemaansa Suomen suurimpana työeläkevakuuttajana. Vakuutusmaksutulo kasvoi 8 % 3,0 miljardiin euroon. Vakuutettujen työntekijöiden ja yrittäjien määrä kasvoi 4 %:lla 463 000:een. Asiakkasirroissa Varman siirtotulos 15 miljoonaa euroa oli alan paras.

Asiakashyvityksiä varten siirrettiin ositettuun lisävakuutusvastuuseen 78 (84) miljoonaa euroa. Hyvityssiirto oli noin 3,5 % työnantajan TEL-maksusta.

Vanhuuseläkepäästösten määrä normalisoitui

Eläkkeitä maksettiin 2,9 miljardia euroa eli 7 % edellisvuotta enemmän. Eläkkeensaajia oli noin 296 000 eli 1,2 % enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Vanhuuseläkepäästösten määrä laski 11 %, mikä tarkoitti käytännössä tilanteen normalisoitumista. Vuonna 2005 poikkeuksellisesti kolme ikäluokkaa saavutti vanhuuseläkkeen alaikärajan, mikä hetkellisesti kasvatti päätösten määrää.

Valmiina uuteen kilpailutilanteeseen

Vuonna 2006 Varma valmistautui uuden työeläkelain TyEL:n tuloon ja sen aiheuttamaan muutokseen työeläkeyhtiöiden kilpailukentässä.

Etenkin sähköisiä palveluita ja niiden saatavuutta parannettiin ja tietojärjestelmiä kehitettiin. Tilapäi-

”Sähköisiä palveluja ja niiden saatavuutta parannettiin.”

sille työnantajille rakennettiin oma Pesti-verkkopalvelu.

Uusi toimitalo alulle ja Hyvää työtä esille

Varma alkoi rakentaa uutta toimitaloa Helsingin Salmisaareen. Samalla varmistui, että yhtiön nykyinen

toimitila Annankadulla vuokrataan EU:n kemikaalivirastolle osittain jo vuonna 2007.

Varma aloitti syksyllä 2006 Hyvää työtä -kampanjan, jolla se haluaa korostaa Suomessa tehtävän työn merkitystä koko maan menestykselle.

Tase käyvin arvoin (emoyhtiö) Milj. €

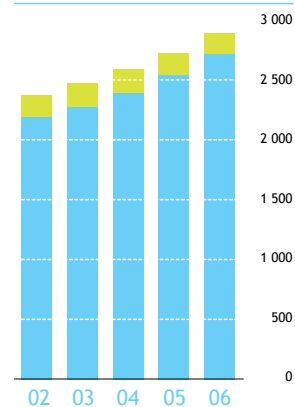
Vastaavaa	2006	2005
Sijoitukset	26 859	24 621
Saamiset	693	366
Kalusto	5	5
	27 557	24 992
Vastattavaa		
Oma pääoma	76	66
Arvostuserot	3 604	2 903
Osittamaton lisävakuutusvastuu	3 008	2 640
Toimintapääomaan sisältyvät erät	6 688	5 610
Ositettu lisävakuutusvastuu (hyvityksiin)	77	85
Tasoituspääoma	910	947
Vastuuvelka	19 778	18 152
Vastuuvelka ilman lisävakuutusvastuita	20 689	19 099
Muut velat	102	198
	27 557	24 992

Tuloslaskelma käyvin arvoin (emoyhtiö) Milj. €

	2006	2005
Vakuutusmaksutulo	2 983	2 764
Maksetut korvaukset	-2 556	-2 401
Vastuuvelan muutos	-1 542	-1 096
Sijoitustoiminnan nettotulos	2 344	2 514
Kokonaisliikekulut	-90	-84
Muut kulut	-14	-12
Verot	-4	-3
Kokonaistulos*	1 121	1 681

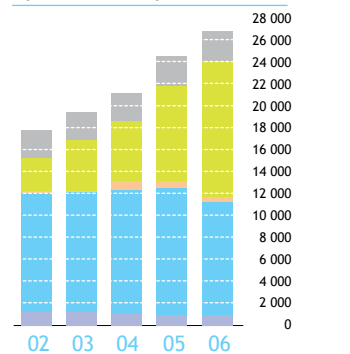
*Tulos käyvin arvoin ennen lisävakuutusvastuiden ja tasoituspääoman muutosta. Käytetään pääasiassa vakavaraisuuden vahvistamiseen.

Maksetut eläkkeet, milj. €

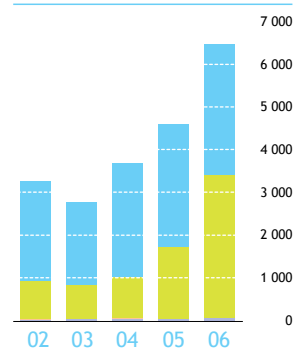
■ YEL
■ TEL

Sijoitukset, milj. €

■ Lainasaamiset
■ Joukkovelkakirjalainat
■ Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset
■ Osakkeet ja osuudet
■ Kiinteistöt

Toimintapääoma, milj. €

■ Osittamaton lisävakuutusvastuu
■ Arvostuserot
■ Tilinpäätössiirtojen kertymä
■ Oma pääoma

Varma eteni vahvasti

Varman vuosi 2006 oli toiminnallisesti ja tuloksiltaan menestyksenkäs. Sijoitustuloksemme oli varsin hyvä, ja saavutimme tavoitteemme asiakashankinnassa ja vakuutustoiminnassa. Samanaikaisesti paransimme liikekulutehokkuuttamme ja tehostimme toimintaamme. Eläkepäätokset tehtiin yhtiössä kaikissa eläkelajeissa nopeammin kuin alalla keskimäärin.

Varma valmistautui toimintavuoden aikana merkittäviin työeläkealaa koskeviin uudistuksiin. Työeläkelainsäädännön uudistamisen myötä vuoden 2007 alusta sekä lyhyet työsuhteet että kotitalouksien teettämä työ voidaan vakuuttaa Varmassa. Olemme valmistautuneet huolella näihin uusiin toimintamahdollisuuksiin. Haluamme kehittää palveluitamme niin, että ne ovat helposti vakuutuksenottajien saatavilla. Tavoitteenamme on, että asiakkaamme kokevat palvelumme hyviksi ja tehokkaiksi.

Uusi työeläkeyhtiöiden sijoitus-toimintaa koskeva kate- ja vakavaraisuussäännöstö lisää mahdollisuuksiamme tavoitella sijoituksillemme entistä parempaa tuottoa. Olemme niin ikään valmistautuneet omalta osaltamme lisäämään toimintamme läpinäkyvyyttä.

Toimintaympäristössä mahdollisuuksia ja haasteita

Varma menestyi vuonna 2006 sijoituksissaan varsin hyvin. Sijoitustemme tuotto käyvin arvoin oli 9,4 % ja inflaatiosta puhdistettu reaalityttö 7,0 %. Sijoitusmarkkinat ovat kehittyneet suotuisasti jo neljän vuoden ajan, ja Varman sijoitusten viiden

vuoden (2002–2006) keskituotto on 8,0 %.

Olemme kasvattaneet osakkeiden osuutta sijoitussalkussamme. Samalla sijoitustemme riskitaso on kohonnut. Olemmekin työskennelleet määrätietoisesti sijoitusriskien hallinnan kehittämiseksi yhtiössämme.

Kansainvälisen talouden näkymät ovat edelleen varsin suotuisat, ja yritykset raportoivat vahvoja tuloksia. Vahvinta talouskasvu on kuitenkin muualla kuin Euroopassa, mikä kasvattaa entisestään Suomessa tapahtuvan tuotannon häiriöherkkyyttä.

Varma pyrkii omalta osaltaan vahvistamaan markkinapaikka Suomen kilpailukykyä. Osallistumme monin tavoin suomalaisen pääoma- ja sijoitusmarkkinan kehittämiseen ja tätä toimintaa haluamme jatkaa vastaisuudessaakin. Työeläkejärjestelmän sijoitusuudistuksen myötä olemme voineet sekä lisätä että monipuolistaa sijoituksiamme suomalaisiin yrityksiin.

Keskustelu eläketurvasta on myönteistä

Eläkkeet puhuttavat suomalaisia. Tämä on myönteinen asia. Työeläke-

järjestelmän mittavat uudistukset ovat osoittautuneet hyvin toimiviksi, ja järjestelmämme kestää hyvin myös kansainvälisen vertailun.

Samalla kun eläkejärjestelmämme läpinäkyvyyttä tulee entisestään lisätä, on alan oltava valmis jatamaan uudistuksia ja työeläkeyhtiöiden tehostettava toimintaansa. Paras keino tähän on lisätä yhtiöitten välistä kilpailua. Kilpailua voidaan lisätä ja edistää monin tavoin vaarantamatta eläketurvan ja eläkepalvelujen tasoa.

Kiitän Varman henkilöstöä hyvästä suorituksesta vuonna 2006 ja asiakkaitamme yhtiölle osoitetusta luottamuksesta.

Matti Vuoria
toimitusjohtaja

*”Työeläkejärjestelmän sijoitusuudistuksen myötä
olemme voineet sekä lisätä että
monipuolistaa sijoituksiamme suomalaisiin yrityksiin.”*

Eläkeuudistuksen tuloksista suotuisia merkkejä

Eläkeuudistuksen kannustimet näyttävät tehoavan, sillä ikään-tyneiden työllisyys on nousussa.

Vuoden 2005 alussa tuli voimaan yksityisten alojen eläkeuudistus, jonka tavoitteena oli turvata eläketurvan rahoitus pidentämällä työuria ja lisäämällä eläketurvan kannustavuutta. Uudistuksesta on nyt kaksi vuotta, joten joitain varovaisia huomioita sen onnistumisesta voi jo tehdä.

Eläkeuudistuksessa säilytettiin kaikki työeläketurvan peruseriaatteen. Lakisääteinen työeläke on keskeinen osa suomalaista sosiaaliturvaa, ja se perustuu työsuhteeseen tai yrittäjätoimintaan. Työeläke määrittyy entistä selkeämmin ansioiden perusteella, eikä eläkekattoa ole.

tavasti vanhuuseläkkeelle ei ole aiheuttanut ryntäystä eläkkeelle. Aikaisemman 65 vuoden sijaan eläkkeelle voi nyt jäädä joustavasti 63–68-vuotiaana. Varmassa oli vuoden 2005 lopussa 63–64-vuotiaita työelämässä olevia vakuutettuja 4 753, joista 1983 oli hakenut vanhuuseläkettä vuoden 2006 aikana.

Näyttäisi siltä, että ensimmäisen mahdollisen eläkkeellejäämisikänsä ohittaneet työntekijät pitävät työn-teen jatkamista kunnioitettavana ja toivottavana.

Ikääntyneiden työllisyys on parantunut nopeasti, mitä voi pitää merkinä siitä, että eläkeuudistuk-

tavoitteena on, että kuntoutuja jatkaisi työelämässä. Onnistuneella työeläkekuntoutuksella säästetään eläkemenoissa.

Työkyvyttömyyseläkehakemusten kasvu hidastui selvästi vuonna 2006. Työeläkekuntoutukseen osallistuneiden määrä sen sijaan kasvoi edelleen.

Varma on kehittänyt asiakas-yritystensä kanssa tehtävää yhteistyötä työkyvyn edistämiseksi ja kuntoutussuunnittelussa, mikä on lisännyt kuntoutuksen hakemuskäytäntöä samoin kuin hakemusten osuvuutta.

Myönteinen kehitys eläke- ja kuntoutusuudistusten etenemisessä on yhteydessä hyvään suhdanteeseen. Taloudellisten kannustimien ohella asennemuutokset ovat ratkaisevia työeläkeuudistuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Vuonna 2006 alkaneella Hyvää työtä -kampanjalla Varma haluaa korostaa suomalaisen työn merkitystä myönteisessä mielessä, tärkeänä osana elämää – paitsi yhteiskunnan niin myös yksilön näkökulmasta.

”Asennemuutokset ratkaisevat, saavutetaanko eläkeuudistuksen tavoitteet.”

Työeläkkeistä vastaavat yhteisvastuullisesti työnantajat ja työntekijät. Työeläkkeistä ja eläkejärjestelmän kehittämisestä sovitaan kolmikantaisesti, työntekijä- ja työnantajajärjestöjen yhteistyössä.

Ikääntyneiden työllisyys nousussa

Eläkeuudistuksessa tehtiin kansainvälisestikin katsottuna mittavia muutoksia, kuten esimerkiksi elin-aikakertoimen käyttöönotto ja eläkkeen karttumisajan muuttuminen selkeästi koko työuran pituiseksi.

Toistaiseksi eläkeuudistuksen tuoma mahdollisuus jäädä jous-

sen kannustimet toimivat. Paitsi että ikääntyneiden työllisyysaste on parantunut, myös yhä useampi eläkeläinen käy ainakin ajoittain ansiotyössä.

Alkaneiden eläkkeiden euromäärien kasvu on jatkunut voimakkaana. Keskimääräinen Varmassa alkava vanhuuseläke oli vuonna 2006 noin 1400 euroa kuukaudessa.

Työeläkekuntoutus säästää eläkemenoja

Kuntoutusuudistuksen ansiosta työeläkekuntoutuksesta tuli lakisääteinen oikeus silloin, kun työkyky on uhattuna. Työeläkekuntoutuksen

Uudistukset muuttavat työeläkealaa

Vuonna 2007 voimaan tulleet uudistukset muuttavat työeläkeyhtiöiden kilpailukenttää ja sijoitustoiminnan säännöstöä.

Työeläkevakuuttaminen yksinkertaistuu

Yksityisten alojen palkansaajia koskevat eläkelait yhdistyvät vuonna 2007 työntekijän eläkeläiksi eli TyEL:ksi. Se korvaa entiset työeläkelait TEL:n, LEL:n ja TaEL:n.

Työnantajalle TyEL-uudistus tuo helppoutta ja vaivattomuutta vakuuttamiseen. Työsuhteen kestolla tai toimialalla ei ole enää merkitystä, vaan työnantaja voi keskittää Varmaan kaikkien yksityisten alojen työntekijöiden työeläketurvan. Myös tilapäisesti työllistävä työnantaja, esimerkiksi kotitalous, voi vakuuttaa työntekijänsä Varman Pesti-verkkopalvelussa.

Vakuutusten keskittäminen yhteen työeläkeyhtiöön säästää asiakkaan kuluja ja helpottaa työrutiineja.

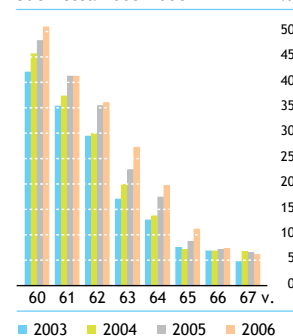
Sijoitusuudistus parantaa tuottomahdollisuuksia

Varman hallussa oleva sijoitusomaisuus on vakuutusosittajien ja vakuutettujen varallisuutta, joka sijoitetaan tuottavasti eläkkeiden turvaamiseksi. Eläkeyhtiöiden sijoitustoimintaa säädellään kate- ja vakavaraisuussäädöillä, jonka toteutumista Vakuutusvalvontavirasto valvoo.

Vuoden 2007 alusta voimaan tullut sijoitussäädösten uudistus parantaa Varman mahdollisuutta tavoitella eläkevaroilta entistä parempaa tuottoa. Uudistus antaa mahdollisuuden nostaa osakesijoitusten osuutta.

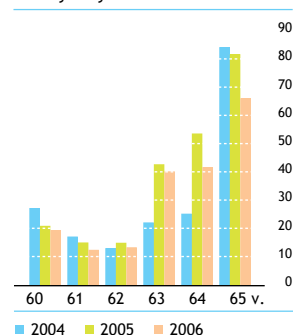
Lisäämällä eläkesijoittajien mahdollisuuksia tavoitella eläkevaroilta nykyistä korkeampaa tuottoa turvataan eläkkeet ja pyritään loiventamaan eläkemaksujen nousua.

Ikääntyneiden työllisyysaste Suomessa 2003-2006 %

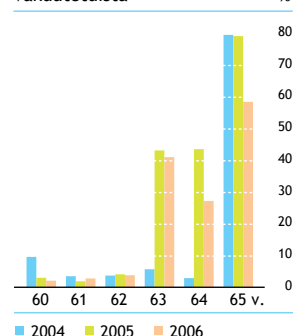
Lähde: Tilastokeskus

Työeläkkeelle siirtyneiden osuus vakuutetuista, koko yksityinen sektori %

Lähde: Eläketurvakeskus

Vanhuuseläkkeelle siirtyneiden osuus Varman työssäkäyneistä vakuutetuista %

*Ikä vuoden alussa

Monipuolisia työeläkevakuuttamisen palveluita

Varma tarjoaa asiakkailleen työeläkevakuuttamiseen liittyviä

- peruspalveluita (mm. vakuutus- ja eläkepalvelut, työeläkekuntoutus)
- täydentäviä palveluita (mm. vakuutusmaksuarvioita ja -laskelmia, työhyvinvointiin liittyvää koulutusta ja neuvontaa sekä ulkomailla työskentelyn sosiaaliturvaan liittyvää neuvontaa)
- asiakaskohtaisia palveluja (mm. räätälöityjä palveluja, kuten asiakkaan liiketoimintaan perehtynyt palveluryhmä)

Varman toimitilat sijaitsevat Helsingin keskustassa, mutta yhtiön yhteyspäällikköverkosto kattaa koko maan. Varman vakuutuksia myyvät myös If ja Nordea. TyEL- ja YEL-vakuutushakemukset voi täyttää sähköisesti Varman verkkosivulla.

Kaleva Travelin henkilöstöasiantuntija Tiina Metsikkö (vas.) ja henkilöstöjohtaja Terhi Utriainen hoitavat vakuutusasiansa Varman yhteyspäällikkö Kirsti Keravuoren (oik.) kanssa.

TyEL sähköisti vakuutuspalveluja

Vuonna 2006 Varma vahvisti jälleen markkina-asemaansa Suomen suurimpana työeläkevakuuttajana. Yhtiön tavoitteena on tehokas ja kilpailukykyinen palvelu. Varma kehitti erityisesti sähköisiä palvelujaan, jotka olivat keskeisessä roolissa valmistumisessa uuden työeläkelain TyEL:n tulon.

Yksityisten alojen palkansaajia koskevat eläkelait (TEL, LEL ja TaEL) yhdistettiin yhdeksi työntekijän eläkeläiksi TyEL:ksi vuoden 2007 alusta. Työeläkelainsäädännön uudistuminen asettaa haasteita tietojärjestelmien tehokkuudelle, henkilöstön osaamiselle ja ylipäänsä toimimiselle uudessa kilpailutilanteessa. Varman valmistautumisessa TyEL:iin keskeisessä roolissa oli vuonna 2006 sähköisten palveluiden ja tietojärjestelmien kehittäminen.

TyEL:iin siirtyminen lisää merkittävästi sähköistä ilmoitusliikennettä,

Kansio-palvelua voi nyt käyttää verkkopankkitunnuksilla, ja Pesti-verkkopalveluun pääsee myös Nordean Solo-palvelun sekä If:n verkkopalvelun kautta.

Varmaan tulee vuosittain lähes 900 000 vakuutusilmoitusta, ja yhtiöllä on noin 11 400 verkkosopimuksen tehnyttä yritysasiakasta. Vuonna 2006 sähköisten kanavien kautta tulevien työsuhde- ja vuosi-ilmoitusten osuus oli 81 %. Kansio-verkkopalvelun kautta saatujen ilmoitusten osuus nousi 35 prosentista 38 prosenttiin.

”Asiakasyritysten muutostahti heijastuu myös työeläkeyhtiön toimintaan.”

tä, sillä vakuutusten ilmoitustiheys kasvaa ja satunnaiset työsuhteet ilmoitetaan pääasiassa sähköisesti.

Valmistautuessaan TyEL:iin Varma monipuolisti yritysasiakkaidensa Kansio-verkkopalvelua ja laajensi pienille yritysasiakkaille tarjottavia ilmoituspalveluja. Myös tilapäisille työnantajille, erityisesti kotitalousyrittäjille, rakennettiin oma Pesti-verkkopalvelu.

Verkkopalveluiden saatavuus parani

Varman sähköisten palvelujen saatavuutta parannettiin niin, että

Rakenteilla on koko työeläkealan yleinen ansaintatietojärjestelmä, johon on keskitetty kaikki työeläkkeen määrään vaikuttavat tiedot. Hanketta toteuttaa yhteisyritys Arek Oy. Varma otti ansaintajärjestelmän osittain käyttöönsä vuoden 2006 lopussa, ja kokonaisuudessaan se on yhtiöllä käytössä kesällä 2007.

Vakuutusmaksutulo nousi

Varman TEL-vakuutusmaksutulo oli vuonna 2006 2,9 miljardia euroa. Kasvua edelliseen vuoteen oli 8 %. Vastaavasti YEL-maksutulo kasvoi 0,6 % 125 miljoonaan euroon.

Varma kampanjoi Hyvän työn puolesta

Varman viestintä ja markkinointi alkoivat kulkea Hyvää työtä -teeman alla syksyllä 2006.

”Hyvää työtä” tarkoittaa Varman tehokasta ja vastuullista toimintatapaa, ja toisaalta se voidaan lukea myös toivotuksena tai kiitoksena esimerkiksi asiakkaiden suuntaan. Hyvää työtä -kampanja korostaa, että Suomen ja Varman menestys perustuu suomalaiseen työhön.

Mainoskampanja on ollut näkyvästi esillä sanomalehdissä ja katukuvassa.

Kampanjasivulla

www.hyvaatyota.fi herätettiin keskustelua hyvästä suomalaisesta työstä ja haastettiin kävijät kirjoittamaan omia hyvän työn tarinoita. Vuoden 2006 loppuun mennessä sivuilla oli vierailut noin puoli miljoonaa kävijää, ja julkaistuja hyvän työn tarinoita oli kertynyt yli 500.

Hyvää työtä -teemaa tukee myös Avainlippu, joka myönnettiin Varmalle elokuussa 2006. Avainlippu on Suomen tunnetuin alkuperämerkki, joka kertoo, että palvelu on tuotettu Suomessa tai että tuote on valmistettu Suomessa.

Lisäksi sovittiin pääyhteistyökumppanuudesta Suomen Parhaat Työpaikat 2007 -tutkimuksessa, jossa Varma jakoi Hyvää työtä -erikoispalkinnon.

Yrittäjien ja työnantajien neuvottelukunta

Varman ja yrittäjien sekä työnantajien välisen yhteistyöelimen tehtävä on edistää yhtiön ja asiakkaiden välistä yhteistyötä ja tiedonvälitystä. Neuvottelukunnan jäsenet nimittää Varman hallitus.

Neuvottelukunnan jäsenet 31.12.2006

Harri Broman, Broman Group Oy:n toimitusjohtaja
 Henry Fagerström, vuorineuvos, Schenker East Oy:n hallituksen puheenjohtaja
 Markku Haavisto, Veolia Transport Finland Oy:n toimitusjohtaja
 Jukka Hyryläinen, KATKO Oy:n toimitusjohtaja
 Antero Ikäheimo, teollisuusneuvos, Lappset Group Oy:n hallituksen puheenjohtaja
 Kristiina Illi, Tiimari Oyj:n toimitusjohtaja
 Ari Jokelainen
 Pekka Kauranen, Suomen Kansallisoopperan hallintojohtaja
 Mika Kiljunen, Kaleva Travel Invest Oy:n toimitusjohtaja
 Jari Kokkonen, apteekkari, Yliopiston Apteekki
 Timo U. Korhonen, NCC Rakennus Oy:n toimitusjohtaja
 Martti Lappalainen, energianeuvos, Suur-Savon Sähkö Oy:n toimitusjohtaja
 Matti Lappalainen, Vaasan & Vaasan Oy:n toimitusjohtaja
 Timo Miettinen, Ensto Oy:n ja EM Group Oy:n hallituksen puheenjohtaja
 Jari Ollila, Purso Oy:n hallituksen puheenjohtaja
 Jukka Ottela, Esan Kirjapaino Oy:n toimitusjohtaja
 Ahti Paananen, Fenestra Oy:n liiketoiminta-alueen johtaja
 Simo Parhankangas, Kyrel Oy:n toimitusjohtaja
 Antti Reenpää, Kustannusosakeyhtiö Otavan toimitusjohtaja
 Tuomo Räsänen, Carel Capital Oy:n toimitusjohtaja
 Tuomo Rönkkö, Eltel Networks Oy:n toimitusjohtaja
 Mauri Saarelainen, Honkarakenne Oyj:n hallituksen puheenjohtaja
 Risto Salo, Hollming Oy:n hallituksen puheenjohtaja
 Ralf Sandström, kauppaneuvos, Restel Oy:n toimitusjohtaja
 Juha Silvanto, Sylva Group Oy:n hallituksen puheenjohtaja
 Saara Sinivuori, Aleksin Ravintolat Oy:n toimitusjohtaja
 Harri Suutari, PKC Group Oyj:n hallituksen puheenjohtaja
 Heikki Takamäki, kauppaneuvos, Heikki Takamäki Oy/Rauta-Otra Nekalan toimitusjohtaja
 Petteri Walldén
 Kaija Ward, kauppaneuvos, Eurokangas Oy:n hallituksen puheenjohtaja
 Einari Vidgrén, teollisuusneuvos, Ponsse Oyj:n hallituksen puheenjohtaja
 Jorma Wiitakorpi, Patria Oyj:n toimitusjohtaja
 Heikki Väänänen, teollisuusneuvos, Karelia Yhtymä Oyj:n hallituksen puheenjohtaja
 Pertti Yliniemi, Lapland Hotels -konsernin hallituksen puheenjohtaja

TEL-vakuutusten määrä oli 25 200 ja YEL-vakuutusten määrä oli 37 360.

Uusmyynnissä kasvua

Uusien TEL- ja YEL-vakuutuksien myynti kasvoi vuonna 2006 4,1 prosenttia 7 957 kappaleeseen. Varman osuus kappalemääräisestä uusmyynnistä oli 22,9 %, joten yhtiön 24,0 %:n tavoitteeseen ei aivan ylletty. Uusmyynnin maksutulo nousi 54,6 miljoonaan euroon. Yrittäjien keskuudessa uusmyynnin määrää lisäsi erityisesti jakeluyhteistyö Nordean kanssa ja perinteinen yhteistyö If:n kanssa.

Vakuutusirroissa menestystä

Vuonna 2006 Varma vahvisti jälleen asemaansa suurimpana työeläkevakuuttajana työeläkeyhtiöiden välisissä asiakassirroissa. Maksutulolla mitattuna Varman nettosiirtotulos oli 15 miljoonaa euroa. Se vahvistaa Varman johtavaa markkina-asemaa noin 0,2 prosenttiyksikköä. Työeläkealan siirtoliike on ollut maksutulolla mitattuna vuosittain noin 200 miljoonaa euroa.

Eläkesäätiöistä siirtyi Varman hoidettavaksi vuonna 2006 noin 20 miljoonan euron vuosimaksuiset työeläkevakuutukset. Varmasta eläkesäätiöihin tai -kassoihin siirtyi noin 18 miljoonan euron vuosimaksuiset vakuutukset.

Kappalemääräisesti vakuutus-siirtoja tarkasteltaessa Varma menetti asiakkaita pienyrityskentässä. Varma menetti nettona noin 860 YEL-asiakkuutta ja noin 340 TEL-

asiakkuutta, joten vakuutusten lukumäärällä mitattuna yhtiö menetti markkina-asemaa. Varmalla on ollut perinteisesti vahva rooli suurten yritysten vakuuttajana. Jatkossa osa yhtiön asiakaspalveluorganisaatiosta keskittyy erityisesti pienyrityskenttään.

Asiakashyvitykset

Varma varasi asiakashyvityksiin 78 miljoonaa euroa eli 3,5 % työnantajan TEL-maksuista (2005: 84 miljoonaa). Vuonna 2006 asiakashyvitykset pysyivät yhä erittäin kilpailukykyisellä tasolla. Hyvitysten

aleneminen vuoden 2005 määrästä johtui pääosin yhtiön sijoitusallokaatiossa tapahtuneista muutoksista.

Haasteena yhteiskunnan muutostahti

Vuonna 2006 pankki- ja vakuutus-alalla jatkuivat monet yritysjärjestelyt, jotka muuttivat työeläkevakuutusyhtiöiden keskinäistä kilpailua ja osin myös yhtiöiden vakuutuspalveluiden jakeluteitä.

Globalisaation Suomeen tuoma talouskehityksen nopeasyklisyys näkyi muutoksina asiakasyritysten

liiketoimintarakenteissa ja heijastui yhä voimakkaammin työeläkeyhtiöiden toimintaan. Asiakasyritykset ovat jatkuvassa muutoksessa – niiden liiketoimintarakenteet muuttuvat yritysmyyntien ja -ostojen, fuusioiden sekä fokuoitumisen seurauksena. Monet yritykset ulkoistavat työvoimaansa, mikä mahdollistaa samalla täysin uusien alojen vahvan kasvun. Nämä ilmiöt ovat haasteena Varmalle, mutta toisaalta ne antavat yhtiölle myös yhä paremmat mahdollisuudet työeläkeyhtiöiden välisessä kilpailussa.

Kaikki vakuutukset saman katon alle

Hotelli- ja ravintolaketju Next Hotels on korkeatasoisia ja vaihtoehtoisia palveluja tarjoava hotelli- ja ravintolaketju Etelä-Suomen alueella. Yritys on ollut Varman asiakas alusta saakka, vuodesta 1990 lähtien.

Next Hotels käyttää lähes kaikkia Varman palveluja: vakuutus- ja eläkepalveluja sekä työhyvinvointiin liittyviä palveluja. TyEL:n tultua voimaan Next Hotels keskitti kaikki eläkevakuutuksensa Varmaan vuonna 2007.

Vuonna 2006 Next Hotelsissa oli TEL-vakuutettuja työntekijöitä keskimäärin 375 ja TaEL:in alaisia 88.

Next Hotelsin eläkeasioita yrityksen perustamisesta saakka hoitanut toimistopäällikkö **Terttu Kunnaala** kertoo, että TyEL ja mahdollisuus keskittää vakuutuspalvelut samaan yhtiöön on tervetullut muutos.

- Vakuuttaminen samassa työeläkeyhtiössä yhdellä vakuutuksella helpottaa työtä oleellisesti. TyEL ei tuo kuin positiivisia asioita tullessaan, Kunnaala sanoo ja kertoo, että valmistautuminen lakimuutokseen aloitettiin hyvissä ajoin syksyllä 2005. Yksityiskohtaisimmat suunnitelmat käytiin läpi Varman kanssa vuonna 2006.

Next Hotelsin yritysryppääseen kuuluvat mm. Klaus K Helsingissä, Next Hotelli Rivoli Järvenpäässä ja Next Hotel Linnea Riihimäellä sekä Next Hotel Hirvihaaran Kartano Mäntsälässä. Vuonna 2006 yhtiön liikevaihto oli noin 21 miljoonaa euroa.

- TyEL:n tuloa on odotettu. Uudistuksen jälkeen työntekijät saavat yhä tarkempaa tietoa tulevasta eläkkeestään, Next Hotelsin eläkeasioita hoitava toimistopäällikkö Terttu Kunnaala sanoo.

Työhyvinvoinnin edistäminen kannattaa taloudellisesti

Työhyvinvointipalveluissa painotettiin ikäjohtamista, sairauspoissaolojen hallintaa ja työeläkekuntoutuksen kehittämistä. Näiden palvelujen avulla Varman asiakasyritys voi saada aikaan säästöjä ja tehokkuutta.

Työhyvinvoinnin edistämiseksi Varma tarjoaa monipuolisia palveluja asiakasyrityksilleen. Kokonaisuuteen kuuluu työvälineitä työnantajan ja -tekijän itsenäiseen käyttöön, asiakastilaisuuksia sekä yrityskohdattaisia konsultaatioita.

työhyvinvointivälineiden käyttöön.

Koulutustilaisuuksia järjestettiin eri paikkakunnilla yhteensä kahdeksan, ja niistä saatu palaute oli erittäin hyvää. Kaikkiaan vuoden aikana tehtiin eri laajuista yhteistyötä noin 300 asiakasyrityksen kanssa.

”Ikäjohtamisella yritys voi saavuttaa merkittäviä säästöjä.”

Vuonna 2006 asiakastilaisuudet olivat erityisen suosittuja. Kohderyhminä olivat ensisijaisesti yritysten henkilöstöhallinnon ja työhyvinvoinnin ammattilaiset. Työhyvinvoinnin ajankohtaistiedon lisäksi tilaisuuksissa annettiin valmennusta

Yksi merkittävimmistä hankkeista oli ikäjohtamiseen tarkoitettu Hyvä ikä -tuotekokonaisuuden kehittäminen. Siihen liittyvät tuotteet lanseerattiin omassa asiakastilaisuudessa marraskuussa 2006.

Hyvä ikä -tuotteisiin liittyvä asia-

kasyhteistyö on alkanut lupaavasti. Ikäjohtamisen osaamisessa Suomi ja Varma ovat nyt aivan Euroopan kärjessä.

Eri toimialojen työhyvinvointia käsittelevistä projekteista saadaan laajasti hyödynnettäviä tuloksia ja ne tukevat työkyvyttömyyden ennaltaehkäisyä. Vuonna 2006 aloitettiin laaja kaupan alan työntekijöiden työhyvinvointia koskeva hanke, joka ulottuu vuodelle 2007.

Varma kehittää jatkuvasti työhyvinvoinnin palveluja yhdessä asiakasyritystensä ja suomalaisten hr-asiiantuntijoiden kanssa. Kuluneena vuonna kehitettyjen tuotteiden lisäksi on jatkettu Muutos haastaa esimiestyön -hanketta. Yrityksen muutostilanteissa varsinkin esimiesten vastuu ja taidot työhyvinvoinnin hallinnassa korostuvat, ja tähän tarvitaan erityistä tukea.

Asiakasyritysten kanssa tehtävän yhteistyön kulmakivenä ovat aina taloudelliset faktat: työhyvinvoinnin

Koristelija Mirja Mielonen kiinnittää astioihin siirtokuvia Arabian tehtaalla Helsingissä.

edistäminen ja työkyvyttömyyden ehkäiseminen ovat rahanarvoista toimintaa.

Kuntoutus auttaa uuteen alkuun

Varma voi tukea työeläkekuntoutuksena työn uudelleen järjestelyä tai ammatinvaihtoa silloin, kun työntekijää tai yrittäjää uhkaa työkyvyn menetys lähitulevaisuudessa. Kyseessä on lakisääteinen työeläkeetuus.

Ammatillinen kuntoutus on monella tavalla kannattavaa toimintaa. Siinä voittavat kuntoutujan lisäksi myös työnantaja ja koko yhteiskunta.

Vuonna 2006 Varman järjestämään työeläkekuntoutukseen osallistui noin 1 400 asiakasta.

Yhteistyössä yrityksen ja työterveyshuollon kanssa voidaan sairastunutta työntekijää auttaa jatkaamaan työssä. Kuntoutushakemusten hylkäysprosentti (12) on varsin alhainen, mikä on seurausta asiakkaiden kanssa pitkään tehdystä yhteistyöstä: suurin osa hakemuksista tulee Varmaan hyvissä ajoin ja oikein täytettyinä.

Vuonna 2006 painopiste oli kuntoutuksen asiakaspalvelun kehittämisessä. Ryhmähaastatteluiden avulla selvitettiin kuntoutujien kokemuksia työkokeiluista. Tulokset kertovat, että kuntoutuspalveluita pidettiin nopeina ja yksilöllisinä. Työkokeilun onnistumisessa tärkeää oli kuntoutujan oma motivaatio sekä sujuva yhteistyö esimiehen ja työterveyshuollon kanssa.

Keväällä 2006 alkoi pilottiprojekti, jossa masennuksen vuoksi

sairauslomalla olleita tuetaan palaamaan työelämään työkokeilun ja sen rinnalla toteutettavan työhönpaluuvaimennuksen avulla. Hanke toteutetaan yhteistyössä Mehiläisen kanssa.

Sairauspoissaolojen hallinta on iso haaste

Sairauspoissaolojen hallinta on noussut merkittävään rooliin työ-

paikoilla. Runsaat poissaolot laskevat aina työn tehokkuutta. Lisäksi ikäluokkien pienentyessä työvoima on yhä keskeisempi tuottavuustekijä.

Olennaista on yhteisistä käytännöistä sopiminen ja sairauslomien pitkittymisen ehkäiseminen.

Varma edistää työkyvyttömyyden ehkäisemiseen liittyvien toimintamallien laatimista koulutuksella ja ohjemateriaalilla.

Hyvä ikä – uusia eväitä ikäjohtamiseen

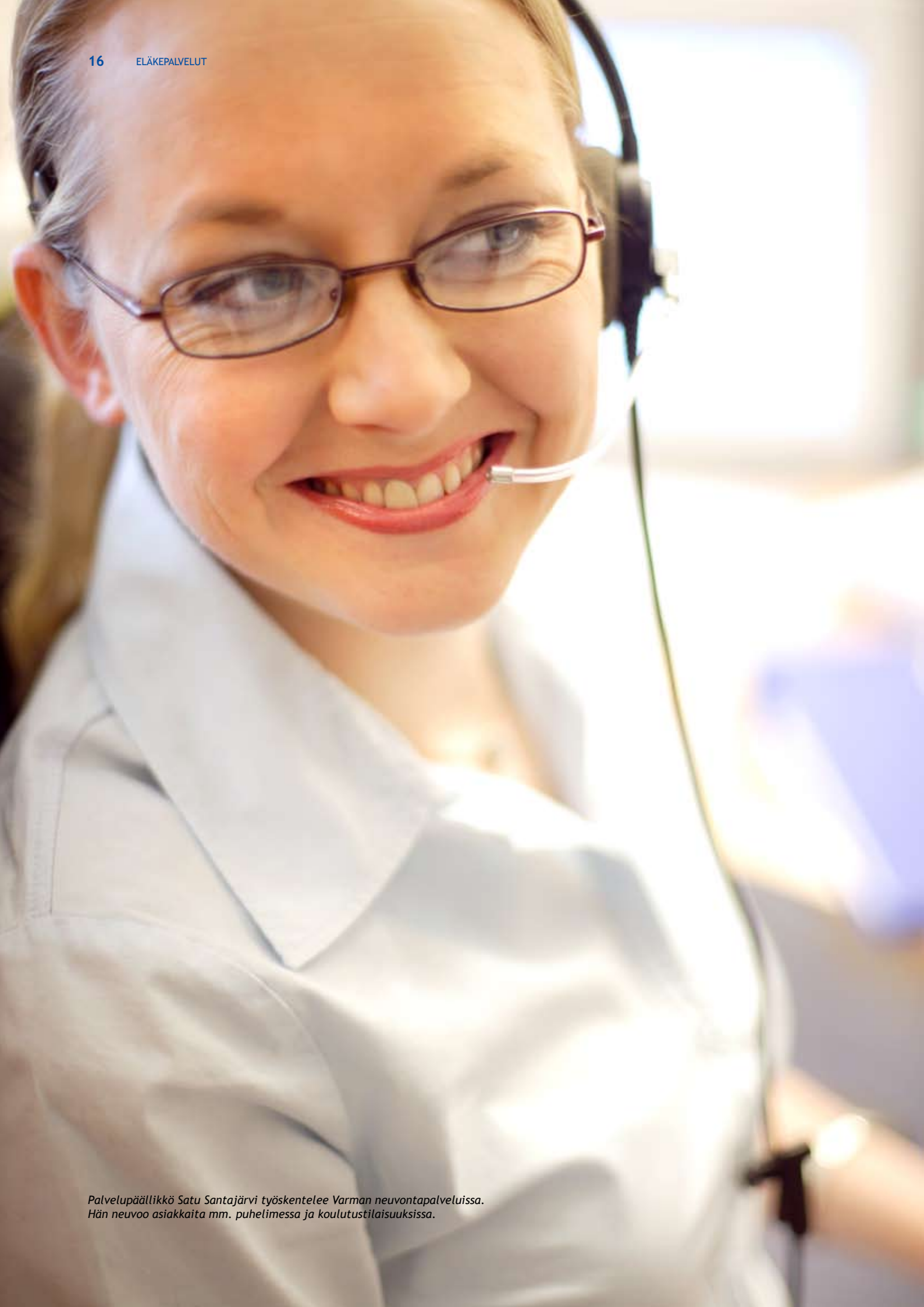
Ikäjohtaminen oli Varman työhyvinvointipalveluiden keskeisin teema vuonna 2006. Ikäjohtamisen kysymyksiin on paneuduttu nimenomaan asiakkaiden pyynnöstä.

- Yhä useammassa yrityksessä työntekijöiden keski-ikä on korkea, ja työnantajat ovat pyytäneet Varmalta käytännön tukea, kertoo asiakaspäällikkö **Maaret Ilmarinen**.

Varma julkaisi marraskuussa laajan Hyvä ikä -tuoteperheen. Siihen kuuluvan oppaan, kysymyspatteristojen ja verkossakin toimivan tietotestin avulla yrityksessä voidaan tarkastella henkilöstön ikätietoutta. Kokeneiden työntekijöiden ja yrityksen tarpeita voidaan kartoittaa erillisillä yksilö- ja yrityspeileillä.

- Uusilla työvälineillä haluamme edistää pitkiä työuria ja osaamisen siirtoa sukupolvelta toiselle. Ne auttavat yritysjohtoa ja esimiehiä tunnistamaan senioreiden vahvuudet ja hyödyntämään niitä. Työvälineet auttavat myös tunnistamaan ja ehkäisemään ikääntymiseen liittyviä uhkia, kuten työkyvyn, terveyden tai motivaation heikkenemistä, Ilmarinen sanoo.

Ikäjohtamisella yritys voi saavuttaa merkittäviä säästöjä. Niitä syntyy, kun eläkekustannukset ja sairauspoissaolot vähenevät. Henkilöstön vaihtuvuus pysyy hallinnassa, ja osaamispääoma säilyy yrityksessä.

Palvelupäällikkö Satu Santajärvi työskentelee Varman neuvontapalveluissa. Hän neuvoo asiakkaita mm. puhelimesta ja koulutustilaisuuksissa.

Vakuutettujen palvelut kehittyvät

Varma kehittää voimakkaasti palvelujaan kaikissa yksilön eläketurvaan liittyvissä kysymyksissä. Niistä tärkein on eläkkeelle siirtyminen, mutta sitä ennen vakuutetut saavat tietoa työssä jatkamisen eduista.

Varmalla on yli 760 000 henkilöasiakasta, mikä on suunnilleen yhtä paljon kuin Helsingissä ja Vantaalla on yhteensä asukkaita. Henkilöasiakkaisiin kuuluu 296 000 eläkkeensaajaa, 426 000 TEL-vakuutettua ja 37 000 yrittäjää.

Perinteiseen tapaan Varma lähetti TEL-vakuutetuilleen henkilökohtaisen eläkelaskelman, joita postitettiin 30, 35, 40, 45, 50, 55, 57 ja 58 vuotta täyttäneille työntekijöille. Kaikki lähes 50 000 vakuutettua saivat arvion vanhuuseläkkeestä 63-, 65- ja 68-vuotiaana. Näin myös nuoremmat ikäluokat voivat nähdä, miten pitempään työskentely vaikuttaa eläkkeen määrään.

Jokaiselle YEL-vakuutetulle lähetettiin vastaava laskelma, joka kertoi eläkeuudistuksen vaikutuksista. Runsaat 11 000 lisätuvakuutettua sai arvion eläkkeen määrästä omassa eläkeiässään.

Vakuutetun pyynnöstä Varman eläkeasiantuntijat laskivat lähes 27 000 eläkearviota.

Palvelua verkossa ja neuvontatilaisuuksissa

Eläkearvio-palvelu on Varman verkkopalvelu, jossa voi itse arvioida omaan työhistoriaan perustuvan vanhuuseläkkeen määrän eri ikävaihtoehdoin. Yli 53-vuotiaat voivat arvioida myös osa-aikaeläkkeensä.

Vakuutetut tekivät itse Eläkearvio-palvelussa 41 000 eläkearviota vuonna 2006.

Vuonna 2006 neuvontapalvelut järjesti työntekijöille ja yrittäjille 152 neuvonta- ja koulutustilaisuutta. Tilaisuuksiin osallistui runsaat 4 200 vakuutettua.

Suurin osa tilaisuuksista järjestettiin asiakasyritysten pyynnöstä ja ne räätälöitiin yritysten tarpeiden mukaisesti. Osa oli alueellisia tilai-

suuksia, joihin kutsuttiin paikallisten asiakasyritysten työntekijöitä.

Valtaosa tilaisuuksista käsitteli eläkeuudistusta ja työssä jatkamista. Osa tilaisuuksista keskittyi työtömyyseläkkeeseen.

Puhelinpalvelun suosio säilyi

Lähes 30 000 asiakasta otti puhelimitse neuvontapalveluihin yhteyttä. Puhelin onkin vakuutettujen eniten käyttämä yhteydenottotapa.

Toiseksi eniten käytetään sähköpostia. Vuonna 2006 sähköpostin välityksellä tuli lähes 5 000 kyselyä eläkeasioista. Niihin vastattiin kirjeitse, jos vastaus sisälsi henkilökohtaista tietoa.

”Vakuutetut tekivät itse Eläkearvio-palvelussa 41 000 eläkearviota.”

Työeläkeote tuo oman eläkeyhtiön lähemmäksi

Vuonna 2008 tulee voimaan uudistus, jonka mukaan kaikki 18-67-vuotiaat työntekijät saavat vuosittain työeläkeotteen. Uuden työntekijän eläkelain TyEL:n mukaan omalla työeläkeyhtiöllä on ensisijainen vastuu neuvonnasta.

Työeläkeotteessa näkyvät kaikki yksityisten alojen työsuhteet ja ansiot, joista eläke kertyy. Samalla ilmoitetaan edellisen vuoden loppuun mennessä ansaittu eläke.

Vastuu tietojen oikeellisuudesta alkaa vähitellen siirtyä osittain vakuutetulle itselleen.

Valmistelut jopa 700 000 työeläkeotteen postittamiseksi vakuutetuille on aloitettu. Lähetettävä määrä muodostuu Varmassa nykyisin tai viimeksi vakuutettuina olleista työntekijöistä ja yrittäjistä.

Työsuhde- ja ansiotietojensa lisäksi vakuutetut saavat kirjeissään lisätietoa Varmasta. Näin toiminnan avoimuus ja läpinäkyvyys vakuutettuihin päin lisääntyy.

Oma eläkeyhtiö ja sen sijoitustoiminta kiinnostavat vakuutettuja, minkä osoitti ikäluokkalaskelmien saajille lähetetty kysely.

Eläkeasiain neuvottelukunta

Eläkeasiain neuvottelukunta on Varman ja työmarkkinajärjestöjen välinen yhteistyöelin, joka muun muassa antaa yhtiölle työkyvyttömyyseläkkeitä ja yksilöllisiä varhaiseläkkeitä koskevia suosituksia. Jäsenet nimittää yhtiön hallitus.

Neuvottelukunnan jäsenet 31. 12. 2006

Puheenjohtaja **Markku Hyvärinen**, varatoimitusjohtaja, Varma
 Varapuheenjohtaja **Sakari Tola**, ylilääkäri, Varma
Lasse Laatonen, lakiasiainjohtaja, Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Petri Mustakallio, sosiaalipoliittinen asiantuntija, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Mervi Flinkman, sosiaali- ja terveyspoliittinen asiamies, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
Anja Uljas, kehitysjohtaja, Suomen Ekonomiliitto - Finlands Ekonomförbund - SEFE ry
Petri Vanhala, pääsihteeri, Paperiliitto ry
Riitta Wärn, asiantuntija, Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Neuvottelukunnan kokouksiin osallistuvat Varmasta myös eläkejohtaja **Marja Ahola**, osastopäällikkö **Marja Korpilahti** ja ratkaisupäällikkö **Kari Ahtiainen**.

Vakuutettujen neuvottelukunta

Vakuutettujen neuvottelukunta on Varman ja TEL-vakuutettujen välinen neuvoo-antava yhteistyöelin, jonka tehtävä on edistää yhtiön ja palkansaajien välistä yhteistyötä ja tiedonvälitystä. Jäsenet nimittää yhtiön hallitus keskeisten palkansaajakeskusjärjestöjen esityksestä.

Neuvottelukunnan jäsenet 31. 12. 2006

SAK:n edustajat
Ellen Helo, Tradeka Oy
Teuvo Kalso, Ovako Bar Oy Ab
Keijo Kekäläinen, Savon Mediat Oy
Jukka Mahlamäki, Meira Oy
Hannu Paronen, Versowood Oy
Eero Pennanen, Abloy Oy
Antero Raanoja, Stora Enso Oyj
Jouni Suomalainen, Sokotel Oy
Simo Virolainen, Honkarakenne Oyj
Kari Virtanen, Koiviston Auto Oy
Timo Virtanen, Metsä Tissue Oyj
Kari Ylikauppila, Fortum Oyj

STTK:n edustajat
Timo Jaakkola, NCC Rakennus Oy
Matti Kangas, TietoEnator Oyj
Pauli Karhu, Wärtsilä Oyj Abp
Kimmo Koskivaara, TS-Yhtymä Oy
Irma Kronlöf, Mehiläinen Terveyspalvelut Oy
Seppo Lampinen, Ovako Bar Oy Ab
Jorma Malinen, Aker Yards Oy
Jukka Nyberg, UPM-Kymmene Oyj
Kaija Roukala-Hyvärinen, Nordea Pankki Suomi Oyj
Marika Siren, If Vahinkovakuutusyhtiö Oy

Akavan edustajat
Kimmo Heinonen, Sunila Oy
Jani Huhtamella, Elektrobitt Wireless Communications Oy
Marko Klapuri, Etteplan Oyj
Ari Liesola, Aker Yards Oy
Matti Ollila, Elisa Oyj

Eläkepäätökset oikein ja ajallaan

Eläkepäätösten käsittely kaikissa eläkelajeissa on Varmassa ollut alan keskiarvoja nopeampaa. Kolme neljästä eläkepäätöksestä saatiin maksuun eläkeoikeuden alkamiskuukautena. Vanhuuseläkkeistä lähes 90 % saatiin maksuun tavoiteajassa.

Eläkepäätökset olivat myös oikein, koska alle puoli prosenttia päätöksistä oikaistiin Varmasta johtuvasta syystä.

Vuoden 2005 alussa voimaan tullessa eläkeuudistuksessa on pitkä siirtymävaihe. Sen aikana eläkkeet lasketaan sekä uudistusta edeltäneiden että nykyisten säännösten mukaan, jos työsuhde on jatkunut yhtäjaksoisena uuden lain ajan.

Kaksinkertainen laskeminen merkitsee keskimääräisen käsittelyajan pitenemistä. Eläkkeensaajalle sen hyöty on kuitenkin vaatimaton. Suojasäädöksillä on ollut vaikutusta vain parille prosentille sen piirissä olleista eläkkeistä, ja tällöinkin yleisimmin alle 10 euroa kuukaudessa.

Eläkepäätösten määrä ennallaan

Varma antoi vuoden 2006 aikana noin 22 000 uutta eläkepäätöstä, mikä on saman verran kuin vuotta aiemmin. Määrä olisi suurempi ilman loppuvuoden parin viikon katkosta rekisteritietojen saannissa, mikä johtui Arek-ansaintajärjestelmän käynnistämisestä.

Vanhuuseläkepäätösten määrä laski 11 %. Edellisvuonna poikkeuksellisesti kolme ikäluokkaa oli saa-

vuttanut vanhuuseläkkeen alaikärajan, joten kertomusvuosi merkitsi tilanteen normalisoitumista.

Työttömyyseläkkeiden ja osaaikaeläkkeiden määrä kasvoi, koska entistä suuremmat ikäluokat saavuttivat näiden eläkelajien ikäraajat.

Työkyvyttömyyseläkehakemusten väheneminen jatkui. Masennuksesta johtuvien eläkkeiden kasvu näyttäisi kahden viime vuoden kokemusten perusteella olevan taitumassa.

Uusien työkyvyttömyyseläkehakemusten myöntöprosentti oli 77 (76,3).

Eläkemenoissa valtaosa vanhuuseläkkeistä

Varma maksoi vuonna 2006 eläkkeitä yhteensä 2,9 miljardia euroa. Niistä 2,7 miljardia oli TEL-eläkkeitä ja 0,2 YEL-eläkkeitä.

”Eläke turvaa työssäoloaikaisen toimeentulotason kohtuullisen säilymisen eläkeaikana.”

Eläkemenoista kaksi kolmasosaa oli vanhuuseläkkeitä. Ennen eläkeikää maksettavia varhaiseläkkeitä eli työkyvyttömyys-, työttömyys- ja osa-aikaeläkkeitä oli 24 %. Tämä on se luku, johon voidaan jossain määrin vaikuttaa kehittämällä työhyvinvointia ja kuntoutusta.

Vuoden päättyessä eläkkeensaajia oli 296 400 eli 1,2 % enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Vuoden aikana vanhin eläkkeensaajista oli 107-vuotias. Alle 18-vuotiaita eläkkeensaajissa oli 3 200. Heidän eläkkeensä on lapseneläke, jota maksetaan huoltajan kuoleman jälkeen.

Keskieläkkeet selkeässä kasvussa

Tämänhetkistä eläketasoa kuvaa vuonna 2006 alkaneiden vanhuuseläkkeiden keskimäärä, joka on noin 1 400 euroa kuukaudessa. Luvussa ovat mukana viimeisen laitoksen periaatteen mukaisesti eläkkeet, jotka on ansaittu sekä yksityisissä että julkisissa työsuhteissa. Keskieläkkeet ovat tämän vuoksi selkeästi kasvaneet.

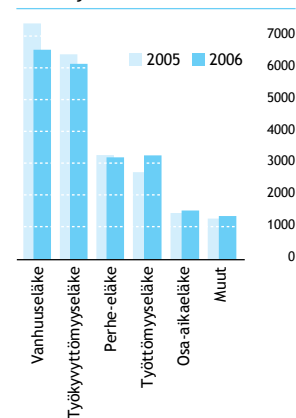
Miesten keskimääräinen alkanut vanhuuseläke on yli 1 800 euroa kuukaudessa ja naisten hieman alle 950 euroa kuukaudessa, mikä sekkin on yli alan keskiarvon. Miesten eläketasoa voidaan keskimäärin pitää eläketurvan tavoitteiden mukaisena. Eläke turvaa työssäoloaikaisen toimeentulotason kohtuullisen säilymisen eläkeaikana.

Varman maksamat eläkkeet ovat

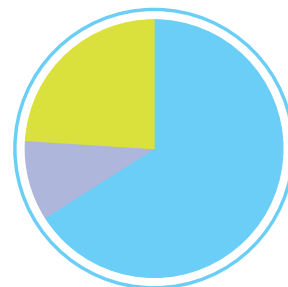
etenkin miesten osalta suurempia kuin TEL-eläkkeet keskimäärin.

Tämä johtunee Varman asiakaskannan rakenteesta, jossa ovat hyvin edustettuina keskimääräistä paremmin palkatut teollisuuden ja palvelujen alat.

Uudet eläkepäättökset eläkelajeittain 2005-2006

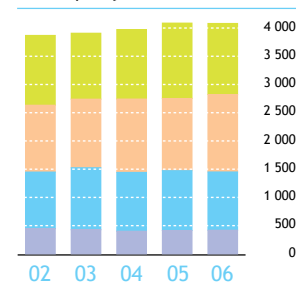

Varman eläkemenot eläkelajeittain yhteensä 2,9 mrd. € vuonna 2006

Vanhuuseläkkeet + varhennetut 66 %
Perhe-eläkkeet 10 %
Ennen eläkeikää maksettavat eläkkeet (Työkyvyttömyys-, työttömyys- ja osa-aikaeläkkeet) 24 %

Myönnetty uudet työkyvyttömyyseläkkeet ja kuntoutustuet sairausryhmittäin 2002-2006

Verenkiertoelinten sairaudet
Mielen terveyden häiriöt
Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet
Muut sairaudet

Värikäs ja tuloksellinen sijoitusvuosi

Vuosi 2006 oli Varman sijoitustoiminnassa menestyksenkäs. Yhtiön sijoitusten arvo nousi 26,9 miljardiin euroon ja pääomalle saatiin peräti 9,4 %:n tuotto.

Varman hyvässä sijoitustuotossa merkittävin rooli oli osakekursseiden nousulla. Tuottoa paransi myös se, että osakkeiden ja hedge-rahastojen osuutta sijoituksista kasvatettiin ja korkosijoitusten osuutta pienennettiin.

Vuoden 2006 aikana Varman sijoitusten hajautusaste kasvoi ja valikoima monipuolistui. Riskienhallintaan ja hedge-rahastosijoituksiin kohdennettiin lisää henkilöresursseja.

Varman sijoituksia hoidetaan sijoitusluokittain seuraavasti: osakkeet, korkosijoitukset, kiinteistöt, hedge-rahastot ja pääomasijoitukset. Varat on lisäksi hajautettu toimialoittain, maantieteellisesti ja yrityskoon mukaan.

Sijoitusten tuotto 9,4 %

Varman sijoitustuotot vuonna 2006 olivat 2 330 miljoonaa euroa, eli

sijoituksille saatiin 9,4 %:n tuotto. Inflaatiosta puhdistettu reaalityttö oli noin 7 %. Tulosta voidaan pitää erittäin hyvänä. Sen seurauksena Varman vakavaraisuus vahvistui 32,1 %:iin.

Tuotoista osakkeiden osuus oli 1 704 miljoonaa euroa, korkosijoitusten 116 miljoonaa euroa, kiinteistöisijoitusten 206 miljoonaa euroa sekä hedge- ja pääomasijoitusten osuus 323 miljoonaa euroa.

Sijoitusjakauma

Varman sijoitusten markkina-arvo oli vuoden 2006 päättyessä 26,9 miljardia euroa (2005: 24,6). Sijoitussalkkua kasvatti etenkin osakesijoitusten arvonnousu.

Työeläkeyhtiöiden sijoitustoimintaa säätelevän sijoitusnormiston vuoksi Varman sijoitusjakauma

on hyvin korkosijoituspainotteinen. Vuonna 2006 siirrettiin kuitenkin merkittävästi varoja osakesijoituksiin, hedge-rahastoihin ja pääomasijoituksiin.

Varma hoitaa sijoitussalkkuaan aktiivisesti kunkin omaisuusluokan puitteissa. Sijoitusten riskienhallinnassa käytetään myös johdannaisia, pääasiassa kuitenkin suojaustarkoituksessa.

Osakesijoitukset

Osakemarkkinoilla vuosi oli kaksijakoinen: alkuvuonna kurssit nousivat, mutta laskivat sitten voimakkaasti touko-kesäkuussa. Sen jälkeen osakekurssit vahvistuivat tasaisesti vuoden loppuun asti. Yritysten hyvä tuloskehitys jatkui ja taseet vahvistuivat. Kotimaassa pörssiin listautui muutama uusi yritys kuten Ahlström Oyj ja Outokumpu Technology Oyj. Kummassakin yhtiössä Varma on merkittävä omistaja.

Osakkeiden osuus Varman sijoituksista nousi alkuvuoden 29 %:sta vuoden lopussa lähes 36 %:iin. Osakesalkun kokonaistuotto oli 23 %, mitä voidaan pitää hyvänä.

Merkittävin yksittäinen sijoituskohte, Sampo Oyj, tuotti poikkeuksellisen korkean 47 %:n tuoton. Varman omistusosuus Sammosta pieneni vuoden aikana 10,6 %:sta 8,7 %:iin.

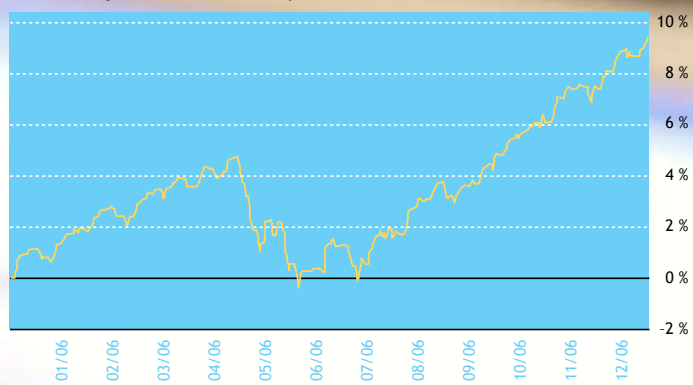
Suomen ja Euroopan pääomamarkkinoiden vahvan kurssikehityksen lisäksi osakesalkun tuottoa kasvattivat sijoitukset ns. kehittyville markkinoille. Varman osakesijoituksista 34 % on listattu Helsingin Pörssissä ja muissa Euroopan maissa 40 %. Loput 26 % jakautuvat

Vastuullinen ja pitkäjänteinen sijoittaja

- Varman tehtävänä on kartuttaa eläkemaksuina saatavia varoja nykyisten ja tulevien eläkkeiden maksamista varten. Sijoitettavia varoja käytetään vain eläkkeiden turvaamiseksi.
- Varma on Suomen suurin yksityinen sijoittaja. Yhtiön sijoitusten markkina-arvo oli vuoden 2006 lopussa 26,9 miljardia euroa. Ison salkun ansiosta sijoitusvarojen hallinto on tehokasta.
- Varma kannustaa hyvään hallintotapaan yrityksiä, joiden osakkeita se omistaa. Omistajaohjausperiaatteillaan Varma pyrkii omistustensa arvon pitkäjänteiseen kasvattamiseen.
- Varman sijoitustoiminnan yhteiskuntavastuun periaatteet määrittelevät vastuuntuntoisen sijoittamisen tavoitteet. Yhteiskuntavastuullisuutta käytetään myös työkaluna tavoiteltaessa parempia tuottoja.

Varman sijoitustuoton kehitys vuonna 2006

Seniorianalyttikko Eerikki Tikka (vas.) ja equity trader Sami Nevalainen kuuluvat Varman sijoitustoimintoon, joka vajaan 80 hengen voimin hoitaa lähes 27 miljardin varallisuutta.

Varma hoitaa eläkevaroja tehokkaasti

Varman sijoitustoiminta on tehokkaasti järjestetty. Sijoitustoiminnan suorat liikekulut olivat 0,04 % sijoitusten arvosta. Kustannustehokkuus on sijoitustoiminnassa pitkällä aikavälillä merkittävä kilpailutekijä.

Valtaosa (noin 80 %) sijoitusvaroista hoidettiin sijoitustoiminnossa, jossa työskentelee 78 henkilöä. Varma käyttää ulkopuolisia varainhoitajia lähinnä Euroopan ulkopuolisissa osakesijoituksissa, pääomarahasto- ja hedge fund -sijoituksissa sekä ulkomaisissa kiinteistö- ja infrastruktuurirahastosijoituksissa.

Varma osallistui vuonna 2006 toisen kerran peräkkäin kansainväliseen sijoitustoiminnan kustannustehokkuustutkimukseen, jossa yhtiön tuottoja ja kuluja verrattiin sekä eurooppalaiseen vertailuryhmään että sijoitusvarallisuudeltaan vastaavan kokoiseen maailmanlaajuiseen vertailuryhmään.

Varman sijoitustoiminta osoitautui jälleen varsin kustannustehokkaaksi. Yhtiön kulut olivat noin kolmanneksen pienemmät kuin saman kokoluokan eläke-rahastojen vertailutaso.

Salkunhallintakustannukset olivat alhaiset pääasiassa siksi, että varoja hoidetaan lähinnä sisäisesti.

Lisäksi myös sijoitustoiminnon kulut olivat vertailuryhmää pienemmät.

Tutkimuksen toteutti kanadalainen riippumaton tutkimusyhtiö CEM (Cost Effectiveness Measurement Inc), joka käytti aineistona Varman sijoitustuottoja vuosilta 2000-2005 ja sijoitustoiminnan kuluja vuodelta 2005.

Yhdysvaltain, Japanin ja ns. kehittyvien markkinoiden kesken.

Korkosijoitukset

Varman korkosijoitukset koostuvat pääasiassa sijoituksista valtioiden liikkeelle laskemiin joukkovelkakirjalainoihin. Kolmasosa korkosalkusta on yritysainoja.

Markkinakorot nousivat alkuvuonna selvästi Euroopan ja USA:n keskuspankkien ohjaukorkojen nostojen ja voimakkaiden markkinareaktioiden vuoksi. Korkojen nousulta oli suojauduttu korkosijoitusten duraatiota lyhentämällä ja siirtämällä varoja korkosijoituksista hedge-rahastoihin.

Asiakaslainojen tuotto vuonna 2006 oli 4,3 %.

Kiinteistösijoitukset

Suomessa tehtiin vuonna 2006 kiinteistökauppoja euromääräisesti enemmän kuin koskaan ennen – reilusti yli 5 miljardin euron arvosta. Kaupoista merkittävä osa oli suuria yritys- tai portfoliokauppoja.

Ulkomaisten kiinteistösijoittajien kiinnostus Suomen markkinoita kohtaan voimistui entisestään. Suomalaisen kiinteistökohteiden tuottovaatimustasot ovatkin lähestyneet eurooppalaista tasoa. Kova kilpailu sijoituskohteista alensi tuottovaati-

”Varman sijoitustoiminnassa korostuu varojen monipuolinen hajauttaminen.”

Korkosijoitusten osuus Varman sijoituksista oli vuoden päättyessä 42 % (2005: 52 %). Korkosalkun tuotto 0,9 % oli absoluuttisesti matala, mutta vastaavaa markkinatuottoa korkeampi.

Varma on tehnyt eri omaisuusluokissa sijoituksia myös euroalueen ulkopuolelle. Vuoden aikana yhtiö suojautui valuuttariskiltä, joten valuuttakurssien muutokset eivät vaikuttaneet tuottoihin. Euron ja dollarin välinen korkoero kuitenkin pienensi jonkin verran dollari-määräisten sijoitusten, mm. hedge-rahastojen ja yhdysvaltalaisen osakkeiden tuottoa.

Asiakaslainat ovat omaisuusluokana osa korkosijoituksia. Lainojen kysyntä oli vähäistä, mutta erilaisen yritysjärjestelyjen rahoitus kasvoi selvästi.

muksia edelleen kaikilla osamarkkinoilla. Korkotasojen nousulla ei ole ollut vaikutusta tuottovaatimustason kehitykseen.

Tilamarkkinoilla toimitilojen eriytyminen jatkui. Tyhjiä toimistotiloja oli runsaasti tarjolla, ja aluekohtaiset erot nykyaikaisen ja vanhan tilakannan osalta voimistuivat. Uudisrakentaminen lisääntyi voimakkaasti varsinkin Etelä-Suomessa.

Varman kiinteistökannan markkina-arvo oli noin 2,6 miljardia euroa, josta yhtiön omassa käytössä olevien kiinteistöjen arvo oli 84 miljoonaa euroa. Sijoituskiinteistöjen KTI-indeksiin mukainen nettotuotto oli noin 7,5 % ja kokonaistuotto 8,2 %. Kokonaistuottoa nostivat kiinteistöomaisuuden myynnistä saadut myyntivoitot.

Toimitilojen vajaakäyttöaste oli vuoden lopussa 5,2 %. Vuonna 2006 Varman kiinteistöliiketoiminnalle tunnusomaista oli kiinteistösalkun kehittäminen myyntien muodossa. Myydyin kiinteistöomaisuuden arvo ylitti 300 miljoonaa euroa.

Lisäksi Varma panosti erityisesti suuriin uudisrakennushankkeisiin.

Vaihtoehtoiset sijoitukset

Vaihtoehtoisten sijoitusten osuus Varman sijoituksista nousi vuoden 2006 aikana 12 %:iin (2005: 8 %). Hedge-rahastojen osuus oli 8 % ja pääomasijoitusten 4 %. Vaihtoehtoisten sijoitusten tuotto oli hyvä, lähes 12 %.

Hedge-rahastot

Vuoden 2005 syksystä lähtien hedge-sijoitukset ovat kasvaneet merkittävästi, ja vuonna 2006 varoja allokoitiin edelleen korkosijoituksista hedge-rahastoihin korkosijoitusten heikon tuottonäkymän vuoksi.

15 suurinta osakesijoitusta

	omistus mlj.€	% Varman osakesalkusta
Sampo Oyj	1 001,9	10,3 %
Nordea Bank AB	148,6	1,5 %
YIT Oyj	147,9	1,5 %
Stora Enso Oyj A	143,7	1,5 %
Fortum Oyj	123,8	1,3 %
Uponor Oyj	113,4	1,2 %
Metso Oyj	105,0	1,1 %
Nokia Oyj	85,1	0,9 %
BP Amoco Plc	83,0	0,9 %
Total SA	76,6	0,8 %
Vodafone Airtouch Plc	75,1	0,8 %
Cargotec Oyj B	72,0	0,7 %
Novartis	70,6	0,7 %
Neste Oil Oyj	69,1	0,7 %
Nokian Renkaat Oyj	68,7	0,7 %
Yhteensä	2 384,5	24,5 %

Hedge-rahastojen tuotto 2006 oli 8 %, joka ylitti selkeästi korkosijoitusten tuoton. Samalla riskitaso oli maltillinen, koska volatilitteetti eli tuoton keskijointa oli oleellisesti osakesijoituksia pienempi.

Varman hedge-sijoituksista noin kolmasosa on sijoitettu rahastojen rahastoihin ja kaksi kolmasosaa yhteensä 34 yksittäiseen hedge-rahastoon. Rahastoportfolio on hajautettu hyvin erityyppisiin sijoitusstrategioihin. Painopiste on matalariskisissä ja markkinaneutraaleissa, useista eri sijoituslajeista koostuvissa monistrategioissa.

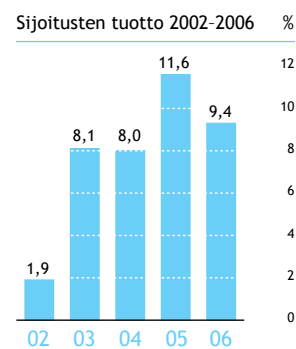
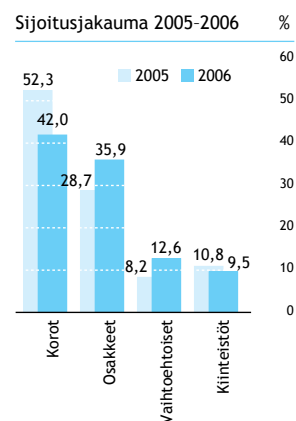
Pääomasijoitukset

Pääomasijoitukset koostuvat sijoituksista pääomasijoitusrahastoihin sekä noteeraamattomiin osakkeisiin ja lainoihin. Myös sijoitukset ulkomaisiin kiinteistö- ja infrastruktuurirahastoihin luetaan tähän omaisuusluokkaan velkaisuusasteensa ja oman erityisluonteensa vuoksi.

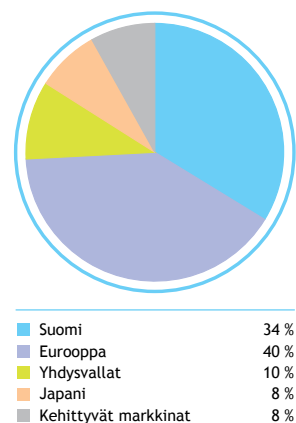
Pääomarahastoille toimintaympäristö oli erittäin suotuisa, ja ne pääsivät realisoimaan runsaasti omistuksiaan. Varma teki vuoden aikana runsaasti uusia sitoumuksia pääomarahastoihin. Myös rahastojen kohdeyhtiöihin tehtiin suoraan useita rinnakkaisijoituksia.

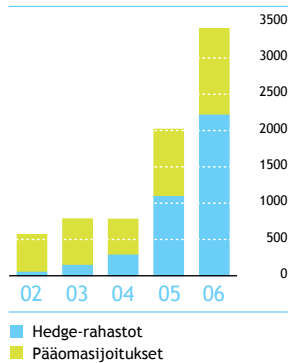
Pääomasijoitusten kokonaistuotto oli 19 %, mitä voi pitää erinomaisena. Parhaiten tuottivat pääomarahastot, 26 %, ja noteeraamattomat osakkeet, 31 %.

Omistajaohjauspolitiikkansa mukaisesti Varma tukee – yhtiön sijoituskriteerien täytyessä – Suomessa tehtävää työtä. Yhtiö tekee aktiivisesti suoria sijoituksia noteeraamattomiin kotimaisiin yrityksiin,

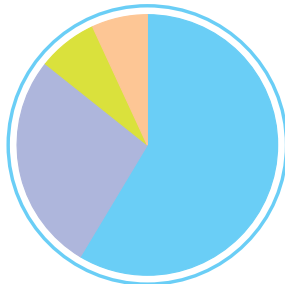
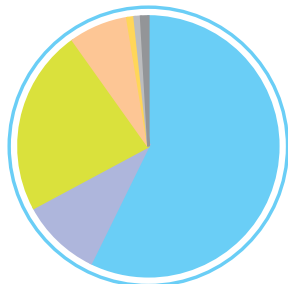

Osakesijoitusten maantieteellinen jakauma 2006

Vaihtoehtoiset sijoitukset
2002-2006 milj. €

Korkosijoitusten jakauma 2006

Joukkovelkakirjalainasijoitukset
luottoluokituksittain 2006

esimerkiksi kasvuyrityksiin, yritys-järjestelyihin tai yritysten muutos-tilanteisiin. Hankkeita oli runsaasti meneillään myös vuonna 2006, ja Varma teki useita sijoituksia sekä osakepääoman että erilaisen väli-rahoituksen muodossa.

Sijoituspolitiikka

Varma on pitkäjänteinen sijoittaja.

Varman sijoitustoiminnan tavoitteena on turvata eläkkeiden maksa-

minen, joten sijoituksille pyritään saamaan paras mahdollinen tuotto yhtiön toimintaa vaarantamatta. Siksi yhtiön sijoitustoiminnassa korostuu varojen monipuolinen hajauttaminen ja varovainen riskinotto.

Vuoden 2007 alussa tulee voimaan sijoitussäädösten uudistus, jonka ansiosta työeläkeyhtiöt voivat kasvattaa osake- ja muiden pää-omaehtoisten sijoitusten osuutta ja samalla hajauttaa sijoitussalkkua entistä tehokkaammin.

Aktiivinen Suomeen sijoittaja

Suomalaisena eläkeyhtiönä Varma on aktiivinen toimija kotimarkkinoilla. Se tuntee hyvin kotimaiset yhtiöt ja on haluttu yhteistyökumppani. Kotimainen sijoituskohte on etusijalla, jos tuotto-odotukset ja laadulliset kriteerit täyttyvät.

Osakesijoitukset

Varman osakesijoituksista 34 %, 3,3 miljardia, on sijoitettu kotimaisiin noteerattuihin yhtiöihin. Varma on aktiivinen ja pitkäaikainen suomalaisten yhtiöiden omistaja.

Kiinteistöinvestiitit

Suorat kiinteistöinvestiitit kohdistuvat kokonaisuudessaan kotimaaan. Varma on yksi suurimmista suomalaisista kiinteistöomistajista.

Pääomasijoitukset

Varma on laajasti mukana noteeraamattomissa kotimaisissa sijoituksissa. Yhtiö on sijoittajana useissa pääomarahastoissa, minkä lisäksi se on suoraan kotimaisten yhtiöiden rahoittaja sekä osakepääoman että erilaisten välirahoitusinstrumenttien muodossa.

Yritysrahoitus

Perinteisen asiakaslainoituksen ohella Varma on aktiivisesti mukana erilaisten yritys-järjestelyjen rahoituksessa.

Uudisrakentaja tekee itse pääkonttorinsa

Helsingin Salmisaareen, Länsiväylän kupeeseen, nousee Varman uusi pääkonttori. Rakennustyöt alkoivat kesällä 2006, ja varmalaisten muutto on edessä 2008 kesälomien jälkeen.

Yhtiön nykyiset toimitilat Annankadulla on rakennettu vanhaan teollisuuskiinteistöön, eivätkä ne kiinteistöjohtaja **Matti Viitalan** mukaan enää vastaa nykyajan vaatimuksia. Varma tarvitsi nykyaikaisen ja tilankäytöltään tehokkaamman talon.

- Kiinteistösijoittajan on luontevaa rakentaa itse oma toimitalonsa. Uudenaikainen ja muuntojoustava toimistotalo suo mahdollisuuden tehokkaampaan tilankäyttöön, jolloin saavutetaan kustannussäästöjä.

Salmisaaren 42 000 neliön toimitilat ovat Varmalle samalla sijoituskohte, sillä yli puolet neliöistä vuokrataan ulkopuolisille. Rakennukseen tulee esimerkiksi Lemminkäinen-konsernin pääkonttori.

- Uskon, että kaikki tilat saadaan vuokrattua jo hyvissä ajoin ennen rakennuksen valmistumista, Viitala sanoo.

Markkinatilanne kannustaa rakennuttamaan

Salmisaaren lisäksi Varmalla oli vuonna 2006 meneillään kaksi suurta rakennusprojektia. Panorama Toweriin Espoon Leppävaarassa valmistuu liike- ja toimistotilaa, ja Vantaan Aviapoliksen viihtymiskeskukseen tulee muun muassa hotelli, kylpylä, elokuvateatteri ja liiketiloja.

Näiden kolmen hankkeen kustannukset ovat yhteensä yli 300 miljoonaa euroa.

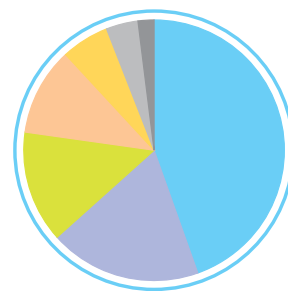
Vuonna 2006 Varma sijoitti aiempaa enemmän uudisrakentamiseen. Omaehtoinen rakennuttaminen on työeläkeyhtiölle keino pärjätä kovenevassa kilpailussa.

- Ulkomaisten kiinteistö-sijoittajien tulo markkinoille on nostanut merkittävästi valmiiden kiinteistöjen hintoja. Velkarahaa hyväkseen käyttävät ulkomaiset sijoittajat voivat tyytyä pienempään tuottotasoon ja saavat kuitenkin sijoitetulle pääomalle riittävän tuoton, Viitala kertoo.

Varman asuntokehitys- ja kiinteistö-päällikkö Pauli Penttilä esittelee, miltä Salmisaareen valmistuva toimitalo valmistuessaan näyttää.

Kiinteistöomaisuus 2006

■ Toimistotilat	45 %
■ Asunnot	19 %
■ Liiketilat	14 %
■ Teollisuustilat	11 %
■ Varastot	6 %
■ Muut toimitilat	4 %
■ Muut	1 %

Yhteensä 2,6 mrd €

Osaava henkilöstö tekee hyvää työtä

Varman tehtävä on huolehtia suomalaisesta työeläketurvasta. Osaava henkilöstö on avainasemassa tämän tehtävän toteuttamisessa.

Varmassa jatkettiin vuonna 2006 johtamisen ja osaamisen kehittämistä sekä täsmennettiin työhyvinvoinnista huolehtimisen toimintatapoja.

Varmassa on kehitetty esimiestyötä tavoitteellisesti jo usean vuoden ajan. Helmikuussa 2005 alkanut esimiesvalmennus saatiin päätökseen keväällä 2006. Valmennuksessa kehitettiin johtamisvalmiuksia ja yhtenäistettiin käytäntöjä. Valmennukseen osallistuivat kaikki esimiehet.

Valmennuksen yhteydessä toteutettiin esimiesarviointi. Tulosten mukaan esimiestyön vahvuuksia ovat henkilöjohtaminen ja osaami-

sen sekä suorituksen johtaminen.

Johtaminen ja esimiestoiminta saivat varmalaisilta hyvät arvostukset sisäisessä yrityskuvatutkimuksessa, jonka Corporate Image Oy toteutti helmikuussa 2006. Henkilöstön tyytyväisyyttä kuvaava johtamisindeksi oli 61,8 (asteikko 0–100), kun se vuoden 2005 tutkimuksessa oli 60,1.

Henkilöstön osaaminen asiakkaan parhaaksi

Henkilöstön osaamisen kehittäminen on osa varmalaista toimintatapaa. Se alkaa perehdyttämishohjelmasta, johon jokainen uusi

työntekijä osallistuu. Osaamisen karvoittamisen ja kehittämisen avulla huolehditaan siitä, että henkilöstön osaaminen tukee Varman strategiaa ja päämäärien saavuttamista.

Varmassa on määritelty strategiasta johdetut yhtiötasoiset ydinosaamisalueet, joita on käytetty uusittujen osaamiskarttojen pohjana. Syksyn 2006 kehityskeskusteluissa osaamiskartat olivat käytössä lähes koko yhtiössä.

Vuoden 2006 henkilöstökoulutuksissa keskityttiin yksityisten alojen yhteiseen työeläkelakiin TyEL:iin sekä asiakaspalvelun ja tiimityön kehittämiseen.

Asiakkuuksien hoidossa otettiin käyttöön uusia toimintatapoja vuonna 2006. Yhtenäisten toimintatapojen ja monipuolisen kumppaniverkoston avulla huolehditaan alan parhaasta palvelusta.

Palvelupäällikkö Tiina Kärki ja rahoitussuunnittelija Reijo Nurvo ovat tyytyväisiä varmalaisia. Tutkimustuloksetkin kertovat, että Varman henkilöstön kokonaistyytyväisyys on nousussa.

Varman henkilöstölukuja 31.12.2006

- Varman palveluksessa oli vuoden 2006 aikana keskimäärin 671 henkilöä (2005: 671).
- Henkilöstöstä oli naisia 76 % ja miehiä 24 % (2005: naisia 77 %, miehiä 23 %).
- Keski-ikä oli 46 vuotta 1 kuukautta (2005: 45 v 7 kk).
- Keskimääräinen palvelusaika oli 13 vuotta 2 kuukautta (2005: 13 v).

Varmalaisten kokonaistytyväisyys erinomaista tasoa

Varmassa työyhteisön hyvinvointi ja tuloksellinen toiminta perustuvat osaamisen kehittämiseen, osaavaan esimiestyöhön sekä yhteistyöhön kannustavaan työilmapiiriin.

Corporate Image on tutkinut Varman sisäistä yrityskuvaa vuodesta 1999. Tutkimus toteutettiin jälleen helmikuussa 2006. Vastausprosentti oli korkea, 81 %. Varmalaisten kokonaistytyväisyys oli tutkimustulosten mukaan edelleen suomalaista toimihenkilönormitasoa selvästi korkeammalla tasolla.

Kokonaistytyväisyyttä kuvaava indeksi oli Varmassa 66,5 (2005: 65,4), kun toimihenkilönormin indeksi oli 61,1.*

Tutkimuksen mukaan Varman selkeät vahvuudet ovat edelleen hyvät työskentelyedellytykset, kuten koulutus ja fyysinen työympäristö, sekä esimies–alaisyhteistyö. Varmalaisten arviot yrityskuvasta olivat parantuneet edellisvuodesta. Myös sisäiseen tiedonkulkuun ja yhteistyöhön oltiin aiempaa tyytyväisempiä.

*Suomalainen toimihenkilönormitaso muodostuu yli 40 toimihenkilövaltaisessa yrityksessä tehtyjen vastaavien tutkimusten keskiarvosta.

”Alan paras palvelu syntyy selkeistä vastuista ja yhtenäisistä toimintatavoista.”

Arvot päivitettiin 80 varmalaisen voimin

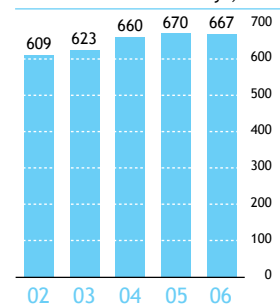
Varman arvot päivitettiin keväällä 2006. Arvojen työstämiseen osallistui noin 80 varmalaista eri puolilta yhtiötä. Varman uusiksi arvoiksi kiteytyivät tuloksellisuus, asiakaskeskeisyys ja yhteistyö.

Palvelukehityspäällikkö **Elina Mäkinen** osallistui yhteen terävöittämisryhmistä, joissa arvojen uudistaminen laitettiin alulle. Hänen mielestään oli tärkeää, että iso joukko varmalaisia sai äänensä kuuluviin päivitystyössä.

- Varmalaisten mukanaolo arvotyössä oli mielestäni itsestäänselvyys. Laajan osallistumisen ansiosta arvot eivät jää vieraisiksi, vaan ne tulevat ymmärretyiksi ja näkyvät myös käytännössä, hän sanoo.

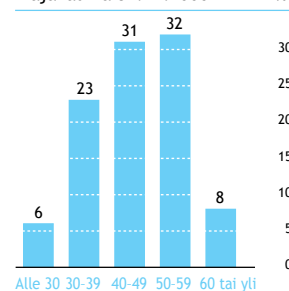
Elina Mäkinen mielestä hyvät arvot toimivat peruskalliona: niihin voi turvautua saadakseen vahvistuksen arkityön valinnoille ja päätöksille.

Henkilöstömäärän kehitys, hlöä

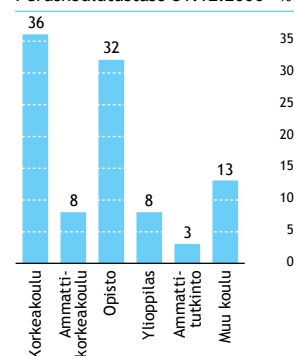

Läsnäolevat 31.12.

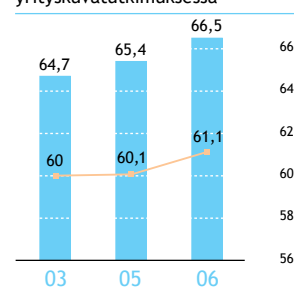
Ikäjakauma 31.12.2006 %

Peruskoulutustaso 31.12.2006 %

Henkilöstön kokonaistytyväisyysindeksin kehitys sisäisessä yrityskuvatutkimuksessa

■ Kokonaistytyväisyysindeksi
— Toimihenkilönormi

Tutkimusta ei toteutettu vuonna 2004

Hallinto ja johtaminen

Hyvä hallintotapa on Varman omistaja-arvo. Keskeinen tavoite on varmistaa tehokkaalla tavalla yhtiön toiminnan ja hallinnon läpinäkyvyys, mikä osaltaan edistää myös yleistä luottamusta työeläkejärjestelmää kohtaan.

Varman hallinnon perustan muodostaa työeläkevakuutusyhtiöistä annettu laki sekä laissa erikseen mainitut vakuutusyhtiölain ja osakeyhtiölain säännökset. Varma noudattaa myös listayhtiöiden corporate governance -ohjetta siltä osin kuin se on keskinäiselle työeläkevakuutusyhtiölle mahdollista.

Varman hallintoperiaatteiden lähtökohtana on yhtiön perustehtävä: eläkkeiden turvaaminen. Lakisääteinen työeläkejärjestelmä syntyi valtiovallan ja työmarkkinajärjestöjen sopimuksella, ja kolmikannalla on edelleen tärkeä tehtävä järjestelmän kehittämisessä. Työmarkkinajärjestöt osallistuvat myös työeläkeyhtiöiden hallintoon.

Varman keskeiset toimielimet ovat yhtiökokous, hallintoneuvosto, hallitus ja toimitusjohtaja.

Yhtiökokous

Varman asiakkaita ovat vakuutus- senottajat ja niiden palveluksessa olevat palkansaajat eli vakuutetut. Varma on keskinäinen yhtiö, mikä tarkoittaa, että Varman vakuutus- senottajilla ja vakuutetuilla on asiak- kuuteen perustuva oikeus osallistua päätöksentekoon yhtiökokouksessa; ei ole asiakkuutta ilman osallistu- misoikeutta.

Vuonna 2006 varsinainen yhtiö- kokous pidettiin 22. maaliskuuta.

Hallintoneuvosto

Työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain mukaisesti Varmalla on hallinto- neuvosto, jonka tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoi- tamaa Varman hallintoa.

Hallintoneuvostoon kuuluu 28 jäsentä, joista 7 valitaan työnantaja- keskusjärjestöjen ja 7 palkansaaja- keskusjärjestöjen ehdotuksesta. Vuonna 2006 hallintoneuvosto ko- koontui kolme kertaa. Kokouksiin osallistui keskimäärin 60,9 % jäse- nistä. Hallintoneuvoston jäsenet on esitelty sivulla 31.

Hallintoneuvoston palkkioista päättää yhtiökokous. Hallintoneu- voston puheenjohtajalle maksettiin vuonna 2006 vuosipalkkiota 5 000 euroa, varapuheenjohtajille 3 800 euroa ja jäsenille 2 500 euroa. Ko- kouspalkkiota maksettiin 300 euroa kokoukselta.

Hallitus

Hallituksen tehtävänä on johtaa Var- maa ammattimaisesti ja terveiden liiketoimintaperiaatteiden mukai- sesti. Hallitus huolehtii Varman hallinnosta ja toiminnan asianmu-

kaisesta järjestämisestä sekä tarpeel- listen ohjeiden antamisesta toimi- tusjohtajalle.

Varman hallitukseen kuuluu 12 jäsentä ja kolme varajäsentä. Halli- tuksen jäsenet ja varajäsenet samoin kuin puheenjohtajan ja varapuheen- johtajat valitsee hallintoneuvosto. Varsinaisista jäsenistä kolme ja varajäsenistä yksi valitaan työnan- tajakeskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä sekä kolme jäsentä ja yksi varajäsen keskeisten palkan- saajia edustavien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä. Muut eli puolet varsinaisista jäsenistä ja yksi varajäsenistä ovat vapaavalintaisia. Hallituksen jäsenet on esitelty sivuil- la 32–35.

Hallitus kokoontui vuonna 2006 kaikkiaan 9 kertaa. Osallistumisaste oli keskimäärin 87 % varajäsenten osallistuminen huomioonottaen.

Hallituksen valiokunnat

Hallituksen puheenjohtajisto ja toimitusjohtaja kokoontuvat tarvit- taessa valmistelemaan hallitukses- sa käsiteltäviä asioita. Puheenjohta- jiston muodostavat hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat.

Tarkastusvaliokunta valvoo muun muassa yhtiön taloudellista ja muuta raportointia sekä sisäisen valvonnan tilaa. Valiokunnan koko- ukseen kutsutaan vähintään kerran vuodessa yhtiön valvontatilintarkas- taja. Valiokunnan sihteerinä toimii

”Varman hallintoperiaatteiden lähtökohtana on yhtiön perustehtävä: eläkkeiden turvaaminen.”

sisäisestä tarkastuksesta vastaava tarkastusjohtaja.

Vuonna 2006 tarkastusvaliokunta kokoontui kaksi kertaa. Tärkeimmät vuoden aikana käsitellyt asiat olivat Varman riskienhallinta, tilintarkastajien valintaprosessi ja tilintarkastajien sekä sisäisen tarkastuksen raportointi. Tarkastusvaliokunnan esitykset tuodaan hallituksen päätettäväksi.

Kompensaatio- ja nimitysvaliokunta valmistele hallitukselle sekä yhtiön kannustinjärjestelmät että johdon yleiset palkitsemisperiaatteet. Valiokunnan esitykset tuodaan hallituksen päätettäväksi. Vuonna 2006 valiokunta kokoontui kaksi kertaa.

Hallitus valitsi kokouksessaan 19.1.2006 tarkastusvaliokunnan jäseniksi Jyrki Juuselan, Mikko Mäenpään, Birgitta Kantolan ja Markku Pohjolan sekä kompensatio- ja nimitysvaliokunnan jäseniksi

Jyrki Juuselan, Mikko Mäenpään ja Ole Johanssonin.

Palkitseminen

Hallituksen palkkioista päättää hallintoneuvosto. Hallituksen puheenjohtajalle maksettiin vuonna 2006 vuosipalkkiota 20 000 euroa, varapuheenjohtajille 15 000 euroa, jäsenille 10 000 euroa ja varajäsenille 6 000 euroa. Kokouspalkkiota maksettiin puheenjohtajalle 400 euroa, varapuheenjohtajille 375 euroa sekä jäsenille ja varajäsenille 275 euroa kokoukselta. Hallituksen valiokuntien jäsenille maksettiin kokouspalkkiota saman verran kuin hallituksen jäsenille.

Varman hallituksessa ei ole Varman toimivaan johtoon kuuluvia jäseniä. Kukaan hallitusjäsenistä ei ole ollut työ- tai toimisuhteessa Varmaan vuonna 2006 tai kahtena sitä edeltävänä vuonna, eikä kukaan heistä saa Varmalta konsultointi-

tai muita korvauksia hallitustehtäviin liittymättömistä palveluista tai muusta neuvonnasta.

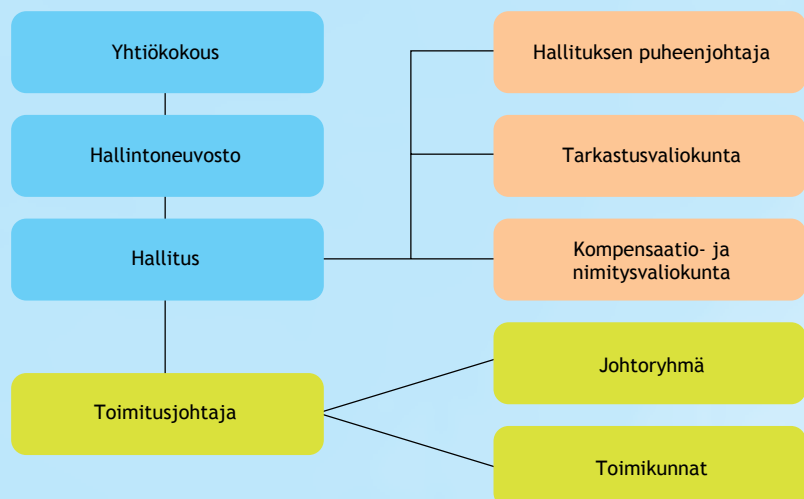
Toimitusjohtaja ja muu johto

Toimitusjohtaja huolehtii Varman juoksevasta hallinnosta hallituksen ohjeiden mukaisesti ja vastaa Varman päivittäisestä johtamisesta.

Varman toimitusjohtaja on varatuomari Matti Vuoria. Toimitusjohtajan sijaisena toimii varatoimitusjohtaja Markku Hyvärinen. Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen nimittää hallitus.

Toimitusjohtajaa tukee Varman johtamisessa johtoryhmä, johon kuuluu toimitusjohtajan lisäksi seitsemän jäsentä. Johtoryhmän tehtävä on ohjata ja kehittää Varman toimintaa siten, että yhtiön hallituksen hyväksymät strategiset tavoitteet saavutetaan. Varman johtoryhmä on esitelty sivuilla 36–37.

Varman hallinto

Sijoitustoimikunta

Sijoitustoimikunta käsittelee keskeiset, toimitusjohtajan päätettäväksi tulevat sijoitusasiat. Sijoitustoimikunta valmistelee sijoitusesitykset hallitukselle ja tekee päätökset asioissa, joissa sillä on vuosittain vahvistettavan sijoitussuunnitelman mukaan päätösvalta ja joita ei ole delegoitu organisaatiossa alemmalle tasolle. Lisäksi toimikunta seuraa sijoitusriskejä.

Sijoitustoimikuntaan kuuluvat toimitusjohtaja ja sijoitustoiminnasta vastaavat johtajat.

Palkitseminen ja eläkejärjestelyt

Toimitusjohtaja Matti Vuorian palkka- ja luontaisedut olivat 580 035 euroa vuonna 2006. Hänen eläkeikänsä on 62 vuotta. Eläkkeen määrä on 60 % laskennallisesta eläkepalkasta. Toimitusjohtajan irtisanomisaika on 6 kuukautta, minkä lisäksi hän on oikeutettu 6 kuukauden palkkaa vastaavaan erokorvaukseen. Varatoimitusjohtaja Markku Hyvärisen palkka- ja luontaisedut olivat 317 330 euroa ja eläkeikä 60 vuotta.

Toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan ja hallituksen nimittämien johtajien palkoista ja palkkaeduista päättää hallitus.

Johdon kokonaispalkkio koostuu palkasta luontaisetuineen ja vuosittain vahvistettavasta tulospalkkiosta.

Valvontajärjestelmät

Varman sisäinen tarkastus arvioi ja kehittää sisäistä valvontaa. Varman sisäinen tarkastus toimii alan ammattistandardien ja yhtiön hallituksen hyväksymän toimintaohjeen mukaisesti. Sisäinen tarkastus on riippumaton Varman liiketoiminnallisista ja muista yksiköistä. Se raportoi hallituksen tarkastusvaliokunnalle. Tarkastuksen sisältö määritellään vuosittain tarkastussuunnitelmassa, jonka hallitus hyväksyy.

Varman riskienhallinta- ja valvontajärjestelmät on kuvattu tilinpäätöslitteessä sivuilla 40-45.

Varsinaisessa yhtiökokouksessa 22.3.2006 Varman tilintarkastajiksi valittiin KHT Mauri Palvi ja KHT Jaakko Nyman sekä varatilintarkastajiksi KPMG Oy Ab ja KHT Paula Pasanen. Valvontatilintarkastajana toimii Mauri Palvi ja valvontatilitarkastajan sijaisena Jaakko Nyman. Vuonna 2006 tilintarkastuspalkkioita maksettiin 210 000 euroa. Lisäksi tilintarkastusyhteisölle maksettiin konsultointipalkkioita 43 000 euroa.

Hallintoneuvosto

31.12.2006

Puheenjohtaja

Pekka Paasikivi, s. 1944
vuorineuvos, hallituksen
puheenjohtaja, Oras Invest Oy
erovuorossa 2007

Varapuheenjohtaja

Jukka Härmälä, s. 1946
vuorineuvos, toimitusjohtaja,
Stora Enso Oyj
erovuorossa 2007

Varapuheenjohtaja

Sakari Tamminen, s. 1953
toimitusjohtaja, Rautaruukki Oyj
erovuorossa 2007

Riku Aalto, s. 1965

taluspäällikkö, Metallityöväen
Liitto ry
erovuorossa 2008

Martti Alakoski, s. 1953

puheenjohtaja, Sähköalojen
ammattiliitto ry
erovuorossa 2007

Berndt Brunow, s. 1950

toimitusjohtaja, Oy Karl Fazer Ab
erovuorossa 2007

Erkki Etola, s. 1945

toimitusjohtaja, Oy Etola Ab, Oy
Etra Ab ja Tiiviste-Group Oy
erovuorossa 2008

Stig Gustavson, s. 1945

vuorineuvos, hallituksen
puheenjohtaja,
KCI Konecranes Oyj
erovuorossa 2007

Matti Halmesmäki, s. 1952

pääjohtaja, Kesko Oyj
erovuorossa 2008

Markku von Hertzen, s. 1948

toimitusjohtaja, Suomen
Ekonomiliitto – Finlands
Ekonomförbund – SEFE ry
erovuorossa 2007

Tapio Huttula, s.1963

puheenjohtaja, Erityisalojen
Toimihenkilöliitto ERTO ry
erovuorossa 2009

Matti Huutola, s. 1959

hallituksen varapuheenjohtaja,
Suomen Ammattiliittojen
Keskusjärjestö SAK ry
erovuorossa 2009

Erkki Isokangas, s. 1946

maatalous- ja metsätieteiden
maisteri
erovuorossa 2009

Kari Jordan, s. 1956

pääjohtaja, Metsäliitto-konserni
erovuorossa 2009

Seppo Koskinen, s. 1946

päätuottamusmies, Paroc Oy Ab
erovuorossa 2009

Tapio Kuula, s. 1957

johtaja, Fortum Oyj
erovuorossa 2009

Antti Norrlin, s. 1963

konsernijohtaja, Koiviston Auto
-yhtymä
erovuorossa 2007

Hannu Penttilä, s. 1953

toimitusjohtaja, Stockmann
Oyj Abp
erovuorossa 2008

Antti Piippo, s. 1947

pääosakas, hallituksen
puheenjohtaja, Elcoteq SE
erovuorossa 2007

Matti Pulkki, s. 1947

toimitusjohtaja, Sokotel Oy
erovuorossa 2009

Juha Rantanen, s. 1952

vuorineuvos, toimitusjohtaja,
Outokumpu Oyj
erovuorossa 2008

Antti Remes, s. 1947

toimitusjohtaja, Osuuskunta
Tradeka-yhtymä
erovuorossa 2009

Helena Rissanen, s. 1949

johtaja, Toimihenkilöunioni TU ry
erovuorossa 2008

Jyrki Salo, s. 1960

talous- ja rahoitusjohtaja,
UPM-Kymmene Oyj
erovuorossa 2008

Jorma Takanen, s. 1946

konsernijohtaja, hallituksen
puheenjohtaja, Scanfil Oyj
erovuorossa 2009

Pekka Tefke, s. 1950

toimitusjohtaja, Volvo Auto Oy Ab
erovuorossa 2009

**Vuonna 2006 päättyneet
jäsenyydet:**

Matti Kyytsönen, s. 1949

jäsenyys päättyi 30.8.2006

Mika Seitovirta, s. 1962

jäsenyys päättyi 30.5.2006

Hallitus

31.12.2006

Puheenjohtaja
Jyrki Juusela, s. 1943

vuorineuvos,
tekniikan tohtori
jäsen vuodesta 2004
erovuorossa 2007

Varapuheenjohtaja
Ole Johansson, s. 1951

vuorineuvos, diplomi-
ekonomi, konsernijohtaja,
Wärtsilä Oyj Abp
jäsen vuodesta 2005
erovuorossa 2007

*Teknoliateollisuus ry:n
hallituksen puheenjohtaja,
Outokumpu Oyj:n ja Elin-
keinoelämän keskusliitto
EK:n varapuheenjohtaja*

Valittu Elinkeinoelämän
keskusliitto EK:n esityksestä

Varapuheenjohtaja
Mikko Mäenpää, s. 1954

oikeustieteen kandidaatti,
puheenjohtaja,
Toimihenkilökeskusjärjestö
STTK ry
jäsen vuodesta 2000
erovuorossa 2009

*Eläketurvakeskuksen
edustajiston jäsen, Talous-
neuvoston jäsen, Pohjolan
Ammatillisen Yhteis-
järjestön ja Euroopan
Ammatillisen Yhteisjärjes-
tön hallitusten jäsen*

Valittu Toimihenkilö-
keskusjärjestö STTK ry:n
esityksestä

Jouko Ahonen, s. 1954

puheenjohtaja, Paperiliitto ry
jäsen vuodesta 2003
erovuorossa 2008

*Eläketurvakeskuksen
edustajiston jäsen, Suomen
Ammattiliittojen Keskus-
järjestö SAK ry:n hallituksen
jäsen*

Valittu Suomen Ammatti-
liittojen Keskusjärjestö SAK
ry:n esityksestä

Markku Jokinen, s. 1949

toimitusjohtaja, Sievin
Jalkine Oy, Sievi Marketing
Oy, Sievi Tools Oy ja
JJJ Capital Oy
jäsen vuodesta 1998
erovuorossa 2007

*Elinkeinoelämän keskus-
liitto EK:n PK-yritys-
valtuuskunnan jäsen*

Erkki Kangasniemi,
s. 1945

kouluneuvos, puheen-
johtaja, Opetusalan
Ammattijärjestö OAJ
jäsen vuodesta 1998
erovuorossa 2007

*Pääsopijajärjestö JUKOn
puheenjohtaja, Akavan
1. varapuheenjohtaja,
Keskinäisen Vakuutusyhtiön
Kalevan hallintoneuvoston
varapuheenjohtaja,
Helsingin OP Pankki Oyj:n
hallintoneuvoston jäsen*

Valittu Akava ry:n
esityksestä

Birgitta Kantola, s. 1948

varatuomari
jäsen vuodesta 2004
erovuorossa 2009

*Nordea Bank AB:n, Fortum
Oyj:n, Stora Enso Oyj:n,
Åbo Akademin ja Vasa-
kronan AB:n hallitusten
jäsen*

Lasse Laatumen, s. 1950

oikeustieteen kandidaatti,
lakiasianjohtaja, Elinkeino-
elämän keskusliitto EK
jäsen vuodesta 1998
erovuorossa 2009

*Eläketurvakeskuksen,
Tapaturmavakuutuslaitos-
ten liiton ja Kansaneläke-
laitoksen hallitusten jäsen*

Valittu Elinkeinoelämän
keskusliitto EK:n esityksestä

Arto Ojala, s. 1944

valtiotieteen maisteri,
johtaja, Elinkeinoelämän
keskusliitto EK
jäsen vuodesta 1999
erovuorossa 2008

Valittu Elinkeinoelämän
keskusliitto EK:n esityksestä

Markku Pohjola, s. 1948

ekonomi, varakonserni-
johtaja, Nordea Bank AB
jäsen vuodesta 2004
erovuorossa 2009

*OMX AB:n hallituksen
jäsen*

Kari O. Sohlberg, s. 1940

vuorineuvos, kauppa-
tieteiden maisteri
jäsen vuodesta 1998
erovuorossa 2008

*Perlos Oyj:n hallituksen
puheenjohtaja, Oy G.W.
Sohlberg Ab:n hallituksen
jäsen*

Björn Wahlroos, s. 1952

kauppatieteiden tohtori,
konsernijohtaja, Sampo Oyj
jäsen vuodesta 2001
erovuorossa 2008

*Sampo Oyj:n hallituksen
jäsen*

Varajäsenet

Arto Kuusiola, s. 1952

kauppatieteiden maisteri,
johtaja, Suomen Ammatti-
liittojen Keskusjärjestö
SAK ry
jäsen vuodesta 2006
erovuorossa 2007

*Kirjanpitolautakunnan
jäsen*

Valittu palkansaajakeskus-
järjestöjen esityksestä

Mikko Ketonen, s. 1945

ekonomi, hallituksen
puheenjohtaja,
TS-Yhtymä Oy
jäsen vuodesta 1998
erovuorossa 2007

*Priimus Group Oy:n
hallituksen puheenjohtaja*

Timo Poranen, s. 1943

teollisuusneuvos,
diplomi-insinööri
jäsen vuodesta 1998
erovuorossa 2007

*KCI Konecranes Oyj:n
hallituksen jäsen*

Valittu Elinkeinoelämän
keskusliitto EK:n esityksestä

Tarkemmat tiedot hallituksen
jäsenien työkokemuksesta ja
luottamustehtävistä löytyvät
osoitteesta www.varma.fi.

Johtoryhmä

31.12.2006

Matti Vuoria

Toimitusjohtaja
s. 1951, varatuomari, humanististen tieteiden kandidaatti
Keskeinen työkokemus:
Hallituksen päätoiminen puheenjohtaja, Fortum Oyj 1998–2003
Kansliapäällikkö, kauppa- ja teollisuusministeriö 1992–98

Sampo Oyj:n hallituksen varapuheenjohtaja, Danisco A/S:n, Stora Enso Oyj:n, Wärtsilä Oyj Abp:n ja Vakuutusosakeyhtiö Garantian hallitusten jäsen, Winwind Oyj:n hallituksen puheenjohtaja, Työeläkevakuuttajat TELA ry:n hallituksen puheenjohtaja ja Finanssialan Keskusliitto ry:n hallituksen jäsen

Johtoryhmän jäsen vuodesta 2004

Markku Hyvärinen

Varatoimitusjohtaja
s. 1948, luonnontieteiden ylioppilas
Keskeinen työkokemus:
Toimitusjohtaja, Eläke-Sampo 1996–98
Puoluesihteeri, Suomen Sosialidemokraattinen Puolue 1991–96

If Skadeförsäkring Holding AB:n ja Finnair Oyj:n hallitusten jäsen, Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan hallituksen varapuheenjohtaja

Johtoryhmän jäsen vuodesta 1998

Tiina Hellgrén

Kehitysjohtaja
s. 1960, oikeustieteen kandidaatti
Keskeinen työkokemus:
Toimitusjohtaja, Henkivakuutusosakeyhtiö Skandia 2000–2005
Toimitusjohtaja, Henkivakuutusosakeyhtiö Retro, Työntekijän ryhmähenkivakuutuspooli 1998–2000
Henkivakuutusjohtaja, Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto 1998–2000

Johtoryhmän jäsen vuodesta 2006

Risto Murto

Johtaja, sijoitustoiminto
s. 1963, kauppatieteiden tohtori
Keskeinen työkokemus:
Toimitusjohtaja, Opstock Oy 2000–2005
Johtaja, Opstock Oy 1997–2000

VVO-yhtymä Oyj:n hallituksen jäsen, NV Kiinteistösijoitus Oy:n hallituksen jäsen

Johtoryhmän jäsen vuodesta 2006

Pasi Mustonen

Aktuaarijohtaja
s. 1964, filosofian maisteri, SHV
Keskeinen työkokemus:
Aktuaari, Varma 1998–2001
Aktuaari, Eläke-Sampo 1996–98

Eläketurvakeskuksen edustajiston jäsen, Suomen Aktuaariyhdistyksen hallituksen jäsen

Johtoryhmän jäsen vuodesta 2004

Jouko Oksanen

Johtaja, taloushallinto
s. 1951, kauppatieteiden maisteri
Keskeinen työkokemus:
Talousjohtaja, Eläke-Varma 1990–98

Tamfelt Oyj:n ja Ahlström Capital Oy:n hallitusten jäsen, Arek Oy:n hallituksen varapuheenjohtaja

Johtoryhmän jäsen vuodesta 1998

Hannu Tarvonen

Johtaja, asiakas- ja vakuutuspalvelut
s. 1952, diplomi-insinööri
Keskeinen työkokemus:
Markkinointijohtaja, Eläke-Sampo 1996–98

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan ja Rahastopalvelu RP Oy:n hallitusten jäsen

Johtoryhmän jäsen vuodesta 1998

Merja Haikonen

Henkilöstön edustaja, lakimies
s. 1950, oikeustieteen kandidaatti
Keskeinen työkokemus:
Lakimies, Varma 2003–

Henkilöstön edustaja johtoryhmässä 2002–2003, henkilöstön edustaja laajennetussa johtoryhmässä 2004–2005, henkilöstön edustaja johtoryhmässä vuodesta 2006

Johtoryhmän sihteerinä toimii kehitysjohtaja Tiina Hellgrén.

Varman johtoryhmän kokoonpano 31.12.2006: vasemmalta takarivissä Matti Vuoria, Hannu Tarvonen, Pasi Mustonen, Jouko Oksanen, Risto Murto ja Markku Hyvärinen. Vasemmalta eturivissä Tiina Hellgrén ja Merja Haikonen.

Muu johto

Sakari Aaltonen, hallinto

Marja Ahola, eläkepalvelut

Carina Geber-Teir, viestintä, äitiysvapaalla

Ralf Joutsenlahti, yritysasiakasyhteydet

Pirkko Jääskeläinen, viestintä, vt. 16.2.2007 asti

Eija Kaipainen-Perttula, vakuutuspalvelut/suuriasiakasyhteydet

Timo Kaisanlahti, lakiasiat

Asko Kinnunen, asiakaspalvelujen kehitys

Ilkka Kohonen, kehitys, eläkkeelle 31.12.2006

Mikko Koivusalo, pääomamarkkinat

Jorma Kuokkanen, kiinteistöt ja asiakasrahoitus

Irmeli Otava-Keskinen, tietohallinto

Mika Pitkälä, jakelutieyhteydet

Jukka Ruuth, sisäinen tarkastus

Sakari Tola, lääkäritoiminta

Henkilöstön edustajat

Marjaana Vuorinen, johtoryhmän henkilöstön edustajan varahenkilö 31.8.2006 asti

Asta Häkkinen-Tolvanen, johtoryhmän henkilöstön edustajan varahenkilö 1.9.2006 alkaen

Asiantuntijalääkärit

Mari Antti-Poika, s. 1946

Per-Henrik Groop, s. 1956

Juhani Juntunen, s. 1943

Tuula Kieseppä, s. 1963

Matti Klockars, s. 1940

Heikki Nikkilä, s. 1955

Pekka Palin, s. 1950

Ritva-Liisa Peltomäki, s. 1953

Henrik Riska, s. 1945

Sanasto

Ammatillinen kuntoutus eli työeläkekuntoutus

Työeläkeyhtiön kustantamaa yksilöllistä kuntoutusta, jonka tavoitteena on auttaa sairastunutta työntekijää pysymään työssä tai palaamaan työelämään.

Asiakashyvyitys

TyEL-vakuutuksenottajille annettava vakuutusmaksunalennus, joka jaetaan ositetusta lisävakuutusvastuusta. Tilinpäätöksen siirrosta asiakashyvityksiin jaetaan TyEL-vakuutuksille puolet kertyneiden vastuuvelkojen suhteessa ja loput tilivuoden maksujen suhteessa.

Asiakassiirto, siirtoliikenne

Vakuutuksenottaja voi siirtää työeläkevakuutuksiaan yhtiöstä toiseen. Sopimus on sanottava irti viimeistään maalisk-, kesä-, syys- tai joulukuun viimeisenä päivänä, jolloin se siirtyy uuteen yhtiöön kolmen kuukauden päästä. Seuraavan kerran vakuutus voidaan siirtää vasta, kun se on ollut nykyisessä yhtiössä vähintään vuoden.

Duraatio

Joukkovelkakirjalainan painotettu juoksuaika, jossa käytetään painoina lainan kassavirtojen nykyarvoja. Duraation avulla voidaan mitata lainan korkoriskiä silloin, kun koron muutos on suhteellisen pieni.

Elinaikakerroin

Vuonna 2009 ensimmäisen kerran laskettava kerroin, jolla alkava eläke kerrotaan ja jolla pyritään sopeuttamaan vanhuuseläkkeen määrä pidentyvään elinaikaan. Kerroin määritellään erikseen kullekin ikäluokalle 62 vuoden iässä käyttäen

viiden edellisen vuoden kuolevuus-tilastoja. Elinaikakertoimen eläkettä pienentävän vaikutuksen voi korvata jatkamalla työssä pitempään.

Hoitokustannusosa

Vakuutusmaksuun sisältyvä osa, jolla katetaan työeläkeyhtiön kokonaisliikekulut lukuun ottamatta työkyvyn ylläpitotoiminnan ja sijoitustoiminnan hoitokuluja.

Hoitokustannustulos

Hoitokustannustulos kertoo, kuinka paljon vakuutusmaksun hoitokustannusosasta jäi käyttämättä yhtiön liikekuluihin. Liikekulujen suhde vakuutusmaksun hoitokustannusosaan kertoo yhtiön tehokkuudesta: mitä pienempi suhde, sitä tehokkaampaa toiminta on.

Johdannainen

Sijoitusinstrumentti, jonka arvo perustuu jonkin toisen, kohde-etuutena olevan arvopaperin, indeksin, valuutan, hyödykkeen tai oikeuden tulevaan arvoon.

Katettava vastuovelka

Vakuutus tekninen vastuovelka, johon on lisätty velat vastuunjakoon ja vakuutuksenottajille ja josta on vähennetty yrittäjien eläkevakuutuksen vakuutusmaksuvastuu.

KTI-kokonaistuotto

Kiinteistöjen vuotuisen nettotuotto-prosentin ja arvonmuutosprosentin summa laskettuna Kiinteistötalouden Instituutin (KTI) portfolioindeksin mukaan.

Lakisääteiset maksut

Maksuja, joilla katetaan työeläkejärjestelmän keskuselimenä toimivan Eläketurvakeskuksen kuluja.

Laskuperustekorko

Vastuuvälille hyvitetty korko, jonka sosiaali- ja terveysministeriö on vahvistanut työeläkeyhtiöiden hakemuksesta. Laskuperustekorko on määrätty puolivuositain työeläkelaitosten keskimääräisen vakavaraisuuden perusteella ja sijoitustuotot on jaettu sen perusteella varsinaiseen vastuuvelkaan ja toimintapääomaan.

Laskuperustekorko oli 30.6.2006 asti 6,0 % ja 31.12.2006 saakka 6,5 %. Laskuperustekorko muuttuu 1.1.2007 lähtien perustekoroksi, jota käytetään enää vain muun muassa vakuutusmaksujen ja eräiden muiden erien korkona. Perustekorko määräytyy kuten aiempi laskuperustekorko, ja se on 1.1.2007 lähtien 5,5 %.

Liikevaihto

Vakuutusmaksutulo ennen luottotappioiden ja jälleenvakuuttajien osuuden vähentämistä lisättyinä sijoitustoiminnan tuotoilla, muilla tuotoilla ja myynnin yhteydessä realisoituneilla tuloutetuilla arvonkorotuksilla.

Likviditeetti

Mm. arvopaperimarkkinoiden kyky välittää suuria kauppoja.

Markkinariski

Yleisen kurssikehityksen vaikutus yksittäisen osakkeen kurssiin.

Ositettu lisävakuutusvastuu

Vakuutusmaksuvastuun vakuutuskohtaisesti ositettu osa, johon on työeläkeyhtiön vakavaraisuusase- man perusteella siirretty osa sijoitustoiminnan tuloksesta ja hoitokustannustuloksesta käytettäväksi asiakashyvityksiin.

Osittamaton lisävakuutusvastuu

Vakuutusmaksuvastuun osa, joka luetaan osaksi työeläkeyhtiön toimintapääomaa eli vakavaraisuutta. Osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen siirretään loput (ks. ositettu lisävakuutusvastuu) sijoitustoiminnan ja hoitokustannusliikkeen tuloksista, ja sen avulla varaudutaan sijoitusten arvojen heilahteluihin.

Sijoitusallokaatio

Sijoitusten jakautuminen omaisuusluokittain.

Sijoitusten arvostusero

Omaisuuuden käyvän arvon ja kirjanpitoarvon välinen ero, joka sisältyy työeläkeyhtiön toimintapääomaan. Arvostuserojen muutos on osa yhtiön sijoitustoiminnan tulosta.

Sijoitustoiminnan tulos

Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin saadaan, kun sijoitustoiminnan nettotuotoista ja arvostuserojen muutoksesta vähennetään vastuuvelan tuottovaatimus.

Tasoisvastuu

Korvausvastuuseen sisältyvä, riskiliikkeen tuloksista kertynyt yhtiökohtainen puskuri, jolla varaudutaan vakuutusliikkeen tuloksen heilahteluihin eli mm. niihin vuosiin, jolloin myönnetään keskimääräistä enemmän uusia eläkkeitä. Tasoisvastuu jakaantuu vanhuus-, työkyvyttömyys-, työttömyys- ja maksutappioosiin.

Tavoitevyöhyke

ks. vakavaraisuusvaatimukset

Toimintapääoma

Työeläkeyhtiön nettovarallisuus,

jolla varaudutaan sijoitusten arvojen heilahteluihin. Toimintapääoma saadaan, kun yhtiön käyvin arvoin arvostetuista varoista vähennetään velat. Toimintapääoma koostuu omasta pääomasta, tilinpäätössiirtymien kertymästä, arvostuseroista ja osittamattomasta lisävakuutusvastuusta.

TyEL

Työntekijän eläkelaki. Yksityisten alojen yhteinen työeläkelaki, joka astuu voimaan 1.1.2007. Uusi laki korvaa työntekijäin eläkelain TEL:n, lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain LEL:n ja taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain TaEL:n.

TyEL-takaisinlainaus

Vakuutuksenottajalla on oikeus lainata osa TyEL-vakuutuksensa osalta kertyneestä vastuuvelasta (takaisinlainattava rahasto), jos vakuutusehtojen edellytykset täyttyvät. Lainan korko noteerataan päivittäin eri laina-ajoin.

Vakavaraisuusvaatimukset

Vakavaraisuus- eli toimintapääoma-vaatimukset perustuvat vastuuvelan katteena olevien sijoitusten riskipitoisuuteen, ja ne suhteutetaan yleensä vastuuvelan määrään. Toimintapääoman vähimmäismäärä ja tavoitevyöhyke määritellään vakavaraisuusrajan perusteella. Toimintapääoman vähimmäismäärä on kaksi kolmasosaa vakavaraisuusrajasta. Tavoitevyöhykkeen alaraja on vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä ja yläraja sen nelinkertainen määrä. Vakavaraisuusrajan laskentakaava muuttuu 1.1.2007, ja samalla poistuu tavoitevyöhykkeen käsite.

Vakuutusliikkeen tulos

Vanhuus-, työkyvyttömyys-, työttömyys- ja maksutappioliikkeen osalta vakuutusmaksujen ja maksettujen korvausten erotus. Vakuutusliikkeen positiivinen tulos kasvattaa tasoisvastuuta ja negatiivinen tulos vähentää sitä.

Vakuutustekninen vastuuvélka

Tilinpäätökseen kirjattu arvio yhtiölle tulevaisuudessa aiheutuvista eläkemenosta siltä osin kuin on rahastoitu. Vakuutustekninen vastuuvélka koostuu vakuutusmaksuvastuusta ja korvausvastuusta. Vakuutusmaksuvastuu koskee tulevasta eläketapahtumista yhtiölle aiheutuvaa vastuuta siltä osin kuin eläkettä on karttunut tilikauden loppuun mennessä. Korvausvastuulla tarkoitetaan jo sattuneista eläketapahtumista tulevaisuudessa maksettavien eläkkeiden rahastoituneiden osien pääoma-arvoa.

Value-at-Risk

Luku kuvaa sijoitusten tappioriskin arvoa valitulla todennäköisyydellä ja ajanjaksolla.

Vastuuvélan tuottovaatimus

Vastuuvélan tuottovaatimus määräytyi 31.12.2006 saakka sosiaali- ja terveysministeriön (STM) vahvistaman laskuperustekorun perusteella (ks. laskuperustekorokko). Vuodesta 2007 lähtien vastuuvélan tuottovaatimus koostuu eläkevastuiden laskennassa käytettävästä rahastokorosta (3 %), STM:n vahvistamasta eläkevastuun täydennyskertoimesta (1.1.2007 lähtien 2,46 %) sekä jälkikäteen selviävästä osaketuotto-osuudesta.

Varma palvelee

Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma

Puhelin 010 515 13
Faksi 010 514 4752
info@varma.fi
www.varma.fi

Postiosoite

PL 1, 00098 VARMA

Käyntiosoite ja kotipaikka

Annankatu 18, Helsinki
Y-tunnus 0533297-9

TyEL-vakuuttaminen 010 514 4939

tyel@varma.fi

- TyEL-palkka
- Palkkasumman muutokset
- Vuosilaskelmat
- Vakuutusselvittelyt yrityksen muutostilanteessa
- Omavastuuosuudet, työkyvyttömyys- ja työttömyystarkistuskasut

010 514 6799
010 514 6840

YEL-vakuuttaminen 010 514 4941

yel@varma.fi

- Rajanveto: yrittäjä vai työsuhde?
- YEL-työtulo
- Vakuutusmaksut

TEL-lisäeläkevakuuttaminen 010 514 4827

Kansio-palvelu 010 514 7027

kansio@varma.fi

Työeläkekuntoutus 010 514 7021

kuntoutus@varma.fi

Eläkeneuvonta ja -arviot 010 514 7007

neuvontapalvelut@varma.fi

Laske eläkteesi Eläkearvio-palvelussa osoitteessa www.elakearvio.fi

Eläkkeiden maksaminen 010 514 4861
elakkeenmaksu@varma.fi

Eläkehakemukset ja -ratkaisut
elakehakemus@varma.fi

Vanhuuseläke, perhe-eläke, työttömyyseläke, osa-aikaeläke

- Suurtyönantajat ja työntekijät 010 514 4823
- Pientyönantajat ja työntekijät 010 514 7031
- Eläkesäätiöt 010 514 7023

Kansainväliset eläkkeet 010 514 7030

Yksilöllinen varhaiseläke ja työkyvyttömyyseläke 010 514 7010

MUITA YHTEYSTIETOJA

Asiakashyvitykset 010 514 4642

Yritysrahoitus 010 514 5065
yritysrahoitus@varma.fi

Perintä ja maksuaikasopimukset 010 514 5049

Julkaisu- ja lomaketilaukset 010 514 5025

[Esitteitä ja lomakkeita voi tilata, lukea ja tulostaa myös osoitteessa \[www.varma.fi\]\(http://www.varma.fi\)](#)

Evita-työhyvinvointipalvelut 010 514 7020
evita@varma.fi

Toimitilavuokraus 010 514 3223

Ulkomaantyön vakuuttaminen 010 514 7002
international@varma.fi

Viestintä 010 514 5033
info@varma.fi

Kiitos Virmala, hyvää työtä.

Pari viikkoa sitten mä mokasin duunissa oikein urakalla. Katsoin sorvin asetukset väärin ja sehän teki makkulaa. Se oli iso duuni, koko päivän ajattelin että nyt tuli kyllä kenkää. Kerroin yhdelle Virmalalle, joka on sellanen hiljainen vanhempi kaveri sieltä. Se on aina välillä neuvoskellut mua, kun multa on sormi mennyt suuhun jonkun vaativamman kappaleen kanssa. Virmala ei turhia jutellut, mutta jäi koko illaksi töihin mun kanssa, tehtiin uudet kappaleet aamuksi. Koskaan se ei kysellyt kiitosten perään. Tässä se nyt tulee. Kiitos Virmala, hyvästä työstä.

**Toimintakertomus
ja tilinpäätös 2006**

VARMA

Varman toimintakertomus ja tilinpäätös 2006

Toimintakertomus vuodelta 2006	4
Tuloslaskelma	11
Tase	12
Rahoituslaskelma	14
Tilinpäätöksen liitetiedot	15
Laatimisperiaatteet	15
Konserniyhtiöt	17
Tuloslaskelman liitetiedot	19
Taseen liitetiedot	22
Emoyhtiön tase ja tuloslaskelma käyvin arvoin	38
Riskienhallinta	40
Hallinto	46
Tunnusluvut ja analyysit	48
Hallituksen esitys tilikauden voiton käsittelystä	52
Tilintarkastuskertomus	53
Hallintoneuvoston lausunto	53

Tilinpäätös

Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön Varman tilinpäätös ja konsernitilinpäätös ovat nähtävissä yhtiön pääkonttorissa, osoitteessa Annankatu 18, 00120 Helsinki.

Toimintakertomus vuodelta 2006

- Kokonaistulos oli 1 121 (1 681) miljoonaa euroa
- Sijoitusten tuotto oli 9,4 (11,6) prosenttia, sijoitusten markkina-arvo 26,9 (24,6) miljardia euroa
- Vakavaraisuus oli korkea, 6 666 (5 599) miljoonaa euroa eli 32,1 (29,2) prosenttia
- Liikekulutehokkuus oli hyvä, hoitokustannus-ylijäämä oli 29 (24) miljoonaa euroa
- Vakuutusmaksutulo kasvoi 8 prosenttia 3,0 miljardiin euroon. Vakuutettujen työntekijöiden ja yrittäjien määrä kasvoi 18 000:lla 463 000:een.
- Eläkkeitä maksettiin 2,6 miljardia euroa eli 6 prosenttia edellisvuotta enemmän 296 000 henkilölle

Taloudellinen toimintaympäristö

Maailman talouden kasvu jatkui vahvana, ja vetureina toimivat Aasian kehittyvät taloudet. Kasvu jatkui voimakkaana myös Euroopassa. Venäjällä vientivetonen kasvu jatkui. Talouskasvun maantieteellinen kohdistuminen on hieman vähentänyt maailmantalouden riippuvuutta Yhdysvaltain talouskehityksestä. Kotimainen kysyntä voimistui myös kehittyvissä maissa, mikä yhdessä investointien kanssa lisäsi länsimaisten tuotteiden kysyntää ja tuki siten eurooppalaistenkin yritysten tuloskehitystä. Raakaöljyn maailmanmarkkinahinnat samoin kuin öljyjalosteiden hinnan nousu taittuivat vuoden lopussa.

Yhdysvalloissa talouskasvu hidastui aiempien vuosien tasosta. Korkotason nousu ja pitkään jatkuneen asuntojen hintojen nousun taittuminen vähensivät kuluttajien luottamusta talouteen. Teollisuuden tuotantomäärien kasvu hidastui. Öljyn hinnan aleneminen tuki kysynnän kasvua ja hidasti hintojen nousua. Yksityisen kulutuksen kasvua tuki loppuvuodesta myös hyvänä pysynyt työllisyystilanne.

Keskuspankit kiristivät rahapolitiikkaansa ja markkinakorot nousivat. Tämä johti heikokseen tuottoon joukkovelkakirjamarkkinoilla. Pääomamarkkinoiden kokonaiskehitys oli erittäin suotuisaa osakemarkkinoiden positiivisen hintakehityksen ansioista.

Euroalueella talouskasvu vilkastui vuoden 2006 aikana. Vaikka monissa suurissa euromaissa onkin edelleen merkittäviä rakenteellisia ongelmia, oli etenkin Saksan talouden toipuminen rohkaisevaa. Euroalueen talouksien rakenteelliset tekijät rajoittavat kuitenkin potentiaalista talouskasvua tulevina vuosina.

Suomessa talouskasvu oli erittäin vahvaa. Alustavien tietojen perusteella bruttokansantuotteen kasvu noussee kuuden prosentin tasolle. Teollisuusyritysten suhdannetilanne on edelleen suotuisa, vaikka tuotantomäärien kasvu tasaantuikin vuoden loppua kohti. Yksityiset investoinnit näyttävät kasvaneen

hieman ennakoitua nopeammin. Yksityinen kulu- tus kasvoi reippaasti hyvän työllisyystilanteen ja toisaalta lisääntyneen velanoton vauhdittamana. Tämä näkyi myös myönteisenä työllisyyskehityksenä. Työvoiman kysyntä oli vilkasta yksityisissä palveluis- sa. Pitkään jatkunut teollisten työpaikkojen määrän supistuminen pysähtyi, ja monilla teollisuuden toi- mialoilla työllisyys kasvoi. Vaikka työttömyysaste on edelleen suhteellisen korkea, ilmoittavat monet yritykset työvoiman saannin rajoittavan kasvumah- dollisuuksiaan.

Työeläkejärjestelmä

Vuoden 2005 alussa voimaantulleen yksityisten alojen eläkeuudistuksen tavoitteena oli turvata eläketurvan rahoitus pidentämällä työuria ja lisäämällä eläketur- van kannustavuutta. Tavoitteiden toteutumista voi- daan arvioida kunnolla vasta usean vuoden kuluttua. Toistaiseksi eläkeuudistuksen mahdollistama joustava eläkkeelle siirtyminen 63-68-vuotiaana ei ole aihe- uttanut ryntäystä vanhuuseläkkeelle. Ikääntyneiden työllisyys on parantunut nopeasti, mitä voi pitää merkinä siitä, että eläkeuudistuksen kannustimet toimivat. Eläkeuudistuksen tavoitteiden eteneminen on yhteydessä hyvään suhdannetilanteeseen. Talou- dellisten kannustimien ohella asennemuutokset ovat ratkaisevia työeläkeuudistuksen tavoitteiden saavut- tamiseksi. Näyttää siltä, että yksityisaloilla siirrytään eläkkeelle aiempaa myöhemmin. Myönteinen kehitys näkyy sekä vanhuus- että työkyvyttömyyseläkkeissä. Myös ikääntyneiden työllisyysaste on parantunut. Työkyvyttömyyseläkkeiden määrän myönteinen ale- neminen johtunee osittain ammatillisen kuntoutuksen kasvusta. Tutkimusten mukaan hyvä työympäristö sekä mielenkiintoinen työ ovat tärkeitä kannusteita työssä jatkamiselle. Työhyvinvoinnin edistäminen sekä panostukset ikäjohtamiseen ovat tärkeitä kei- noja työvoimapulan ehkäisyssä.

Eläke lasketaan ennen 1.1.2005 voimassa olleiden säännösten mukaan, jos työntekijä on 1.1.2005 ollut työsuhteessa, joka jatkuu eläketapahtumaan saakka vuoteen 2012 mennessä. Mikäli näin laskettu eläke on suurempi kuin 2005 säännösten mukaan laskettu, lisätään erotus eläkkeeseen. Varmassa tehtiin 1.1.2005-15.9.2006 yhteensä 30 600 päätöstä suoja säännön soveltamisalaan kuuluvista eläkelä- jeistä. Näistä suojaosuuden laskenta tehtiin vajaalle viidennekselle. Suojaosuus vaikutti eläkkeeseen 125 tapauksessa keskimäärin 11,97 euroa. Säännöksen merkitys on ollut vähäinen, mutta laskennan aiheut- tamat kustannukset ja työmäärä erittäin mittavat.

Työeläkeyhtiössä suurtyönantajien osalta otettiin käyttöön maksuluokat, jolloin työnantajan työelä- kemaksutaso määräytyy etukäteen. Työkyvyttömyys- eläkkeitä käsitellään kansainvälisessä laskentakäy- tännössä maksupohjaisina eläkejärjestelyinä.

Laskuperustekorko oli 30.6.2006 saakka 6,0 prosenttia ja loppuvuonna 6,5 prosenttia. TEL-vakuutuksen keskimääräinen maksutaso oli 21,6 (21,6) prosenttia palkoista. Palkansaajan maksuosuus oli 4,3 (4,6) prosenttiyksikköä palkoista alle 53-vuotiailla ja 5,4 (5,4) prosenttia sitä vanhemmilla. Lisäksi keskimääräistä maksua alennettiin tilapäisesti 0,6 prosenttiyksiköllä aiempien vuosien työkyvyttömyyseläkemaksuista muodostuneen ylijäämän purkamiseksi. Alennuksesta puolet kohdistuu työntekijän maksuun ja puolet sellaiseen työnantajan maksuun, joka perustuu kokonaan tai osittain tariffimaksuun. YEL-maksu oli 20,8 (21,4) prosenttia vahvistetusta tötulosta alle 53-vuotiailla ja 21,9 (22,6) prosenttia sitä vanhemmilla.

Huhtikuussa 2006 voimaan tulleen lainmuutoksen jälkeen eläkelaitosten välisissä vakuutuskannan luovutuksissa ja vastaanottamisissa siirtyvän toimintapääoman tasoksi määritellään lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavien eläkelaitosten vakavaraisuusrajojen mediaani kaksinkertaisena. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö vahvistaa siirtyvän toimintapääoman tason kaksi kertaa vuodessa.

Vuoden 2007 alusta tuli voimaan yksityisen sektorin työeläkelaki (TyEL), joka korvasi yksityisen sektorin erilliset lait. Työnantaja voi vakuuttaa kaikki yksityisen sektorin työntekijänsä yhden lain mukaisella vakuutuksella yhdessä työeläkeyhtiössä. Yhdistämiseen liittyy mittava tietojärjestelmähanke yhteisen ansaintarekisterin toteuttamiseksi alan toimijoiden omistamassa Arek Oy:ssä. Ansaintarekisteri otettiin suunnitelluin osin käyttöön vuoden 2007 alussa. TyEL:n säännösten mukaan ensisijainen neuvoja toimeenpanoon liittyvissä asioissa on se eläkelaitos, jossa työnantajalla on työeläkevakuutus. Työntekijän osalta ensisijainen neuvoja on hänen työeläkkeensä viimeksi vakuuttanut eläkelaitos. Suomessa asuville 18–67-vuotiaille työntekijöille lähetetään vuodesta 2008 alkaen vuosittain eläkeote, josta käyvät ilmi eläkkeeseen oikeuttavat ansiot ja muut etuudet sekä karttuneen eläkkeen määrä. TyEL-maksun rakenne ja taso vuonna 2007 on sama kuin vuoden 2006 TEL-maksussa kuitenkin siten, että suuremmissa yrityksissä työntekijän ikä ei enää vaikuta työnantajan maksuprosenttiin suuruuteen.

Työeläkevakuutusyhtiöistä annettua lakia ja työeläkeyhtiöiden sijoitustoimintaa koskevaa lainsäädäntöä uudistettiin vuoden 2007 alusta voimaan tulleilla säädöksillä. Niiden taustalla oli selvityshenkilö Matti Louekosken selvitystyö ja työmarkkinakeskusjärjestöjen eläkeneuvotteluryhmän alkuvuonna 2006 julkaissama sijoitus selvitys. Työeläkevakuutusyhtiölain säännöstö uudistettiin vastaamaan osakeyhtiölainsäädännössä tapahtuneita muutoksia.

Työeläkeyhtiöiden toimintapääomaa ja vastuuvulkaa koskevien uusien säännösten tavoitteena on muuttaa rahastointiperiaatteita ja vakavaraisuusmekanismia siten, että eläkelaitokset voivat kasvattaa osakesijoitusten osuutta kokonaissijoituksistaan ja siten tavoitella aiempaa korkeampia sijoitustuottoja. Vakavaraisuusrajan laskemisessa ja vastuuvulan kattamisessa otetaan huomioon sijoittamiseen liittyvät riskit aiempaa täsmällisemmin tosiasiallisen riskin mukaisesti. Samalla tavoitevyöhykkeen käsite poistuu. Uudistus kasvattaa hallituksen vastuuta sijoitustoiminnan järjestämisessä ja valvonnassa.

Työeläkeyhtiöiden sijoitusriskien kantokykyä vahvistetaan uudella puskurilla, joka tasaa osakkeiden arvon heilahtelusta johtuvaa sijoitusriskiä. Osakesijoitusten osuutta voidaan lisätä nykyisestä noin 10 prosenttiyksiköllä viiden vuoden siirtymäajan kuluessa. Osakesijoitusten kasvun uskotaan nostavan tuottotasoa, mikä hillitsee vakuutusmaksutason nousupainetta pitkällä aikavälillä.

Myös työeläkevakuutusmaksuja ja vastuuvulan määräytymistä koskevat laskuperusteet on uudistettu. Laskuperustekorko korvautuu vanhuuseläkerahastojen täydentämistä koskevilla säännöksillä. Eläkerahastojen täydennyskertoimen arvo on 2,46 prosenttia 1.1.2007 lukien. Täydennyskertoimen arvo määräytyy puolivuositain eläkelaitosten keskimääräisen vakavaraisuustilanteen perusteella. Lisäksi viiden vuoden liukuvan siirtymäajan kuluessa 10 prosenttia vastuuvulan tuottovaatimuksesta sidotaan eläkelaitosten osaketuottoihin. Nk. osaketuottokerroin perustuu eläkelaitosten keskimääräiseen vuotuiseseen toteutuvaan osaketuottoon. Vastuuvulan tuottovaatimus, joka 31.12.2006 asti seurasi suoraan laskuperustekorosta, koostuu 1.1.2007 lähtien kolmesta osasta: niin sanotusta rahastokorosta (3 prosenttia), täydennyskertoimesta ja osaketuottokertoimesta. Vanhimpien takaisinlainojen, vakuutusmaksujen ja eräiden muiden erien korkona käytetään 1.1.2007 lähtien perustekorkoa, jonka sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö vahvistaa työeläkeyhtiöiden hakemuksesta puolivuositain.

Työmarkkinakeskusjärjestöjen eläkeneuvotteluryhmän sijoitus selvityksessä esitettiin myös asiakashyvitysmekanismin muuttamista hoitokustannus ylijäämän osalta siten, että työeläkeyhtiöiden kannusteet tehokkaaseen toimintaan lisääntyisivät. Erillisessä työryhmässä selvitetään vuoden 2007 aikana, miltä osin työeläkevakuutusyhtiöiden laskuperusteissa olisi perusteltua olla yhtiökohtaisuutta. Selvityksessä käydään läpi kaikkien varsinaisten maksukomponenttien sekä asiakashyvitysten määräytyminen. Vuoden 2007 alusta alkaen 25-50 prosenttia hoitokuluylijäämästä palautuu asiakkaille aikaisempaa nopeammin. Vakuutusmaksuihin sisältyviä hoitokus-

tannusosia muutettiin samalla 2007 alusta siten, että liikekulujen ja hoitokustannusosan suhteet olisivat asiakassegmenteittäin keskimäärin tasaisempia ja että jokainen työeläkeyhtiö voisi tehdä positiivisen hoitokustannustuloksen.

Selvityshenkilö Erkki Rajaniemi luovutti 11.1.2007 selvityksensä työeläkejärjestelmän kilpailuosuh-teista. Selvityksen mukaan eläkelaitoksia yhteis-työhön velvoittavat säännökset olisi arvioitava uudelleen ja tarvittaessa täsmennettävä. Tehokkuutta olisi mitattava sekä eläkelaitosten että järjestelmän tasolla. Työeläketurvan hajautetun toimeenpanon ja kilpailun tavoitteet olisi sovittava yhteen siten, että kilpailu hyödyttää nykyistä selkeämmin vakuutusnottajia. Tämä edistäisi myös vakuutettujen asemaa ja vähentäisi tarvetta korottaa työeläkema-sua. Lainsäädännön tulisi kannustaa ja tarvittaessa velvoittaa eläkelaitoksia nykyistä tehokkaampaan toimintaan.

Varman taloudellinen kehitys

Varman tulos vuodelta 2006 oli hyvä ja vakavarai-suus ennätysmäisen vahva. Liitetiedoissa selvitetään työeläkevakuutusyhtiön tuloksen muodostumista ja esitetään Varman tase ja tuloslaskelma käyvin arvo-in. Esitystapa vastaa pääpiirteittäin IFRS-standarde-ja, mikäli vastuuvulka käsitellään nykysäännösten mukaisella tavalla. Kokonaistulos käyvin arvo-in oli 1 121 (1 681) miljoonaa euroa. Kokonaistuloksen heikkeneminen edelliseen vuoteen verrattuna johtuu yhtäältä vastuuvulalle hyvitetävän koron huomatta- vasta noususta ja toisaalta tuottojen laskusta jouk- kovelkakirjamarkkinoilla. Liitetiedoissa esitetään kokonaistuloksen osat vertaamalla sijoitustuottoja käyvin arvo-in vastuuvulalle hyvitetävään korkoon ("sijoitustulos"), liikekuluja vakuutusmaksuihin sisäl- tyvään hoitokustannusosaan ("hoitokustannustulos") ja omalla vastuulla olevaa korvausmenoa vastaavaan vakuutusmaksutulon ("vakuutusliikkeen tulos").

Yhtiön sijoitustuotot olivat käyvin arvo-in 2 330 (2 499) miljoonaa euroa eli 9,4 (11,6) prosenttia. Sijoitustuotot ylittivät vastuuvulalle hyvitetävän koron 1 124 (1 615) miljoonalla eurolla. Varman sijoitustuotot vuosina 2002-2006 olivat keskimäärin 8,0 prosenttia vastaten 7,0 prosentin reaalityottoa. Toiminnan tehokkuudesta johtuen liikekulut olivat 28 (25) prosenttia vakuutusmaksuihin sisältyviä hoito- kustannusosia alhaisempia, ja hoitokustannusylijää- mä oli 29 (24) miljoonaa euroa. Vakuutusmaksutason tilapäisestä alentamisesta johtuen omalla vastuulla oleva korvausmeno ylitti vastaavan vakuutusmaksu- tulon, ja vakuutusliikkeen tulos oli arviolta -32 (43) miljoonaa euroa.

Positiivisen tuloskehityksen ansiosta Varman vaka- varaisuus kasvoi 1 067 (1 613) miljoonaa euroa.

Toimintapääoma oli vuoden lopussa 6 666 (5 599) miljoonaa euroa ja suhteessa vakavaraisuusasetuksen mukaiseen vastuuvulkaan 32,1 (29,2) prosenttia. Toimintapääoma oli vuoden lopussa vakavaraisuus- rajaan verrattuna 2,1-kertainen (2,4-kertainen). Toimintapääomavaatimus seuraa yhtiön sijoitusten riskipitoisuutta. Toimintapääomaan sisältyvät oma pääoma, tilinpäätössiirtojen kertymä, osittamaton lisävakuutusvastuu sekä sijoitusten arvostuserot. Omalla vastuulla olevan vakuutusliikkeen riskejä kattava tasoitusmäärä aleni 37 (40) miljoonaa euroa ja oli 910 (947) miljoonaa euroa.

Varman taseen loppusumma käyvin arvo-in oli 27 557 (24 992) miljoonaa euroa.

Hyvän tuloskehityksen ansiosta asiakashyvityksiä varten siirrettiin ositettuun lisävakuutusvastuuseen 78 (84) miljoonaa euroa. Hyvityssiirto on noin 0,58 (0,68) prosenttia vakuutettujen palkkasummasta.

Vakuutustoiminta

Varma on Suomen suurin yksityisen sektorin työelä- kevakuuttaja. Yhtiössä vakuutettujen yhteenlaskettu TEL-palkkasumma vuodelta 2006 oli noin 13,4 (12,3) miljardia euroa. Palkkasumman arvioidaan kasvaneen 7,3 prosenttia verrattuna vuoden 2005 toteumaan. Yhtiön vakuutusmaksutulo oli 2 983 (2 764) miljoonaa euroa, mistä TEL:n perusvakuutuksen osuus oli 2 846 (2 626) miljoonaa euroa ja YEL-vakuutusten 125 (124) miljoonaa euroa. Vuoden päättyessä Varmassa oli vakuutettuna noin 463 500 (445 300) henkilöä eli 18 200 enemmän kuin vuotta aiemmin.

Varma menestyi asiakkaiden siirtoliikkeessä hyvin. Yhtiöön tehtyjen vakuutussiirtojen kautta maksu- tulo kasvoi tilivuonna 15 miljoonaa euroa, ja Varma menestyi tässä suhteessa muita työeläkevakuu- tusyhtiöitä paremmin. Varma vahvisti asemaansa suuryritysten vakuuttajana, mutta menetti hieman markkinaosuuttaan pk-yritysten vakuuttajana. Suu- rissa yrityksissä työkyvyttömyystapaukset vaikuttavat lopulliseen maksuun, ja niihin Varma voi yhteistyössä asiakkaittensa kanssa vaikuttaa esimerkiksi työhy- vinoinnin ja kuntoutuksen alueella. Varma palvelee vakuutuksenottajia oman asiakasyhteistyötoimintansa lisäksi If Vahinkovakuutus Oy:n ja Nordea-konsernin palveluverkon kautta.

Vuonna 2006 maksettiin korvauksia 2 556 (2 401) miljoonaa euroa. Vuoden lopussa Varma maksoi TEL- ja YEL-eläkkeitä noin 296 000 (293 000) henkilölle. Eläkepäästösten käsittely kaikissa eläkelajeissa oli Varmassa alan keskiarvoja nopeampaa. Vuoden ai- kana tehtiin 21 844 (22 356) uutta eläkepääöstä eli 2,3 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna, jatkopäästöksiä tehtiin 4 945 (4 832), ennakkopää- töksiä 2 505 (2 324) ja muita päätöksiä 13 980

	31.12.2006	31.12.2005	muutos
Vakuutettujen määrä			
TEL ¹⁾	426 090	408 650	17 440
YEL	37 360	36 650	710
Yhteensä	463 450	445 300	18 150
¹⁾ TEL-lisäeläkevakuutus	11 940	13 330	-1 390
Vakuutusten määrä			
TEL	25 200	25 170	30
Eläkkeensaajien määrä ²⁾			
Vanhuuseläke	171 390	163 965	7 425
Perhe-eläke	49 810	49 545	265
Työkyvyttömyyseläke	43 371	44 430	-1 059
Työttömyyseläke	11 513	13 109	-1 596
Varhennettu vanhuuseläke	13 639	13 566	73
Yksilöllinen varhaiseläke	1 339	2 346	-1 007
Osa-aikaeläke	5 322	5 998	-676
Yhteensä	296 384	292 959	3 425
²⁾ YEL-eläkkeensaajat	28 303	28 298	5
²⁾ TEL/YEL-lisäeläkkeensaajat	37 374	36 330	1 044

(13 796) kappaletta. Vanhuuseläkepäästösten määrä (6 550) laski runsaat 11 prosenttia, koska edellisvuonna poikkeuksellisesti kolme ikäluokkaa oli saavuttanut vanhuuseläkkeen alaikärajan. Työttömyyseläkkeiden ensipäätökset (3 224) nousivat lähes 20 prosentilla. Työkyvyttömyyseläkkeiden hylkäysprosentti oli noin 22 (23) prosenttia. Eläkeuudistus näyttäisi tukevan työssä pysymistä ja eläkkeellesiirtymisiä myöhentymistä, mutta johtopäätöksiä eläkeuudistuksen tavoitteiden etenemisestä ei vielä voi tehdä.

Eläkearvio-verkkopalvelussa vakuutetut voivat saada arvion vanhuus- ja osa-aikaeläkkeestä eri eläkkeellesiirtymisajankohtina. Verkon kautta tehtiin noin 41 000 (38 000) eläkearviolaskelmaa. Lisäksi Varma postitti vuoden aikana 49 000 (37 000) TEL-vakuutetulle ikäluokkalaskelman. Laskelman saivat 30, 35, 40, 45, 50 ja 55 vuotta täyttävät sekä 1948-1949 syntyneet vakuutetut. Jokaiselle YEL-vakuutetulle lähetettiin vastaava laskelma, joka kertoi eläkeuudistuksen vaikutuksista. Runsaat 11 000 lisäetuvakuutettua sai arvion eläkkeen määrästä omassa eläkeiässään.

Eläkeuudistukseen liittyen tietojärjestelmiin tehtiin paljon muutoksia, henkilöstön koulutukseen panostettiin ja järjestettiin asiakkaiden eläkeneuvontatilaisuuksia. Varma käynnisti uuden merkittävän tietotekniikkahankkeen Kuntien eläkevakuutuksen kanssa uuden korvausjärjestelmän rakentamiseksi. Vuoden 2007 alusta myös lyhytaikaiset työsuhteet on voitu hoitaa verkossa tilapäiseen työllistämiseen tarkoitetun Pesti-palvelun ja sopimusasiakkaan kuukausi-ilmoittajan palvelun kautta.

Vastuuvelka

Vastuuvelka kasvoi vuoden aikana 8,9 (9,0) prosenttia 23 774 (21 824) miljoonaan euroon. Vastuuvelkaan sisältyy asiakashyvytyksiin käytettävää ositettua lisävakuutusvastuuta 77 (85) miljoonaa euroa ja toimintapääomaan sisältyvää osittamatonta lisävakuutusvastuuta 3 008 (2 640) miljoonaa euroa. Tasoitusmäärä oli 910 (947) miljoonaa euroa. Yhdestä eläkesäätiöstä siirtyi Varmaan eläkevastuuta miljoona euroa. Vastuuvelan katteena olevan omaisuuden arvo oli 111 (114) prosenttia vastuuvelasta.

Sijoitustoiminta

Varman sijoitusten arvo oli 26 858 (24 621) miljoonaa euroa. Lainasaamiset olivat 931 (954), joukkovelkakirjalainat 10 374 (11 570), muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset 389 (620), osakkeet ja osuudet 12 428 (8 761) ja kiinteistösijoitukset 2 737 (2 716) miljoonaa euroa. Sijoitusten jakauma oli seuraava: Lainasaamiset 4 (4) prosenttia, joukkovelkakirjalainat 39 (47) prosenttia, muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset 1 (3) prosenttia, osakkeet ja osuudet 46 (36) prosenttia ja kiinteistösijoitukset 10 (11) prosenttia. Osakkeet ja osuudet sisältävät osakesijoitusten lisäksi mm. pääomarahastot ja hedge-rahastot. Sijoitussalkun rakenne muuttui selkeästi. Korkosijoitusten painoa alennettiin ja vastaavasti osakesijoitusten ja vaihtoehtoisten sijoitusten painoa nostettiin. Viime vuoden tuottokehityksen perusteella tämä muutos osoittautui tuloksekkaaksi.

Varman sijoitusten tuotto käyvin arvo oli 2 330 (2 499) miljoonaa euroa. Sitoutuneen pääoman tuotto 9,4 (11,6) prosenttia jakautui seuraavasti: lainasaamiset 4,7 (4,5), joukkovelkakirjalainat 0,8 (4,5), muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset 3,2 (2,0), osakkeet ja osuudet 20,8 (29,4) ja kiinteistösijoitukset 7,9 (6,0) prosenttia.

Sijoitusten hyvä tuotto johtui erityisesti osakemarkkinoiden vahvasta loppuvuoden kehityksestä. Myös sijoitussalkun rakenne ja sen kehitys oli markkinatilanteeseen nähden otollinen. Sijoituksista parhaiten tuottivat osakkeet, joiden tuotto oli 20,8 (29,4) prosenttia. Alueellisessa vertailussa suomalaiset yhtiöt kehittyivät parhaiten, joten kotimaisten osakkeiden ylipainottaminen kannatti. Kotimaisia noteerattuja osakkeita oli 3 180 (2 367) miljoonaa euroa. Varman omistamien Sammon osakkeiden markkina-arvo oli 1 002 miljoonaa euroa ja tuotto 47 prosenttia. Muista alueista lähinnä kehittyvien markkinoiden osake-tuotot pystyivät kilpailemaan suomalaisten osake-tuottojen kanssa. Osakesalkussa huonoimmat tuotot tulivat sijoituksista Japaniin. Pääomarahastoihin oli sijoitettuna 690 (490) miljoonaa euroa. Lisäksi on sitouduttu merkitsemään pääomarahastojen osuuksia 710 (544) miljoonaa euroa.

Korkosijoitusten tuotto nousi lievästi positiiviseksi oltuaan ensimmäisellä vuosipuoliskolla vielä negatiivinen. Matalaksi jäänyt tuottotaso johtui pitkien korkojen noususta. Korkosalkkua suojattiin vuoden ensimmäisellä puoliskolla, minkä ansiosta korkosalkun tuotto oli keskimääräisiä jvk-lainatuottoindeksejä korkeampi. Joukkovelkakirjasijoitusten tuotto oli 0,8 (4,5) prosenttia, kun Salomon Euro Government -indeksin tuotto oli -0,4 (5,5) prosenttia ja Merrill Lynch Euro Corporate -indeksin 0,6 (4,0) prosenttia. Joukkovelkakirjalainoista noteerattuja julkisyhteisölainoja oli 5 606 (6 455) miljoonaa euroa, noteerattu-

ja rahoituslaitoslainoja 2 761 (2 687) miljoonaa euroa ja noteerattuja yrityslainoja 1 610 (2 081) miljoonaa euroa. Joukkovelkakirjalainasalkun keskimääräinen riskipainotettu luottokelpoisuus oli A kuten edellisen vuoden lopussa. Korkosalkun keskimääräinen juoksu-aika oli vuoden lopussa 5,5 (4,3) vuotta.

Varman hedge-rahastosijoitukset tuottivat viime vuonna tavoitteiden mukaisesti. Vuoden aikana siirrettiin varoja korkosijoituksista näihin ns. absoluuttisen tuoton rahastoihin. Rahastojen tuotto oli odotusten mukaisesti korko- ja osaketuottojen välissä.

Viime vuonna kiinteistöjen tuotot ylsivät ennätystasolle. Vuoden vaihteessa yhtiöllä oli kolme isoa rakennushanketta vireillä pääkaupunkiseudulla: pääkonttori- ja sijoituskiinteistö Salmisaaressa, toimistokiinteistö Leppävaarassa (Panorama Tower) sekä viihtymiskeskus Aviapolis Vantaalla. Vuoden aikana kiinteistöihin investoitiin suoraan 198 (144) miljoonaa euroa ja niitä myytiin 314 (24) miljoonalla eurolla. Kotimaisiin kiinteistörahastoihin sijoitettiin 16 (28) miljoonaa euroa ja ulkomaisiin 117 (38) miljoonaa euroa. Lisäksi on sitouduttu merkitsemään kiinteistörahastojen osuuksia 517 (162) miljoonalla eurolla. Varman omistusosuus asuntosijoitus- ja rakennuttamisyhtiö SATO Oyj:ssä nousi toukokuussa 23 prosenttiin. Varma myi heinäkuussa 116 vähittäiskaupan kiinteistöä 74 miljoonalla eurolla kiinteistörahasto Sveafastigheter Fund II ja HGR Property Partners Oy:n omistamalle sijoitusyhtiölle. Lisäksi Varma ja Nordea Henkivakuutus Suomi Oy perustivat NV Kiinteistörahasto I Ky:n, jonka vastuunalaisena yhtiömiehenä toimivan NV Kiinteistösijoitus Oy:n osakkeista Varmalla on 45 prosenttia. Kymijoen kolme vesivoimalaitosta myytiin UPM-Kymmene Oyj:lle 126 miljoonalla eurolla.

Vuoden 2006 lopussa Varma-konsernin omistamien kiinteistöjen vuokrattava pinta-ala oli noin 1,9 miljoonaa neliömetriä. Toimitilakiinteistöjen vajaakäyttöaste oli 5,2 (5,2) prosenttia. Sijoitetun pääoman mukaan jaettuna kiinteistökannasta oli toimisto- ja liikehuoneistoja 61 prosenttia, asuinhuoneistoja 19 prosenttia, teollisuus- ja varastotiloja 18 prosenttia ja muita tiloja 2 prosenttia.

Helsingin Salmisaaren runsaan 100 miljoonan euron toimitilakokonaisuuden rakennustyöt käynnistyivät kesäkuussa. Varman omaan käyttöön tulee tiloista noin puolet, ja ne valmistuvat kesällä 2008. Varma vuokraa Annankadun nykyisen pääkonttorikiinteistön Euroopan kemikaaliviraston toimitilaksi. Kemikaalivirasto ottaa Annankadun kiinteistön käyttöön asteittain alkaen keväällä 2007.

Vuoden aikana uusia lainoja nostettiin 142 (147) miljoonaa euroa. Lainoista oli takausvakuudellisia 58 (74) prosenttia. Keskimääräinen jäljellä oleva laina-aika oli 6,5 (7,9) vuotta.

Varsinkin osakesijoitusten kasvattaminen on nostanut salkun riskitasoa. Osakesijoitukset ovat sijoitussalkussa selkeästi merkittävin riskin lähde. Harkittu riskinotto on sekä viime vuosina että pitkällä aikavälillä kannattanut. Varma on panostanut tuntuvasti salkun riskienhallintaan ja sen menetelmiin. Varman sijoitusten kokonaisriskiä mittaava VaR-luku kasvoi vuoden aikana 249 miljoonaa euroa ja oli vuoden lopussa 747 (498) miljoonaa euroa. VaR:lla tarkoitetaan tässä yhteydessä 1 kuukauden periodin 97,5 %:n luottamustasolla lasketun VaR-luvun ylittävien tappioiden odotusarvoa.

Varma osallistui toisena vuonna peräkkäin sijoitustoiminnan tuloksellisuutta selvittäneeseen riippumattomaan kansainväliseen tutkimukseen. Tutkimuksen mukaan Varman sijoitustoiminnan tuloksellisuus ja kustannustehokkuus ovat kansainvälisessä vertailussa hyvällä tasolla. Varman sijoitustoiminnan kulut ovat ainoastaan noin 0,18 prosenttia sijoitusten arvosta eli vähän yli puolet saman kokoluokan eläkerahastojen kansainvälisestä vertailutasosta. Koska varoja hoidetaan itse, salkunhallintakustannukset ovat alhaisia.

Varman omistajaohjauksessa keskeisiä kokonaisuuksia ovat omistettujen yritysten korkeatasoinen hallinto, toiminnan läpinäkyvyys, aktiivinen vaikuttaminen sekä avainhenkilöstön kannustinjärjestelmät. Kevään 2006 aikana Varma oli mukana kaikkien omistamiensa kotimaisten yhtiöiden yhtiökokouksissa sekä 89 ulkomaisessa yhtiökokouksessa.

Liikekulut

Varma käytti vakuutusmaksun hoitokustannusosalla katettaviin liikekuluihin 72 (75) prosenttia saaduista hoitokustannusosista. Kustannustehokkuutta kuvaava prosenttiosuus on Varman historian paras ja kilpailukykyinen koko työeläkealalla. Yhtiön kustannustehokkuus koituu suoraan Varman vakuutettujen ja vakuutuksenottajien hyväksi.

Henkilöstö- ja tietotekniikkakulut muodostavat Varman liikekuluista yli 80 prosenttia. Kokonaisliikekulut nousivat edellisestä vuodesta 7 (7) prosenttia ja olivat 90 (84) miljoonaa euroa. Vuonna 2006 muutoksenhakulautakunnan oikeushallintomaksu (0,9 miljoonaa euroa) esitetään liikekuluissa, kun se edellisen vuoden luvuissa sisältyi Eläketurvakeskuksen veloittamiin lakisääteisiin maksuihin. Vuodesta 2007 Eläketurvakeskuksen liikekuluihin kirjautuvat veloitukset lisääntyvät huomattavasti, ja lakisääteiset maksut vastaavasti supistuvat.

Varma-konsernin henkilöstömäärä ilman tilapäisiä työsuhteita oli vuoden lopussa 847 (840) henkilöä, joista emoyhtiössä työskenteli 667 (670) henkilöä. Varmassa on käytössä koko henkilöstöä koskeva tulospalkkiojärjestelmä, joka koostuu yhtiökohtaisesta ja henkilökohtaisesta osasta. Yhtiökohtaiseen osaan vaikuttivat tulokset sijoitustoiminnassa, asiakashankinnassa, liikekuluissa sekä eläke- ja vakuutuskesittelyn tehokkuudessa.

Edellisenä vuonna yhtiössä tehdyn tehokkuusselvityksen yhteydessä syntyneitä tehostamishetkoja toteutettiin toimintaprosesseissa ja resurssien käytössä. Varman tulee suorittaa sille uskottu toimeenpanotehtävä työeläkejärjestelmässä tehokkaasti ja siten hoitaa niin nykyisten kuin tulevien eläkkeensaajien varoja mahdollisimman hyvin. Osana työeläkealan kilpailua ja toiminnan tehostamista Varman tavoitteena on, että emoyhtiön henkilöstömäärä supistuu nykyisestä noin 670:stä noin 600:aan vuoteen 2010 mennessä. Tähän pyritään ensisijaisesti toimintojen sisäin uudelleenjärjestelyin. Varma muuttaa Helsingin Salmisaareen kesällä 2008, jolloin tarkoituksenmukaisissa tiloissa voidaan tehostaa toimintaa ja saada aikaan kustannussäästöjä.

Varman toiminnan tärkeimmät ulkoistukset ovat tietojenkäsittelypalveluissa TietoEnator Pension Insurance Oy, TietoEnator Esy Oy ja Arek Oy. Arekin veloitukset ansaintarekisterijärjestelmän käytöstä alkavat vuonna 2007, mikä lisää Varman tietojenkäsittelykuluja, kun kyseisen järjestelmän rakentamiskulut aiotaan kuolettaa 10 vuodessa. Työeläkealalla hallinnointikustannusten määrään vaikuttavat lukuisat eri eläkelait ja eri toimijoiden tarpeiden yhteensovittaminen.

Varman markkinointiviestinnässä toteutettiin menestyksellinen kampanja, jonka teemana on ”Hyvää työtä”. Tavoitteena on, että Varma erottuu kilpailijoistaan tehokkaana toimijana, jota myös kuluttajien on helppo lähestyä.

Konserni- ja osakkuusyhtiöt

Vuoden 2006 lopussa Varman konserniin kuului 189 (227) tytär- ja 39 (69) osakkuusyhtiötä, jotka ovat pääasiassa kiinteistöyhtiöitä. Tärkeimmät tytär- ja osakkuusyhtiöt, jotka eivät ole kiinteistöyhtiöitä, ovat TietoEnator Esy Oy (50,1 %), Silta Oy (39,1 %), Ovenia Oy (28,8 %), Vakuutusosakeyhtiö Garantia (27,5 %), Sato Oyj (23,4 %) ja NV Kiinteistösijoitus Oy (45 %). Lisäksi Varma-konserni omistaa 50 % Keskinäisen vakuutusyhtiön Kalevan takuupääomasta.

Yhtiön hallinto

Varman yhtiökokouksessa käyttävät äänivaltaa vakuutuksenottajat, äänioikeus noin 78 prosenttia,

vakuutetut noin 20 prosenttia sekä takuupääoman omistaja Sampo-konserni noin kaksi prosenttia.

Varsinaisessa yhtiökokouksessa 22.3.2006 Varman hallintoneuvostoon valittiin uudelleen Matti Huutola, Seppo Koskinen, Tapio Kuula, Antti Remes, Erkki Iso-kangas, Matti Pulkki, Jorma Takanen ja Pekka Tefke. Antti Rinteen tilalle valittiin Tapio Huttula, Jukka Alhon tilalle Kari Jordan ja Kari Toikan tilalle Jyrki Salo. Hallintoneuvosto valitsi puheenjohtajakseen Pekka Paasikiven sekä varapuheenjohtajiksi Jukka Härmälän ja Sakari Tammisen. Tilintarkastajiksi yhtiökokous valitsi KHT Mauri Palvin ja KHT Jaakko Nymanin sekä varatilintarkastajiksi KPMG Oy Ab:n ja KHT Paula Pasasen.

Hallintoneuvosto valitsi kokouksessaan 1.12.2006 hallituksen erovuoroiset jäsenet Birgitta Kantolan, Lasse Laatusen, Mikko Mäenpään ja Markku Pohjolan uudelleen yhtiön hallitukseen. Hallituksen puheenjohtajana toimi Jyrki Juusela sekä varapuheenjohtajina Ole Johansson ja Mikko Mäenpää. Hallitus valitsi tarkastusvaliokunnan jäseniksi Jyrki Juuselan, Mikko Mäenpään, Birgitta Kantolan ja Markku Pohjolan sekä kompensatio- ja nimitysvaliokunnan jäseniksi Jyrki Juuselan, Mikko Mäenpään ja Ole Johanssonin.

Hallintoa ja riskienhallintaa käsitellään tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Tulevaisuuden näkymät

Maa-ilmantalon kasvuun odotetaan jatkuvan vakaana. Geopoliittisten jännitteiden ohella suurin uhka myönteiselle talouskehitykselle on maailmantalouden epätasapainotilojen hallitsematon purkautuminen. Suomessa talouskasvuun odotetaan jonkin verran hidastuvan viimevuotisesta, mutta jatkuvan kuitenkin vakaana. Työllisyyden paraneminen hidastuu niin ikään. Rahapolitiikan ei odoteta kiristyvän merkittävästi, joten lyhyiden korkojen nousu tasaantunee. Yritysten tulostaso pysynee vahvana ja osakemarkkinoiden peruslähtökohdat hyvinä. Kokonaisuutena sijoitusympäristö on kuitenkin viimevuotista haastavampi.

Eläkeuudistuksen mukainen joustavan vanhuuseläkkeen malli näyttää toimivan hyvin. Myös kuntoutuksen volyyymikehitys on ollut eläkeuudistuksen tavoitteiden mukaista. Työeläkkeiden tason nousun ennakoidaan jatkuvan. Tällä hetkellä eläkeläisten toimeentulo on noin 70 prosenttia ammatissa toimivien tasosta, kun samassa kotitaloudessa asuvien tulot, verotus ja tulonsiirrot otetaan huomioon. Koska työeläkejärjestelmä perustuu suurelta osin työsuhteista maksettaviin eläkevakuutusmaksuihin, on Suomessa tapahtuvan tuotannon suotuisa kehitys ratkaisevan tärkeää. Myönteinen tuottavuuskehitys, riittävä työvoiman tarjonta ja työurien pidentyminen ovat avainkysymyksiä.

Työeläkelainsäädännön uudistuminen vuoden 2007 alussa asettaa suuren haasteen tietojärjestelmien tehokkuudelle, henkilöstön osaamiselle ja uudessa kilpailutilanteessa toimimiselle, kun myös lyhyet työsuhteet voidaan vakuuttaa Varmassa. Vuoden 2007 alussa TyEL:iin liittyvät mittavat tietojärjestelmä- ja toimintatapamuutokset vietiin läpi suunnitelmien mukaan. Eläkehakemusten määrän vuosittainen kasvu 3–5 prosentilla ja eläkeuudistuksen pitkä voimaantuloaika rinnakkaisine laskentamalleineen pitävät työmäärät suurina lähivuosina. Henkilöstön osaamiseen ja toimintatapojen uudistamiseen on panostettu. Varman velvollisuutena on toimia tehokkaasti, sillä se hoitaa nykyisten ja tulevien eläkeläisten varoja. Oman toiminnan kriittinen arviointi ja prosessien jatkuva kehittäminen ovat avainasemassa tehokkuuden kasvattamisessa. Alaa koskevien säännösten kehittäminen kilpailua kannustavalla tavalla antaa mahdollisuuksia lisätä alan täytäntöönpanotehtävän tehokkuutta.

Uusi sijoitustoimintaa säätelevä kate- ja vakavaraisuussäännöstö lisää mahdollisuuksia tavoitella eläkevaroilta entistä parempaa tuottoa. Tuottotason nostaminen pitkällä aikavälillä vähentää työeläkemaksuihin kohdistuvia nousupaineita. Varma on valmistautunut hyvin näihin säännösmuutoksiin, ja sillä on riittävät resurssit tehtäviensä tehokkaaseen hoitamiseen.

Tuloslaskelma

1.1.-31.12., milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2006	2005	2006	2005
Vakuutustekninen laskelma				
Vakuutusmaksutulo	2 983,3	2 763,9	2 983,3	2 763,9
Sijoitustoiminnan tuotot	2 732,0	2 100,1	2 711,1	2 081,2
Korvauskulut				
Maksetut korvaukset	-2 578,0	-2 420,1	-2 578,0	-2 420,1
Korvausvastuun kokonaisuutos	-911,9	-500,1	-911,9	-500,1
Vastuunsiirto	1,2	136,1	1,2	136,1
	-3 488,7	-2 784,2	-3 488,7	-2 784,2
Vakuutusmaksuvastuun muutos				
Kokonaisuutos	-1 038,3	-1 295,5	-1 038,3	-1 295,5
Vastuunsiirto	-2,5	331,3	-2,5	331,3
	-1 040,8	-964,1	-1 040,8	-964,1
Lakisääteiset maksut	-14,5	-12,4	-14,5	-12,4
Liikekulut	-55,9	-53,3	-55,9	-53,3
Sijoitustoiminnan kulut	-1 100,9	-1 038,8	-1 088,1	-1 032,9
Vakuutustekninen tulos	14,6	11,2	6,5	-1,8
Muu kuin vakuutustekninen laskelma				
Vakuutustekninen tulos	14,6	11,2	6,5	-1,8
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta			4,2	-0,2
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta				
Tilikauden verot	-4,0	-3,5	-4,2	-3,5
Voitto/tappio varsinaisesta toiminnasta verojen jälkeen	10,6	7,8	6,5	-5,5
Tilinpäätössiirrot				
Poistoeron muutos	0,2	0,0		
Tuloverot				
Tilikauden verot tilinpäätössiirroista	-0,0	-0,0		
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta			0,1	0,5
Tilikauden voitto/tappio	10,7	7,8	6,6	-5,0

Tase

31.12., milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2006	2005	2006	2005
Vastaavaa				
Aineettomat hyödykkeet				
Muut pitkävaikutteiset menot	0,5	0,5	0,5	0,5
Sijoitukset				
Kiinteistösijoitukset				
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	1 504,2	1 675,6	2 066,1	2 245,8
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	630,1	611,5		
	2 134,3	2 287,1	2 066,1	2 245,8
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä				
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	4,3	4,5	0,7	1,3
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	1,3	0,6	1,3	0,6
Osakkeet ja osuudet osakkuusyhteisöissä	57,9	1,4	61,8	3,2
	63,5	6,4	63,8	5,0
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	9 684,0	6 978,1	9 699,9	6 993,6
Rahoitusmarkkinavälineet	9 920,8	11 193,2	9 920,8	11 193,2
Kiinnelainasaamiset	163,7	113,3	163,7	113,3
Muut lainasaamiset	753,5	826,0	753,5	826,0
Talletukset	329,5	60,7	329,5	60,7
	20 851,5	19 171,2	20 867,4	19 186,8
	23 049,2	21 464,8	22 997,3	21 437,6
Saamiset				
Ensvakuutustoiminnasta				
Vakuutuksenottajilta	117,0	66,5	117,0	66,5
Muut saamiset				
Muut saamiset	306,0	254,8	313,0	256,3
	423,0	321,3	430,1	322,9
Muu omaisuus				
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	3,9	4,2	3,9	4,2
Muut aineelliset hyödykkeet	0,6	0,6	0,6	0,6
	4,5	4,7	4,5	4,7
Rahat ja pankkisaamiset	243,8	35,3	244,7	36,5
	248,2	40,0	249,1	41,3
Siirtosaamiset				
Korot ja vuokrat	264,6	279,6	265,1	280,2
Muut siirtosaamiset	22,0	4,5	23,0	4,6
	286,6	284,1	288,1	284,8
VASTAAVAA YHTEENSÄ	24 007,5	22 110,7	23 965,0	22 087,0

31.12., milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2006	2005	2006	2005
Vastattavaa				
Oma pääoma				
Takuupääoma	11,9	11,9	11,9	11,9
Muut rahastot	53,6	46,6	53,6	46,6
Edellisten tilikausien voitto/tappio	0,1	0,1	-43,9	-31,1
Tilikauden voitto/tappio	10,7	7,8	6,6	-5,0
	76,4	66,4	28,2	22,3
Tilinpäätössiirtojen kertymä				
Poistoero	0,3	0,4		
Vähemmistöosuus				
			16,7	28,5
Vakuutustekninen vastuuelka				
Vakuutusmaksuvastuu	15 986,6	14 948,3	15 986,6	14 948,3
Korvausvastuu	7 787,7	6 875,8	7 787,7	6 875,8
	23 774,3	21 824,1	23 774,3	21 824,1
Velat				
Ensivakuutustoiminnasta	7,6	6,4	7,6	6,4
Muut velat	128,2	156,8	117,1	148,8
	135,7	163,2	124,7	155,2
Siirtovelat				
	20,8	56,5	21,2	56,8
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	24 007,5	22 110,7	23 965,0	22 087,0

Rahoituslaskelma

1.1.-31.12., milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2006	2005	2006	2005
Liiketoiminnan rahavirta				
Voitto/tappio varsinaisesta toiminnasta	14,6	11,2	6,5	-1,8
Oikaisut				
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	1 950,2	1 795,6	1 950,2	1 795,6
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonkorotukset	40,3	44,7	40,3	38,9
Suunnitelman mukaiset poistot	20,3	21,1	67,5	72,2
Myyntivoitot ja -tappiot	-786,3	-446,1	-790,6	-446,0
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	1 239,2	1 426,5	1 274,0	1 458,9
Käyttö pääoman muutos:				
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys(-)/vähennys(+)	-104,2	28,9	-110,5	24,2
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys(-)/vähennys(+)	-63,2	81,5	-66,2	82,6
Liiketoiminnan rahavirta ennen veroja	1 071,7	1 531,8	1 097,2	1 565,7
Maksetut välittömät verot	-4,1	-3,5	-4,2	-3,5
Liiketoiminnan rahavirta	1 067,7	1 528,4	1 093,1	1 562,2
Investointien rahavirta				
Nettosijoitukset ja luovutustulot	-857,4	-1 560,4	-883,1	-1 593,8
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Investointien rahavirta	-858,4	-1 561,4	-884,2	-1 594,9
Rahoituksen rahavirta				
Maksetut takuupääoman korot ja muu voitonjako	-0,8	-0,7	-0,8	-0,7
Rahoituksen rahavirta	-0,8	-0,7	-0,8	-0,7
Rahavarojen muutos	208,5	-33,8	208,1	-33,4
Rahavarat tilikauden alussa	35,3	69,1	36,5	69,9
Rahavarat tilikauden lopussa	243,8	35,3	244,7	36,5

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölain sekä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain mukaisesti. Lisäksi tilinpäätöksessä on noudatettu sosiaali- ja terveysministeriön asetusta vakuutusyhtiön tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä sekä sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamia laskuperusteita ja Vakuutusvalvontaviraston antamia määräyksiä.

Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty emoyhtiön lisäksi ne tytäryhtiöt, joissa emoyhtiöllä on suoraan tai välillisesti yli puolet äänivallasta.

Emoyhtiöllä on tytäryhtiöinä 187 (227) kiinteistöyhtiötä ja 2 (2) muuta yhtiötä. Konserniin kuuluvat yhtiöt on esitetty liitetiedoissa.

Konsernitilinpäätös on laadittu emo- ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien ja taseiden yhdistelminä, joista on eliminoitu yhtiöiden väliset tuotot ja kulut, voitonjako, saamiset ja velat sekä keskinäinen osakeomistus. Tietoenator Esy Oy on kuitenkin yhdistelty pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Vuoden aikana hankitut tytäryhtiöt on yhdistelty hankintahetkestä lähtien. Vähemmistön osuus tuloksesta ja omasta pääomasta on erotettu omaksi eräkseen.

Konsernin sisäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmää käyttäen. Syntynyt konserniaktiivi on jaettu tytäryhtiöiden omaisuuserille niiden käyppien arvojen sallimissa rajoissa, ja sitä poistetaan näiden omaisuuserien poistosuunnitelmien mukaan. Konserniosakkeisiin tehdyt arvonnkorotukset on konsernitaseessa merkitty tytäryhtiön omistaman kiinteistön arvonnkorotukseksi.

Pääomaosuusmenetelmää käyttäen konsernitilinpäätökseen on yhdistelty olennaiset, pysyvään omistukseen tarkoitetut osakkuusyritykset, joissa konsernin osuus on 20-50 prosenttia äänivallasta. Asunto- ja kiinteistöyhtiöitä ei ole käsitelty osakkuusyrityksinä. Koska näiden yhtiöiden kulut katetaan osakkailta perittävällä yhtiövastikkeella, on yhdistelemättä jättämisen merkitys konsernin tulokseen ja vapaaseen omaan pääomaan vähäinen.

Konsernituloslaskelmaan sisältyy osuus osakkuusyritysten tuloksesta. Konsernitaseessa on osakkuusyritysten hankintamenoon lisätty konsernin osuus hankinnan jälkeen kertyneistä tuloksista. Osakkuusyritykset on esitetty liitetiedoissa.

Konsernitilinpäätöksen jäljennökset ovat saatavissa emoyhtiön pääkonttorista, osoitteesta Annankatu 18, 00120 Helsinki.

Sijoitusten arvostus ja jaksotus sekä käyvät arvot

Kiinteistösijoitukset on merkitty taseeseen tehdyillä poistoilla vähennettyyn ja arvonnkorotuksilla lisättyyn hankintahintaan tai sitä alempaan käypään arvoon. Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden käyvät arvot on määritelty kohteittain vakuutusvalvontaviraston määräysten edellyttämällä tavalla perustuen pääasiassa yhtiön omien asiantuntijoiden lausuntoihin. Kiinteistösijoitusten käypä arvo arvioidaan vuosittain. Tilivuonna 2006 kiinteistöihin ei ole tehty arvonnkorotuksia.

Osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan käypään arvoon. Arvopapereista aikaisemmin tehdyt arvonnalennukset on palautettu tulosvaikutteisesti hankintamenoon käyvän arvon nousua vastaavalta osalta. Noteerattujen arvopapereiden käypinä arvoina on käytetty tilinpäätöspäivän viimeistä saatavilla olevaa ostokurssia tai sen puuttuessa viimeisintä kaupankäyntikurssia. Muiden osakkeiden käypänä arvona on käytetty hankintahintaa tai todennäköistä luovutushintaa tai tasesubstanssiin pohjautuvaa arvoa. Pääomarahasto-osuuksien käypänä arvona on käytetty hallinnointiyhtiön ilmoittamaa arviota käyvästä arvosta tai sen puuttuessa hankintamenoa. Sijoitusrahasto-osuuksien käypänä arvona on käytetty viimeisintä saatavissa olutta hallinnointiyhtiön laskemaa rahasto-osuuden arvoa.

Rahoitusmarkkinavälineet on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan käypään arvoon. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia arvonnmuutoksia ei kuitenkaan kirjata. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintameno erotus jaksotetaan korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi rahoitusmarkkinaväline juoksuaikana. Hankintameno lisäykseksi tai vähennykseksi kirjattu jaksotusten vastaerä on ilmoitettu taseen liitetiedoissa. Hankintameno on keskihinta, joka on laskettu rahoitusmarkkinavälinekohtaisesti.

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaisso-pimukset on arvostettu kokonaisuutena suojattavan erän kanssa. Jos suojattavasta tase-erästä ei ole kirjattu arvonnmuutosta, ei myöskään suojaavasta sopimuksesta ole tehty tulosvaikutteista kirjausta tilinpäätökseen, ellei sen negatiivinen arvonnmuutos ylitä suojattavan erän positiivista arvonnmuutosta. Jos suojattavasta kohteesta on kirjattu arvonnalennuksen palautusta, on käytetyn johdannaisen arvonnmuutos kirjattu kokonaisuudessaan kuluksi. Syntyneet tuotot ja kulut on kirjattu arvonnalennusten ja palautuneiden arvonnalennusten oikaisuina.

Muiden johdannaisso-pimusten negatiivinen arvonnmuutos on kirjattu tulosvaikutteisesti. Tilikauden aikana so-pimusten sulkemisesta tai raukeamisesta syntyneet voitot ja tappiot on kirjattu tilikauden tuotoksi tai kuluksi. Korkojohdannaisen tuotot ja kulut on kirjattu korkotuottoihin.

Valuuttajohdannaiset, jotka on käsitelty tilinpäätöksessä suojaavina, on myös vakavaraisuus- ja vastuuvelan katelaskennassa käsitelty suojaavina.

Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Tiedot lainaksi luovutetuista arvopapereista esitetään taseen liitetiedoissa. Lainauksen vastapuoli on selvitysyhteisö, jolle lainaksiottaja on asettanut vakuuden.

Ulkomaanrahanmääräiset sijoitukset on merkitty taseeseen hankinta-ajankohdan kurssia tai sitä alemmaa tilinpäätöspäivän kurssia käyttäen. Valuuttakurssierot on kohdistettu tulojen ja menojen oikaisueriksi. Rahojen ja pankkisaamisten sekä talletusten valuuttakurssierot samoin kuin erät, joita ei ole voitu kohdistaa suoraan tulo tai meno oikaisuksi, on kirjattu sijoitustoiminnan tuotoiksi ja kuluiksi.

Laskettaessa käyviä arvoja on käytetty Euroopan keskuspankin 29.12. noteeraamia keskipurseja.

Vakuutusmaksusaamiset ja muut saamiset

Vakuutusmaksusaamiset ja muut saamiset on arvostettu nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Suunnitelman mukaiset poistot

Rakennusten hankintameno mukaan lukien rakennusten ainesosat, irtaimisto ja pitkävaikutteiset menot poistetaan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaan. Myös rakennusten tuloutettu arvonkorotus poistetaan suunnitelman mukaan. Poistot lasketaan tasapoistoina käyttäen seuraavia taloudellisia käyttöaikoja:

Asuin-, toimisto- ja liikerakennukset, hotellit	40-60 vuotta
Teollisuus- ja varistorakennukset	25-50 vuotta
Rakennusten tekniset laitteet	10 vuotta
Atk-laitteet	3 vuotta
Atk-ohjelmistot	5 vuotta
Autot	5 vuotta
Kalusto	10 vuotta
Konttorikoneet	7 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	5-10 vuotta

Tilikauden voitto ja oma pääoma

Työeläkevakuutusyhtiössä voitto emoyhtiön tuloslaskelmassa määräytyy sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien laskuperusteiden mukaisesti. Liitetiedoissa esitetään emoyhtiön oman pääoman jakautuminen vakuutuskannan ja takuupääoman omistajien kesken.

Toimintapääoma

Toimintapääoma lasketaan käypiin arvoihin arvostettujen varojen ja velkojen erotuksena. Vastuuvelkaan ei tällöin lueta osittamatonta lisävakuutusvastuuta, jolla varaudutaan sijoitustoiminnan riskeihin. Ei-suojaavien johdannaissovimusten osalta on toimintapääomasta vähennetty laskennallinen enimmäistappio.

Toimintapääoma esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Verot

Tilikauden veroina on kirjattu veroilmoituksen verolaskelman mukaiset verot suoriteperusteisesti.

Laskennallista verovelkaa tai -saatavaa ei tilinpäätössiirtojen kertymästä tai muista väliaikaisista eroista kirjanpidon ja verotuksellisten arvojen välillä ole laskettu, koska yhtiön nettotulos määräytyy sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien laskuperusteiden mukaisesti. Myöskään konsernin omistamissa keskinäisissä kiinteistöyhtiöissä ei ole laskettu laskennallista verovelkaa tai -saatavaa, koska ne eivät ole kyseisen yhtiön tai konsernin kannalta olennaisia. Tilinpäätössiirtoja ja liitetiedoissa esitettyjä arvostuseroja on tarkoitus tulouttaa vain kulukirjauksia vastaan.

Toimintokohtaiset liikemenot ja poistot

Korvaus- ja työkyvyn ylläpitämiseen liittyvään toimintaan kohdistuvat liikekulut sisältyvät tuloslaskelmassa maksettuihin korvauksiin, sijoitusten hoitamiseen liittyvät kulut sijoitustoiminnan kuluihin. Liikekuluina esitetään vakuutustoiminnan sekä hallinnon kulut.

Eläkejärjestelyt

Konserniyhtiöiden henkilöstön eläketurva on järjestetty TEL-vakuutuksen ja vapaaehtoisilla lisäeläkevakuutuksilla. Toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa eläkejärjestelyt on selostettu liitetiedoissa.

Tase ja tuloslaskelma käyvin arvoin

Liitetiedoissa on säännösten edellyttämän laajuuden lisäksi esitetty emoyhtiön tase ja tuloslaskelma käyvin arvoin muodossa, jonka tarkoituksena on lisätä työeläkevakuutusyhtiön tilinpäätösinformaation läpinäkyvyyttä.

Taseessa vakavaraisuutta mittaavan erikseen esitetävän toimintapääoman pääkomponentit ovat oma pääoma, osittamaton lisävakuutusvastuu, poistoero ja sijoitusten arvostuserot. Asiakashyvityksiin varattu ositettu lisävakuutusvastuu sekä tasoitusmäärä näytetään omilla riveillään. Sijoitukset ja sijoitusten nettotuotto esitetään käyvin arvoin. Vastuuvelalle hyvitetty korko sisältyy vastuuvelan muutokseen. Yhtiön toiminnan liikekulut on yhdistetty tuloslaskelmassa yhdelle riville.

Tunnusluvut ja analyysit

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut ja analyysit on laskettu ja esitetty Vakuutusvalvontaviraston liitetietoja koskevien määräysten mukaisesti.

Sijoitustoiminnan ja vakavaraisuuden tunnusluvat ja analyysit esitetään käyvin arvoin.

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin suhteessa sitoutuneeseen pääomaan on laskettu sijoituslajeittain ja sijoitusten yhteismäärälle ottaen huomioon päivittäin tai kuukausittain aikapainotetut kassa- tai suoritevirrat.

Kauden tuotto on laskettu ns. mukautettua Dietzin kaavaa (aika- ja rahapainotettua kaavaa) käyttäen niin, että sitoutunut pääoma on laskettu lisäämällä kauden alun markkina-arvoon kauden aikaiset kassavirrat (kassavirta/suoritevirta = ostot – myynnit – tuotot + kulut) painotettuna sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä kauden loppuun.

Kiinteistötalouden instituutin (KTI) mukainen kiinteistöjen kokonaistuotto muodostuu nettotuotosta (hoitokatteesta), jota oikaistaan markkina-arvonmuutoksella. Kokonaistuotto suhteutetaan keskimääräiseen sidottuun pääomaan, joka saadaan oikaisemalla vuoden alun markkina-arvoa puolella vuoden investoinneista, joiden oletetaan tapahtuvan tasaisesti pitkin vuotta. Kokonaistuotto-% muodostuu nettotuotto-%:sta oikaistuna pääomatuohto-%:lla (pääomatuohto-% = tarkasteluvuoden arvonmuutos prosentteina keskimääräisestä sidotusta pääomasta).

Tilinpäätöksen liitetiedot

Konserniyhtiöt

Varman konsernitilinpäätökseen sisältyvät uusia tytäryhtiöitä:

Kiinteistö Oy Helsingin Hiilipiha
Kiinteistö Oy Helsingin Hiiliranta
Kiinteistö Oy Kouvolan Lehtikaari 3
Kiinteistö Oy Lönnrotinkatu 12 A
Kiinteistö Oy Porvoon Kuninkaantie 1
Kiinteistö Oy Turun Aninkaistenkatu 13
Kiinteistö Oy Vantaan Tasetie 8
Old Mill Oy

Konserniin sisältyvät lisäksi seuraavat 181 tytäryhtiötä:

Asunto Oy Espoon Emännäntie 1
Asunto Oy Espoon Emännäntie 2
Asunto Oy Espoon Emännäntie 3
Asunto Oy Espoon Keijumäki
Asunto Oy Espoon Kilonlemmikki
Asunto Oy Espoon Kiskottajankuja 4
Asunto Oy Espoon Kyyhkysmäki 14
Asunto Oy Espoon Lintuvaaranatie 37-39
Asunto Oy Espoon Pyölinpuisto
Asunto Oy Espoon Rautiaisentie 21
Asunto Oy Espoon Rautiaisentie 21
Asunto Oy Haukikoto
Asunto Oy Helsingin Kaustisenpolku 1
Asunto Oy Helsingin Kimmontie 3
Asunto Oy Helsingin Kivihaanrinne
Asunto Oy Helsingin Klaneettitie
Asunto Oy Helsingin Näyttelijäntie 22
Asunto Oy Helsingin Päijänteentie 4-6
Asunto Oy Helsingin Roihuvuorentie 20
Asunto Oy Helsingin Roihuvuorentie 30
Asunto Oy Jyväskylän Kiramo 4
Asunto Oy Katajaharjuntie 22
Asunto Oy Kokkovouri
Asunto Oy Korkeavuorenkatu 2 a
Asunto Oy Kuokkalan Tahkonkartano
Asunto Oy Lahden Kulmakatu 10
Asunto Oy Lahden Kulmakatu 19
Asunto Oy Lahden Lahdenkatu 39
Asunto Oy Lahden Massinhovi
Asunto Oy Lahden Massinpojju
Asunto Oy Lahden Ritaripiha
Asunto Oy Linnantie 3
Asunto Oy Merihauki
Asunto Oy Neilikkatie
Asunto Oy Niittymaanpuisto
Asunto Oy Näkinkuja 4
Asunto Oy Oulun Lehmuskuja
Asunto Oy Paatsamatie 3
Asunto Oy Paratiisintie
Asunto Oy Raision Tasontorni
Asunto Oy Rovaniemen Väliarakka
Asunto Oy Siltavouhintie 1
Asunto Oy Taivalpolku
Asunto Oy Tampereen Jankansampo
Asunto Oy Tampereen Kultaköynnös
Asunto Oy Tampereen Näsijärvenkatu 3
Asunto Oy Tampereen Palatsinraitti 1
Asunto Oy Tampereen Puuvillatehtaankatu 6
Asunto Oy Tampereen Satakunnankatu 22
Asunto Oy Tampereen Viilahdenkontu
Asunto Oy Tervahovininkatu 12
Asunto Oy Turun Itäinen Rantakatu 64
Asunto Oy Turun Itäinen Rantakatu 70
Asunto Oy Turun Laivurinkatu 2
Asunto Oy Turun Metallikatu
Asunto Oy Vantaan Kaivoslähde
Asunto Oy Vantaan Käräjätie 1
Asunto Oy Vantaan Vernissakatu 5
Asunto Oy Väinämöisenkatu 7
Hakunilan Kiinteistöt Oy
Helsingin Kiinteistösjointus Oy
Kiinteistöosakeyhtiö Varma
Kiinteistö Oy Ahertajantie 3
Kiinteistö Oy Arabian Parkki
Kiinteistö Oy Arinatie 6
Kiinteistö Oy Aspius
Kiinteistö Oy Atomitalo
Kiinteistö Oy Avia Prima
Kiinteistö Oy Eerikinkatu 24
Kiinteistö Oy Elocinkulma 3
Kiinteistö Oy Espoon Kamreerintie 2

Kiinteistö Oy Espoon Kiltakallionrinne
Kiinteistö Oy Espoon Komentajan-Varma
Kiinteistö Oy Espoon Niittyhaka
Kiinteistö Oy Espoon Ruukinmestarintie 2
Kiinteistö Oy Fredrikinkatu 42
Kiinteistö Oy Friisikeskus
Kiinteistö Oy Gigahermia
Kiinteistö Oy Haunistenniitty
Kiinteistö Oy Heinolan Lampikatu 16
Kiinteistö Oy Helsingin Itämerenkatu 11-13
Kiinteistö Oy Helsingin Lemuntie 7
Kiinteistö Oy Helsingin Lönnrotinkatu 18
Kiinteistö Oy Helsingin Malminkatu 28
Kiinteistö Oy Helsingin Putkitie 3
Kiinteistö Oy Helsingin Ratakarttinkatu 5
Kiinteistö Oy Helsingin Ristipellontie 16
Kiinteistö Oy Helsingin Tapulikaupungintie 13
Kiinteistö Oy Helsingin Valimopolku 4
Kiinteistö Oy Helsingin Valimotie 9-11
Kiinteistö Oy Helsingin Valimotie 16
Kiinteistö Oy Helsinki Niittytienpolku 10
Kiinteistö Oy Hotelli Torni
Kiinteistö Oy Hämeenkatu 23
Kiinteistö Oy Hämeentie 135
Kiinteistö Oy Itäinen Rantakatu 60
Kiinteistö Oy Itälahdenkatu 15-17
Kiinteistö Oy Itälahdenkatu 22 A
Kiinteistö Oy John Stenberginranta 2
Kiinteistö Oy Juhana Herttua 3
Kiinteistö Oy Jyväskylän maalaisk. Kotikeskus
Kiinteistö Oy Jyväskylän Mattilanniemi
Kiinteistö Oy Jämsän Torinkulma
Kiinteistö Oy Kaarenhanka
Kiinteistö Oy Kaikukatu 7
Kiinteistö Oy Kangasalan Vihervarpu
Kiinteistö Oy Kempeleen Kurkkatie 12
Kiinteistö Oy Keskustahotelli
Kiinteistö Oy Koirasaarentie 1
Kiinteistö Oy Koivuhaanportti 10
Kiinteistö Oy Kolmisopietie 3
Kiinteistö Oy Koroppa
Kiinteistö Oy Koskikastanja
Kiinteistö Oy Kotkan Suursaarenkatu 1
Kiinteistö Oy Kuparitie 2
Kiinteistö Oy Kuutosseppä
Kiinteistö Oy Lahden Jussilankatu 6
Kiinteistö Oy Lahden Tupalankatu 3
Kiinteistö Oy Lahden Virastotalo
Kiinteistö Oy Lammin Työkeskus
Kiinteistö Oy Lappeenrannan Patria
Kiinteistö Oy Lassilanlinna
Kiinteistö Oy Lohjan Sampotalo
Kiinteistö Oy Loimaanportti
Kiinteistö Oy Lönnrotinkatu 12
Kiinteistö Oy Menotie 1
Kiinteistö Oy Metsäpojankuja 1
Kiinteistö Oy Miekkoniemen Kauppakeskus
Kiinteistö Oy Myyrkumpu
Kiinteistö Oy Mälikkäläntalo
Kiinteistö Oy Nummenvaara
Kiinteistö Oy Nurmijärven Liiketalo
Kiinteistö Oy Olarinluoma 9
Kiinteistö Oy Oulun Kallisensuora 5
Kiinteistö Oy Oulunkyläntori 1
Kiinteistö Oy Oulun Tulliväylä 3
Kiinteistö Oy Oulun Tyrnäväntie 6
Kiinteistö Oy Palokanvarma
Kiinteistö Oy Pappilanrinteen Liiketalo
Kiinteistö Oy Partolan Kauppajätti
Kiinteistö Oy Pharma City
Kiinteistö Oy Poret
Kiinteistö Oy Porin Eteläväylä 2
Kiinteistö Oy Rajasampaanranta 2
Kiinteistö Oy Rastilan Liikekeskus
Kiinteistö Oy Savonkatu 21
Kiinteistö Oy Scanaine
Kiinteistö Oy Sinihelmi
Kiinteistö Oy Sompasaaren Tukoeka
Kiinteistö Oy Spektrin Trio
Kiinteistö Oy Suometsänkaari 2
Kiinteistö Oy Tampereen Kalevanpaasi

Kiinteistö Oy Tarhaajantie 2
Kiinteistö Oy Teerivuorenkatu 28
Kiinteistö Oy Teerivuorenpuisto
Kiinteistö Oy Tekniikantie 4
Kiinteistö Oy Teräslautelanrinne
Kiinteistö Oy Tietotalo
Kiinteistö Oy Tilkan Paletti
Kiinteistö Oy Turun Asemakeskus
Kiinteistö Oy Vaasan Monopol Fastighets Ab
Kiinteistö Oy Vaasan Sampotalo
Kiinteistö Oy Vantaan Martintalo
Kiinteistö Oy Vantaan Rasti
Kiinteistö Oy Vantaan Sarkatie 1
Kiinteistö Oy Varmantalo
Kiinteistö Oy Vuorenvarma
Kiinteistö Oy Vääksyntie 4
Kiinteistö Oy Äänekosken Ostoskeskus
Lepinpellonkatu Oy
Osakevarma Oy
Oy Ässäkeskus Ab
Pitäjänmäen Kiinteistöt Oy
Satakunnan Teollisuustalo Oy
Talo-osakeyhtiö Kuopion Tulliportinkatu 25
Tampereen Kiinteistö Invest Oy
Teräsportti Oy
TietoEnator Esy Oy
Upper Limit Oy
Vaasa Hitec Park Oy
Vaasa Tekno Park Oy
Valuraudankuja Oy

Konsernista poistui kertomusvuonna 46 tytäryhtiötä:

Asunto Oy Helsingin Viulutie 1
Asunto Oy Kaustisenpolku 5
Asunto Oy Kotkan Alahovinniitty
Asunto Oy Kotkan Alahovintie 11
Asunto Oy Lappeenrannan Ihalaisenvuori
Asunto Oy Lintukallionrinne 1
Asunto Oy Matinkylän Poutapilvi
Asunto Oy Minkkikuja 3
Asunto Oy Raikukuja II
Asunto Oy Vantaan Lummepeha
Draco Oy
Fastighets Ab Baggen Kiinteistö Oy
Kaijonharjun Liikekeskus Oy
Kiikun Liiketalo Oy
Kiinteistö Osakeyhtiö Juvakeskus
Kiinteistö Oy Eurajoen Portti
Kiinteistö Oy Heinämäentie 2
Kiinteistö Oy Helsingin Kaisaniemenkatu 5
Kiinteistö Oy Hiiritornit
Kiinteistö Oy Hyvinkään Riihimäenkatu 79
Kiinteistö Oy Iin Liikekeskus
Kiinteistö Oy Kahvimylly
Kiinteistö Oy Kaivolankulma
Kiinteistö Oy Kalasääksentie 6
Kiinteistö Oy Karihaaran Liiketalo
Kiinteistö Oy Kattilansillan Kauppakeskus
Kiinteistö Oy Kirkkonummen Kirkkotalli
Kiinteistö Oy Korpilahden Liiketalo
Kiinteistö Oy Lahden Kansankartano
Kiinteistö Oy Lempäälän Tampereentie 14-18
Kiinteistö Oy Liikekulma
Kiinteistö Oy Lopen Linja-autoasema
Kiinteistö Oy Merraspuhos
Kiinteistö Oy Mäkitori
Kiinteistö Oy Nastolan Muurarintie 2
Kiinteistö Oy Peitsarin Liikekeskus
Kiinteistö Oy Poronsarvi
Kiinteistö Oy Seinäjoen Maakuntatalo
Kiinteistö Oy Säästöpudas
Kiinteistö Oy Taavetin Ostoskeskus
Kiinteistö Oy Ulvilan Automaatiohalli
Kiinteistö Oy Valkealan Kauppakulma
Kiinteistö Oy Viittakari
Kiuruveden Linja-autoaseman Kiinteistö Oy
Sväsäaren Liikekiinteistö Oy
Varissuon Toimistotalo Oy

Varman konsernitilinpäätökseen sisältyvät uusina osakkuusyhtiöinä:

NV Kiinteistösijoitus Oy
Sato Oyj
Vakuutusosakeyhtiö Garantia

Konserniin sisältyvät lisäksi seuraavat 36 osakkuusyhtiötä:

Asunto Oy Harjavallankatu 6
Asunto Oy Helsingin Haapaniemeinkatu 11
Asunto Oy Kuusiniementie 12
Asunto Oy Saarnilaakso
Haagan III Liikekeskus
Kamreerintien Pysäköintitalo Oy
Kemin Asemakatu 4
Kiinteistö Oy Alavuden Rantakeskus
Kiinteistö Oy Elocinkulma 1
Kiinteistö Oy Friitalan Liiketalo
Kiinteistö Oy Karkkilan Sähkökiinteistö
Kiinteistö Oy Kevätkummun Palvelukeskus
Kiinteistö Oy Liikejalava
Kiinteistö Oy Puijonlaakson Palvelukeskus
Kiinteistö Oy Salpausseläntie
Kiinteistö Oy Sammontori
Kiinteistö Oy Selloparkki
Kiinteistö Oy Suursuon Ostoskeskus
Kiinteistö Oy Turun Autopiha
Kiinteistö Oy Zeppelinin Markkinapaikka
Koivulan Liikekeskus Oy
Kulosaaren Ostoskeskus Oy
Lansantien Liikekiinteistö Oy
Martinparkki Oy
Näkin Pihapuistikko II Oy
Oulun Lehmusparkki Oy
Ovenia Oy
Poha-Pysäköinti Oy
Porin Talo Oy
P-Turku Oy
Ruohoparkki Oy
Sibylla Oy
Silta Oy
Spektri Business Oy
Spektri-Park Oy
Vaasan Toripysäköinti Oy

Konsernista poistui kertomusvuonna 31 osakkuusyhtiötä:

Asunto Oy Akaankievri
Asunto Oy Helsingin Eino Leinonkatu 7
Asunto Oy Porin Harmaakarhu
Asunto Oy Vantaan Kaarenpaatsama
Hakopolun Liikekeskus Oy
Haapajärven Linja-autoaseman Liikekeskus
Kala-Matin Pysäköintitalo Oy
Kiinteistö Oy Enon Liikekeskus
Kiinteistö Oy Erjonkulma
Kiinteistö Oy Joutsan Liiketalo
Kiinteistö Oy Kellarpellon Liikekeskus
Kiinteistö Oy Kivenlahdentori
Kiinteistö Oy Klaavuntie 8-10
Kiinteistö Oy Kontiolahden Liikekeskus
Kiinteistö Oy Kuopion Saarijärven Liiketalo
Kiinteistö Oy Liikemaneesi
Kiinteistö Oy Nivalan Liikekeskus
Kiinteistö Oy Paakonkari
Kiinteistö Oy Porin Hyvän Tuulentie 2
Kiinteistö Oy Putaan Liikekeskus
Kiinteistö Oy Rajamäen Rahakulma
Kiinteistö Oy Rinnekartano
Kiinteistö Oy Runoilijankulma
Kiinteistö Oy Suolahden Ostoskeskus
Kiinteistö Oy Vantaan Valimotie 11
Kiinteistö Oy Ylämyllyn Mylläri
Kiinteistö Oy Ämmäntori
Kortepohjan Liikekeskus Oy
Mäntän Pysäköinti Oy
Punkalaitumen Liikekeskus Oy
Turun Pitkämäenkatu 14

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tuloslaskelman liitetiedot

1.1.-31.12., milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2006	2005	2006	2005
Vakuutusmaksutulo				
Ensvakuutus				
TEL:n mukainen perusvakuutus				
Työnantajan osuus	2 240,5	2 038,4	2 240,5	2 038,4
Työntekijän osuus	605,5	587,6	605,5	587,6
	2 846,0	2 626,1	2 846,0	2 626,1
TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	13,0	16,3	13,0	16,3
YEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus	125,0	124,2	125,0	124,2
YEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	0,0	0,0	0,0	0,0
Valtion eläkerahastoon suoritettava siirtymämaksu	0,2	-2,4	0,2	-2,4
	2 984,2	2 764,2	2 984,2	2 764,2
Jälleenvakuutus	0,0	0,1	0,0	0,1
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	2 984,2	2 764,2	2 984,2	2 764,2
Jälleenvakuuttajien osuus	-0,9	-0,3	-0,9	-0,3
Vakuutusmaksutulo ¹⁾	2 983,3	2 763,9	2 983,3	2 763,9
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista				
TEL	7,2	6,9	7,2	6,9
YEL	2,3	2,1	2,3	2,1
	9,5	9,0	9,5	9,0

¹⁾ luottotappioilla vähennettynä

Maksetut korvaukset

Ensvakuutus				
Maksettu eläkkeensaajille				
TEL:n mukainen perusvakuutus	2 620,1	2 442,7	2 620,1	2 442,7
TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	94,3	93,1	94,3	93,1
YEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus	171,5	166,7	171,5	166,7
YEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	0,4	0,4	0,4	0,4
	2 886,4	2 702,9	2 886,4	2 702,9
Saatu vastuunjakokorvauksia				
TEL-eläkkeet	-191,1	-166,6	-191,1	-166,6
YEL-eläkkeet	-31,9	-28,9	-31,9	-28,9
Osuus työttömyysvakuutusrahaston vakuutusmaksusta				
YEL:n valtion osuus	-95,9	-99,8	-95,9	-99,8
	-329,5	-301,9	-329,5	-301,9
Jälleenvakuutus	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
	2 556,8	2 401,0	2 556,8	2 401,0
Korvaustoiminnon hoitokulut				
Työkyvyn ylläpitotoiminnon hoitokulut	18,4	17,4	18,4	17,4
	3,2	1,9	3,2	1,9
Maksetut korvaukset ennen jälleenvakuuttajien osuutta				
Jälleenvakuuttajien osuus	2 578,4	2 420,3	2 578,4	2 420,3
	-0,5	-0,2	-0,5	-0,2
Maksetut korvaukset yhteensä	2 578,0	2 420,1	2 578,0	2 420,1

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tuloslaskelman liitetiedot

1.1.-31.12., milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2006	2005	2006	2005
Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely				
Sijoitustoiminnan tuotot				
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin				
Osinkotuotot	0,3	1,3		
Korkotuotot	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,3	1,4	0,0	0,0
Tuotot sijoituksista osakkuusyhtiöihin				
Osinkotuotot	1,9			
Korkotuotot	0,1		0,1	
	2,0	0,0	0,1	0,0
Tuotot kiinteistöinvestoinneista				
Osinkotuotot	0,0	0,0	0,0	0,0
Korkotuotot				
Konserniyhtiöt	33,8	30,5		
Muut	0,8	0,9	1,2	0,9
Muut tuotot	215,7	214,2	226,0	227,0
	250,3	245,6	227,2	227,9
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot	344,6	227,9	344,8	228,1
Korkotuotot	424,1	524,5	424,1	524,5
Muut tuotot	509,4	178,1	509,4	178,1
	1 278,0	930,5	1 278,2	930,7
	1 530,7	1 177,5	1 505,5	1 158,7
Arvon alentumisten palautukset				
Myyntivoitot	50,0	73,1	50,0	73,1
	1 151,3	849,5	1 155,5	849,5
Yhteensä	2 732,0	2 100,1	2 711,1	2 081,2
Sijoitustoiminnan kulut				
Kulut kiinteistöinvestoinneista				
Kulut muista sijoituksista	-105,3	-98,7	-45,4	-46,9
Korkokulut	-520,3	-398,4	-521,3	-399,2
	-1,0	-0,8		
	-626,5	-498,0	-566,6	-446,2
Arvon alentumiset ja poistot				
Arvon alentumiset	-90,4	-117,8	-90,4	-112,6
Rakennusten suunnitelmapoistot	-19,0	-19,6	-66,1	-70,8
	-109,3	-137,4	-156,5	-183,3
Myyntitappiot	-365,0	-403,4	-365,0	-403,4
Yhteensä	-1 100,9	-1 038,8	-1 088,1	-1 032,9
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa				
	1 631,1	1 061,3	1 623,0	1 048,3

1.1.-31.12., milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2006	2005	2006	2005
Kokonaisliikekulut toiminnoittain				
Maksetut korvaukset				
Korvaustoiminnon hoitokulut	18,4	17,4	18,4	17,4
Työkyvyn ylläpitotoiminnon hoitokulut	3,2	1,9	3,2	1,9
	21,6	19,3	21,6	19,3
Liikekulut				
Vakuutusten hankintamenot				
Ensivakuutuksen palkkiot	1,5	1,4	1,5	1,4
Muut vakuutusten hankintamenot	3,0	2,8	3,0	2,8
	4,5	4,2	4,5	4,2
Vakuutusten hoitokulut	36,8	34,4	36,8	34,4
Hallintokulut	14,6	14,7	14,6	14,7
	55,9	53,3	55,9	53,3
Sijoitustoiminnan hoitokulut				
Kulut kiinteistösjoiituksista	3,6	3,3	3,6	3,3
Kulut muista sijoituksista	8,7	8,0	8,7	8,0
	12,3	11,3	12,3	11,3
Kokonaisliikekulut yhteensä	89,8	83,9	89,8	83,9

Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

1.1.-31.12., milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2006	2005	2006	2005
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	32,2	31,3	32,2	31,3
Eläkekulut	5,4	5,7	5,4	5,7
Muut henkilösivukulut	4,7	3,7	4,7	3,7
Yhteensä	42,3	40,7	42,3	40,7

Johdon palkat ja palkkiot

Toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	0,9	0,8	0,9	0,8
Hallitusten jäsenet ja varajäsenet	0,2	0,2	0,2	0,2
Hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet	0,1	0,1	0,1	0,1
Yhteensä	1,2	1,1	1,2	1,1

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

EMOYHTIÖ	KONSERNI
671	850
671	852

Toimitusjohtaja Matti Vuorian palkka- ja luontaisedut olivat 580 000 euroa. Hänen eläkeikänsä on 62 vuotta ja eläkkeensä 60 prosenttia laskennallisesta eläkepalkasta. Toimitusjohtajan sijaisen Markku Hyvärisen palkka- ja luontaisedut olivat 317 000 euroa. Hänen eläkeikänsä on 60 vuotta ja eläkkeensä 60 prosenttia laskennallisesta eläkepalkasta.

Tuloverot

Laskennallista verovelkaa tai -saatavaa tilinpäätössiirtojen kertymästä tai muista väliaikaisista eroista kirjanpidon ja verotukellisten arvojen välillä ei ole merkitty taseeseen, koska näiden laskennallisten verovelkojen tai -saamisten realisoitumista ei voida pitää lakisäateistä eläkevakuuttamista harjoittavan yhtiön ja sen konsernin tilinpäätöksessä todennäköisenä.

Käyttämättömiä yhtiöveron hyvityksiä oli vuoden 2004 verolipun mukaan 165 miljoonaa euroa, jotka on vuoden 2005 alussa voimaan tulleen verouudistuksen siirtymäsäännösten mukaan käytettävä 10 vuodessa.

Tilinpäätöksen liitetiedot

Taseen liitetiedot

Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero, emoyhtiö

31.12., milj. €	Jäljellä oleva hankinta- meno 2006	Kirjanpito- arvo 2006	Käypä arvo 2006	Jäljellä oleva hankinta- meno 2005	Kirjanpito- arvo 2005	Käypä arvo 2005
Kiinteistösjoitukset						
Kiinteistöt	487,6	504,2	611,2	616,1	634,1	737,0
Konserniyhtiöosakkeet	948,4	953,4	1 230,2	965,2	971,9	1 216,5
Muut kiinteistöosakkeet	46,6	46,6	49,4	69,6	69,6	74,4
Lainasaamiset konserni- yrityksiltä	517,0	517,0	517,0	560,1	560,1	560,1
Saamiset kiinteistöyhtiöiltä	113,1	113,1	113,1	51,4	51,4	51,4
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	4,3	4,3	4,3	4,5	4,5	4,5
Lainasaamiset	1,3	1,3	1,3	0,6	0,6	0,6
Sijoitukset osakkuusyrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	57,9	57,9	59,9	1,4	1,4	1,4
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	9 674,8	9 674,8	12 844,5	6 977,9	6 977,9	9 087,5
Rahoitusmarkkinavälineet	9 894,5	9 894,5	9 938,4	11 183,1	11 183,1	11 623,2
Kiinnelainasaamiset	163,7	163,7	163,7	113,3	113,3	113,3
Muut lainasaamiset	753,5	753,5	755,0	826,0	826,0	827,4
Talletukset	329,5	329,5	329,5	60,7	60,7	60,7
	22 992,0	23 013,7	26 617,4	21 429,8	21 454,5	24 358,0
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:						
- korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenon erotusta	-91,3			-84,9		
- indeksiin sidottujen lainojen tuottoa	18,2			12,5		
	-73,2			-72,4		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tulotettuja arvonkorotuksia		21,6			24,7	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			3 603,7			2 903,5

Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero, konserni

31.12., milj. €	Jäljellä oleva hankinta- meno 2006	Kirjanpito- arvo 2006	Käypä arvo 2006	Jäljellä oleva hankinta- meno 2005	Kirjanpito- arvo 2005	Käypä arvo 2005
Kiinteistösjoitukset						
Kiinteistöt	2 002,9	2 019,5	2 462,1	2 157,8	2 175,8	2 575,2
Muut kiinteistöosakkeet	46,6	46,6	49,4	69,6	69,6	74,4
Saamiset kiinteistöyhtiöiltä	0,0	0,0	0,0	0,4	0,4	0,4
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	0,7	0,7	0,9	1,3	1,3	1,3
Lainasaamiset	1,3	1,3	1,3	0,6	0,6	0,6
Sijoitukset osakkuusyhteisöissä						
Osakkeet ja osuudet	61,8	61,8	61,6	3,2	3,2	3,2
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	9 690,7	9 690,7	12 860,4	6 993,5	6 993,5	9 103,1
Rahoitusmarkkinavälineet	9 894,5	9 894,5	9 938,4	11 183,1	11 183,1	11 623,2
Kiinnelainasaamiset	163,7	163,7	163,7	113,3	113,3	113,3
Muut lainasaamiset	753,5	753,5	755,0	826,0	826,0	827,4
Talletukset	329,5	329,5	329,5	60,7	60,7	60,7
	22 945,2	22 961,7	26 622,3	21 409,3	21 427,3	24 382,7
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:						
-korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenon erotusta				-84,9		
-indeksiin sidottujen lainojen tuottoa				12,5		
				-72,4		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonkorotuksia		16,6			18,0	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			3 660,5			2 955,4

Tilinpäätöksen liitetiedot

Taseen liitetiedot

Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja osakkuusyrityksissä, emoyhtiö

31.12.2006, milj. €

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä

Hankintameno 1.1.	4,5
Vähennykset	-0,3
Hankintameno 31.12.	4,3

Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä

Hankintameno 1.1.	0,6
Lisäykset	0,8
Vähennykset	-0,1
Hankintameno 31.12.	1,3

Osakkeet ja osuudet osakkuusyrityksissä

Hankintameno 1.1.	1,4
Lisäykset	56,6
Hankintameno 31.12.	57,9

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä

31.12.2006	Kotipaikka	Osuus kaikista osakkeista	Osuus kaikista äänistä	Kirjanpitoarvo milj. €
TietoEnator Esy Oy	Helsinki	14,4 %	50,1 %	0,9
Osakevarma Oy	Helsinki	100,0 %	100,0 %	3,3
				4,3

Asunto- ja kiinteistöyhtiöt 953,4

Osakkeet ja osuudet osakkuusyrityksissä

31.12.2006	Kotipaikka	Osuus kaikista osakkeista	Osuus kaikista äänistä	Kirjanpitoarvo milj. €
NV Kiinteistösijoitus Oy	Helsinki	45,0 %	45,0 %	0,0
Ovenia Oy	Helsinki	28,8 %	28,8 %	0,1
Sato Oyj	Helsinki	23,4 %	23,4 %	43,8
Silta Oy	Helsinki	39,1 %	39,1 %	1,3
Vakuutusosakeyhtiö Garantia	Helsinki	27,5 %	27,5 %	12,8
				57,9

Asunto- ja kiinteistöyhtiöt 26,7

Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja osakkuusyhteisöissä, konserni

31.12.2006, milj. €

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä

Hankintameno 1.1.	1,3
Lisäykset	0,2
Vähennykset	-0,8
Hankintameno 31.12.	0,7

Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä

Hankintameno 1.1.	0,6
Lisäykset	0,8
Vähennykset	-0,1
Hankintameno 31.12.	1,3

Osakkeet ja osuudet osakkuusyhteisöissä

Hankintameno 1.1.	3,2
Lisäykset	58,6
Hankintameno 31.12.	61,8

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä

31.12.2006	Kotipaikka	Osuus kaikista osakkeista	Osuus kaikista äänistä	Kirjanpitoarvo milj. €
TietoEnator Esy Oy	Helsinki	14,4 %	50,1 %	0,7
				0,7

Osakkeet ja osuudet osakkuusyhteisöissä

31.12.2006	Kotipaikka	Osuus kaikista osakkeista	Osuus kaikista äänistä	Kirjanpitoarvo milj. €
NV Kiinteistösijoitus Oy	Helsinki	45,0 %	45,0 %	-0,1
Ovenia Oy	Helsinki	28,8 %	28,8 %	0,4
Sato Oyj	Helsinki	23,4 %	23,4 %	45,5
Silta Oy	Helsinki	39,1 %	39,1 %	3,3
Vakuutusosakeyhtiö Garantia	Helsinki	27,5 %	27,5 %	12,8
				61,8
Asunto- ja kiinteistöyhtiöt				37,3

Tilinpäätöksen liitetiedot

Taseen liitetiedot

Kiinteistösijoitusten muutokset

31.12.2006 milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	Kiinteistöt ja kiinteistö-osakkeet	Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	Kiinteistöt ja kiinteistö-osakkeet	Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä
Hankintameno 1.1.	1 905,9	611,5	2 875,5	0,4
Lisäykset	77,8	83,2	162,7	
Vähennykset	-264,7	-64,6	-332,2	-0,4
Hankintameno 31.12.	1 718,9	630,1	2 706,0	0,0
Kertyneet poistot 1.1.	-100,4		-533,9	
Myytyjen kohteiden kertyneet poistot	12,2		31,9	
Tilikauden poistot	-19,0		-66,1	
Kertyneet poistot 31.12.	-107,2		-568,1	
Arvonalentumiset 1.1.	-154,4		-121,0	
Myytyjen kohteiden arvonalentumiset	25,2		27,5	
Arvonalentumiset 31.12.	-129,2		-93,4	
Arvonkorotukset 1.1.	24,7		24,7	
Vähennykset	-3,1		-3,1	
Arvonkorotukset 31.12.	21,6		21,6	
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 504,2	630,1	2 066,1	0,0

Omassa käytössä olevat kiinteistöt

31.12.2006, milj. €	EMOYHTIÖ	KONSERNI
Jäljellä oleva hankintameno	65,2	65,2
Kirjanpitoarvo	65,2	65,2
Käypä arvo	74,4	74,4

Emoyhtiön muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet

31.12.2006	Osuus osakkeista %	Kirjan- pitoarvo milj. €	Markkina- arvo milj. €	Osuus osakkeista %	Kirjan- pitoarvo milj. €	Markkina- arvo milj. €
NOTEERATUT OSAKKEET						
Suomi						
AffectoGenimap Oyj	3,00%	1,8	1,8	Crucell N.V.	0,18%	1,8
Ahlstrom Oyj	3,36%	22,1	34,5	European Aeronautic Defence N.V.	0,10%	17,5
Alma Media Oyj	9,65%	31,1	65,9	Fortis N.V.	0,05%	18,0
Amer Sports Oyj	2,20%	13,4	26,2	Gamesa Corporacion Tecnologica SA	0,11%	5,0
Aspocomp Group Oyj	5,01%	1,8	1,8	ING Groep N.V.	0,04%	28,5
Aspo Oyj	5,77%	2,2	10,2	Koninklijke BAM Groep N.V	1,60%	22,2
Atria Oyj	0,33%	1,4	1,4	Koninklijke Numico N.V.	0,22%	15,1
Bellton-Yhtiöt Oyj	6,91%	2,0	2,0	Koninklijke Philips Electronics N.V.	0,05%	11,8
Cargotec Oyj	2,68%	45,3	72,0	Qiagen N.V.	0,33%	5,4
Comptel Oyj	4,81%	8,2	9,3	Reed Elsevier N.V.	0,04%	3,9
Cramo Oyj	2,28%	9,8	13,0	Royal Dutch Shell Plc	0,03%	32,9
Efore Oyj	3,00%	1,5	1,5	Tele Atlas N.V.	0,07%	1,0
Elcoteq SE	0,32%	1,0	1,0	Unilever N.V.	0,07%	20,4
Elisa Oyj	1,38%	44,2	47,5	Wavin N.V.	1,65%	14,1
Exel Oyj	4,32%	1,8	6,9	Vedior N.V.	0,55%	14,7
Finnlines Oyj	0,12%	0,7	0,9	Belgia		
Fiskars Oyj Abp	4,26%	28,8	40,4	Barco N.V.	0,80%	6,9
Fortum Oyj	0,65%	71,7	123,8	Belgacom SA	0,13%	12,6
HK Ruokatalo Group Oyj	1,35%	4,3	6,7	Cumerio	1,95%	8,6
Huhtamäki Oyj	2,23%	23,8	35,0	InBew	0,08%	11,9
KCI Konecranes Oyj	4,78%	19,3	63,9	KBC Group SA	0,03%	10,2
Kemira GrowHow Oyj	3,84%	11,9	14,9	Espanja		
Kemira Oyj	1,71%	16,5	36,5	Banco Bilbao Vizcaya Argentaria S.A.	0,04%	21,0
Kesko Oyj	1,17%	14,3	45,6	Banco Santander Central Hispano S.A.	0,04%	24,9
Kesla A Oyj	4,43%	1,3	1,3	Industria de Diseno Textil S.A.	0,06%	8,6
Kone Oyj	0,70%	22,4	38,4	Repsol YPF S.A.	0,04%	10,5
Lassila & Tikanoja Oyj	7,51%	30,2	62,6	Telefonica S.A.	0,04%	24,4
Lemminkäinen Oyj	2,98%	5,4	18,1	Irlanti		
Marimekko Oyj	4,34%	2,8	5,1	Anglo Irish Bank Plc	0,08%	6,8
Metso Oyj	1,94%	49,6	105,0	Depfa Bank Plc	0,13%	6,3
M-real Oyj	2,96%	45,8	46,5	Iso-Britannia		
Neste Oil Oyj	1,17%	64,7	69,1	ARM Holdings Plc	0,20%	4,4
Nokia Renkaat Oyj	3,63%	34,9	68,7	Astra Zeneca Plc	0,03%	19,3
Nokia Oyj	0,13%	73,1	85,1	Autonomy Corporation Plc	0,22%	2,8
Nordic Aluminium Oyj	5,17%	2,1	4,9	Aviva Plc	0,04%	10,1
Okmetic Oyj	3,70%	2,1	2,3	BG Group Plc	0,06%	8,7
OKO Pankki Oyj	0,56%	12,8	14,5	BHP Billiton Plc	0,01%	2,7
Oriola-KD Oyj	2,10%	4,5	9,1	BP Amoco Plc	0,05%	78,2
Orion Oyj	2,10%	31,3	48,7	British Sky Broadcasting Plc	0,04%	5,1
Outokumpu Oyj	0,85%	23,2	45,9	Carnival Plc	0,14%	10,8
Outokumpu Technology Oyj	3,10%	16,3	29,6	Dana Petroleum Plc	0,38%	5,0
Perlos Oyj	1,67%	3,1	3,1	Diageo Plc	0,07%	21,5
Ponsse Oyj	3,43%	2,5	12,5	Emap Plc	0,23%	5,5
Pöyry Oyj	3,38%	6,5	23,1	EMI Group Plc	0,28%	7,5
Raisio Oyj	0,44%	1,3	1,3	Enterprise Inns Plc	0,27%	6,8
Ramirent Oyj	0,70%	1,2	8,5	Glaxosmithkline Plc	0,05%	56,1
Rautaruukki Oyj	0,83%	31,7	35,0	HBOS Plc	0,05%	30,0
Raute Oyj	4,99%	2,2	2,6	HSBC Holdings Plc	0,02%	37,8
Salcomp Oyj	2,57%	2,6	2,6	International Power Plc	0,25%	8,8
Sampo Oyj	8,70%	394,2	1 001,9	ITV Plc	0,08%	4,6
SanomaWSOY Oyj	1,64%	49,1	57,3	Just Retirement Plc	0,18%	1,1
Satama Interactive Oyj	4,72%	1,9	1,9	Kesa Electricals Plc	0,36%	6,9
Scanfil Oyj	0,96%	1,4	1,4	Ladbrokers Plc	0,18%	6,7
Stockmann Oyj Abp	1,83%	28,5	36,8	Next Plc	0,22%	12,8
Stora Enso Oyj	1,54%	125,4	145,4	Prudential Plc	0,12%	22,3
SysOpen Digia Oyj	3,69%	2,6	2,6	Punch Taverns Plc	0,25%	7,1
Tamfelt Oyj Abp	5,90%	14,9	17,3	Reckitt Benckiser Plc	0,10%	13,5
Technopolis Oyj	1,88%	2,6	5,8	Reed Elsevier Plc	0,07%	4,2
Tecnomen Oyj	1,92%	1,9	1,9	Rolls-Royce Group Plc	0,00%	6,6
Teleste Oyj	3,00%	6,1	6,1	Royal Bank of Scotland Group Plc	0,04%	31,3
Tietoenaar Oyj	1,88%	34,9	34,9	Royal & Sun Alliance Insurance Group Plc	0,18%	10,0
Tiimari Oyj Abp	3,81%	1,4	1,4	Scottish & Southern Energy Plc	0,07%	10,0
UPM-Kymmene Oyj	0,67%	56,6	66,8	Standard Life Plc	0,17%	14,9
Uponor Oyj	5,48%	27,3	113,4	Tesco Plc	0,04%	12,7
Vaisala Oyj	4,23%	14,4	25,3	William Hill Plc	0,45%	12,6
Wärtsilä Oyj Abp	2,70%	41,9	105,0	Vodafone Airtouch Plc	0,07%	74,7
YIT Oyj	5,57%	25,8	147,9	Wolseley Plc	0,12%	13,1
Alankomaat						
ABN-Amro Holdings N.V.	0,04%	15,3	17,0	WPP Group Plc	0,08%	9,4
Aegon N.V.	0,07%	15,1	16,2	Italia		
Akzo Nobel N.V.	0,10%	13,9	13,9	Assicurazioni Generali S.p.A	0,04%	16,2
Ballast Nedam N.V.	1,84%	5,8	6,1	Eni S.p.A.	0,02%	18,7
				Mediobanca S.p.A	0,02%	2,9
				Saipem S.p.A.	0,08%	2,8

Tilinpäätöksen liitetiedot

Taseen liitetiedot

31.12.2006	Osuus osakkeista %	Kirjan- pitoarvo milj. €	Markkina- arvo milj. €		Osuus osakkeista %	Kirjan- pitoarvo milj. €	Markkina- arvo milj. €
Telecom Italia S.p.A	0,07%	22,9	22,9	Vinci SA	0,16%	22,8	37,4
Unicredito Italiano S.p.A	0,04%	27,0	29,6	Vivendi SA	0,15%	45,2	47,4
Itävalta				Ruotsi			
Andritz AG	1,40%	17,1	29,9	D. Carnegie & Co AB	0,18%	1,1	2,1
C.A.T. Oil (DE) AG	0,58%	4,8	5,5	Elekta AB	0,11%	1,2	1,6
Erste Bank der österreichischen Sparkassen AG	0,10%	11,9	17,1	Hennes & Mauritz AB	0,05%	10,6	14,5
OMV AG	0,05%	4,2	5,8	Intrum Justitia AB	0,66%	2,3	5,0
Raiffeisen International Bank-Holding AG	0,16%	11,9	27,1	Modern Times Group MTG AB	0,28%	1,9	7,1
UNIQA Versicherungen AG	0,07%	2,2	2,2	Nordea Bank AB (publ)	0,49%	129,6	148,6
Wienerberger AG	0,60%	17,1	20,7	Rezidor Hotel Group AB	1,20%	10,3	11,7
Wiener Städtische Versicherung AG Vienna Insurance Company	0,24%	10,4	11,0	Sandvik AB	0,04%	4,1	5,2
Österreichische Elektrizitätswirtschafts-AG (Verbund)	0,26%	9,3	16,4	Skandinaviska Enskilda Banken	0,16%	20,2	25,3
Kazakstan				Tanganyika Oil Company Ltd	0,71%	4,1	4,5
Halyk Savings Bank of Kazakhstan	0,01%	1,2	1,7	Telefonaktiebolaget LM Ericsson	0,15%	61,4	65,8
NovaTek OAO	0,05%	2,1	7,2	TeliaSonera AB	0,03%	6,5	9,3
QAO-TMK (GDR)	0,46%	20,2	25,1	Saksa			
Kreikka				Adidas-Salomon AG	0,27%	20,1	20,6
Alpha Bank A.E.	0,07%	5,9	6,4	Allianz SE	0,10%	33,2	39,6
Cosmote Mobile Telecommunications S.A.	0,16%	7,2	11,6	Continental AG	0,18%	21,1	23,5
EFG Eurobank	0,06%	6,1	6,2	Deutsche Bank AG	0,05%	21,9	25,7
Marfin Financial Group S.A	0,29%	3,6	5,7	Deutsche Postbank AG	0,15%	15,2	15,9
National Bank of Greece S.A.	0,11%	17,3	17,9	Deutsche Telekom AG	0,00%	22,9	22,9
Piraeus Bank S.A.	0,27%	11,0	14,0	E.On AG	0,04%	29,1	31,8
Norja				Epcos AG	2,31%	17,1	23,0
Aker Kvaerner ASA	0,13%	4,8	6,8	Hochtief AG	1,16%	30,3	44,6
Aktiv Kapital ASA	1,03%	5,5	5,5	Hypo Real Estate Holding AG	0,15%	7,1	9,5
APL AS	0,81%	1,2	2,6	Infineon Technologies AG	0,08%	5,5	6,4
Fred. Olsen Energy ASA	0,26%	5,1	5,7	Interhyp AG	1,08%	3,6	4,6
Norsk Hydro ASA	0,05%	13,3	16,4	Linde AG	0,06%	4,5	5,4
Odfjell Invest Limited	1,12%	2,3	2,3	Metro AG	0,09%	11,6	13,7
Pertra AS	1,96%	3,8	3,9	MunichRe	0,04%	9,5	10,6
Petroleum Geo-Services ASA	0,20%	2,8	6,4	ProSiebenSat1 Media AG	0,27%	4,2	7,3
Reservoir Exploration Technology ASA	2,38%	2,5	2,7	Rhoen-Klinikum AG	0,17%	2,3	3,2
SeaDrill Ltd	0,14%	4,1	6,8	RWE AG	0,03%	8,9	15,2
Statoil ASA	0,03%	8,0	11,4	SGL Carbon AG	0,30%	2,0	3,5
Telenor ASA	0,06%	6,1	14,2	Siemens AG	0,03%	18,2	20,6
TGS Nopec Geophysical Company ASA	0,38%	4,9	6,3	Thyssenkrupp AG	0,08%	10,5	14,3
Tomra Systems ASA	0,95%	8,6	8,6	Wacker Chemie AG	0,04%	1,9	1,9
Puola				Sveitsi			
Grupa Lotos SA	0,29%	3,7	4,3	ABB Ltd	0,12%	16,8	34,9
Ranska				Adecco SA	0,25%	17,9	24,3
Accor SA	0,10%	6,8	12,4	Credit Suisse Group	0,02%	9,9	10,6
Air Liquide SA	0,07%	13,3	15,8	Geberit AG	0,16%	3,6	7,8
Alstom	0,11%	11,0	15,4	Holcim Ltd.	0,02%	2,2	3,6
AXA SA	0,07%	29,0	42,0	Nestle SA	0,05%	40,9	52,4
BNP Paribas SA	0,04%	27,6	31,0	Nobel Biocare Holding AG	0,07%	3,5	4,3
Carrefour SA	0,05%	15,4	15,4	Novartis AG	0,06%	60,0	70,6
Compagnie de Saint-Gobain SA	0,09%	18,9	21,3	Roche Holding AG- Genussscheine	0,07%	37,9	64,9
Compagnie Generale de Geophysique SA	0,57%	12,0	16,4	Santhera Pharmaceuticals Rec	1,52%	2,5	2,5
Danone Group	0,08%	13,5	23,6	Swatch Group	0,08%	3,4	4,4
EDF Energies Nouvelles SA	0,02%	10,2	11,7	Swiss Life Holding	0,35%	19,6	22,7
Electricite de France SA	0,04%	31,7	35,8	Swiss Reinsurance	0,05%	10,1	10,9
France Telecom SA	0,04%	19,9	19,9	Syngenta AG	0,35%	35,6	51,4
Galp Energia. SGPS. SA	0,18%	8,1	9,7	UBS AG	0,04%	29,4	41,9
Gas de France SA	0,02%	4,1	5,6	Zurich Financial Services AG	0,06%	14,8	16,9
JC Decaux SA	0,07%	2,7	3,1	Tanska			
Lafarge SA	0,05%	8,5	10,7	Danisco A/S	0,17%	5,2	5,6
L'Oreal SA	0,03%	10,2	12,1	Danske Bank A/S	0,00%	13,0	13,4
Louis Vuitton Moet Hennessy SA	0,04%	14,9	15,1	LifeCycle Pharma A/S	0,31%	1,2	1,5
Pernod-Ricard SA	0,23%	20,8	36,0	Novo Nordisk A/S	0,03%	3,5	5,2
Pinault-Printemps-Redoute SA	0,10%	11,9	14,2	Trygvesta A/S	0,18%	4,6	7,1
Publicis Groupe SA	0,15%	7,0	9,6	Vestas Wind Systems A/S	0,08%	2,5	4,9
Renault SA	0,05%	13,4	13,6	Tsekin tasavalta			
Rhodia SA	0,75%	21,0	23,7	CEZ AS	0,10%	7,6	20,9
Sanoft-Aventis SA	0,05%	30,8	43,6	MOL Magyar Olaj -es Gazipari Rt.	0,10%	5,7	9,4
Schneider Electric SA	0,01%	2,8	2,8	Yhdysvallat			
Suez Lyonnais Des Eaux SA	0,06%	18,0	31,8	AU Optronics Corp.	0,10%	8,2	8,3
Technip-Cofetix SA	0,10%	3,1	5,6	Caremark Rx Inc.	0,07%	10,8	13,0
Thomson Multimedia SA	0,18%	7,4	7,4	Exxon Mobil Corporation	0,01%	19,7	19,8
Total SA	0,06%	58,0	76,6	Intel Corporation	0,02%	19,1	19,2
Vallourec SA	0,19%	14,7	22,0	Mittal Steel Company Nv US	0,11%	32,0	32,0
				Omnivision Technologies. Inc.	1,00%	5,7	5,7
				Muut		1,6	3,7
						4 562,4	6 763,6

31.12.2006	Osuus osakkeista %	Kirjan- pitoarvo milj. €	Käypä arvo milj. €		Kirjan- pitoarvo milj. €	Käypä arvo milj. €
NOTEERAAMATTOMAT OSAKKEET						
Suomi						
Ahlström Capital Oy	6,51%	8,4	15,0	Mandatum US Small Cap Value Kasvu	42,0	66,8
Arek Oy	18,00%	1,3	1,3	Martin Currie GF-Japan Mid-Cap Fund	88,0	129,3
CTT Cancer Targeting Technologies Oy	17,23%	1,0	1,0	Martin Currie Japan Alpha Fund B	88,4	90,2
Fingrid Oyj	12,18%	13,6	13,6	MC Taiwan Opportunities Fund	34,2	40,4
Ipsat Therapies Oy	8,88%	2,1	2,1	Merrill Lynch IIF US Basic Value A2	86,7	101,3
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva	30,00%	2,6	2,6	Merrill Lynch IIF US Flexible Equity A2	91,1	98,0
Kytäjä Golf Oy	3,75%	1,2	1,2	Nordea Far Eastern Value Fund	24,5	25,2
LTM Company Oy	12,24%	0,9	0,9	Ocean Equities Japan Target II BC	22,6	22,6
Lujapalvelut Oy	10,95%	0,7	0,7	Osiris Eq US Behavioral Value Fund	20,0	21,5
Metsä Tissue Oy	8,38%	15,5	15,5	PXP Vietnam Fund Ltd	5,1	5,9
Suomen Terveystalo Oyj	10,56%	11,1	11,1	Renshares Utilities Ltd	9,1	10,5
Talvivaaran Kaivososakeyhtiö	3,58%	0,7	3,2	Sampo Japani Osake Kasvu	30,0	30,0
Tornator Timberland Oy	13,13%	10,5	13,5	SEB Japan Fund JPY	198,2	199,5
Winwind Oy	5,61%	2,6	3,0	T. Rowe Price Funds SICAV	96,2	99,5
Vivoxid Oy	16,77%	2,0	2,0	The Dog Fund	32,5	35,1
VVO-Yhtymä Oyj	9,91%	12,1	12,1	Trigon Central and Eastern European Fund B	10,0	15,9
Australia						
SMG (Seven Media Group)	4,71%	2,8	2,8	Trigon New Europe Small Cap Fund EUR	10,0	13,6
Brasilia						
Petroleo Brasileiro S.A.	0,08%	17,7	26,3	Trigon Second Wave Fund	10,0	19,2
Bulgaria						
Bulgarian Telecommunications Co	1,21%	17,7	17,7	Vanguard U.S. Futures Fund	195,2	200,3
Iso-Britannia						
Nordben Life and Pension Insurance Co. Ltd	10,0%	1,2	1,3	Vietnam Enterprise Inv Ltd	4,4	4,4
Kiina						
China Life Insurance Co. Ltd	0,04%	1,4	7,7		1 901,2	2 372,2
Luxemburg						
Wilde International S.A.	4,22%	5,0	5,0	PÄÄOMARAHASTOT		
Muut						
		1,2	14,2	1903 Equity Fund L.P.	2,3	2,3
		133,2	173,8	Abingworth Bioventures III B L.P.	6,8	6,8
KORKORAHASTOT						
Mandatum Euro High Yield K		50,3	53,5	Access Capital Fund LP II A	6,8	8,2
Mandatum Euro Yrityslaina K		50,2	50,2	Access Capital Fund LP II B	7,3	7,6
Sampo Yhteisökorko Tuotto		140,5	142,3	Access Capital Fund LP II C	19,8	23,0
		241,1	245,9	Access Capital LP	3,2	3,5
OSAKERAHASTOT						
ABN Amro Latin America Equity Fund	12,5	45,5		Alpha Private Equity Fund 4 CI LP	17,6	19,8
ACM Bernstein American Value Portfolio	86,6	96,7		Alpha Private Equity Fund 5 LP	6,6	6,7
APS China A Share Fund	19,0	45,9		Altor Fund II (No. 1) LP	2,5	2,5
Babylon Fund A Corporation	5,3	5,4		Behrman Capital III L.P.	18,4	22,1
Blakeney Investors Fund	15,6	31,2		Bio Fund Ventures I		
CAF Thailand Institutional Fund	22,8	23,3		Jatkosijoitusrahasto Ky	1,0	1,2
Carnegie Global Healthcare	29,8	51,4		Bio Fund Ventures I Ky	0,6	0,6
CDC Hong Kong Renaissance class C	7,6	12,7		Bio Fund Ventures II		
East Capital Balkan Fund	5,0	11,7		Jatkosijoitusrahasto Ky	1,8	1,9
East Capital Bering Balkan Fund	3,8	4,6		Bio Fund Ventures II Ky	2,1	2,1
East Capital Bering Russia Fund	7,6	24,6		Blackstone Capital Partners IV LP	26,7	31,1
East Capital Bering Ukraine Fund	7,6	9,5		Blackstone Capital Partners V LP	19,0	19,0
East Capital Eastern European Fund	3,3	13,1		Blackstone Chemical Coinvest Partns Cayman LP	0,3	1,4
East Capital Explorer Financial Institutions Investors AB	20,0	24,6		Blackstone Health Comm Partns A LP	2,3	2,3
East Capital Russian Fund	10,3	38,2		Blackstone Mezzanine Partners II L.P	3,3	3,3
eQ Monityyli Eurooppa A	22,5	26,2		BlueRun Ventures, L.P.	4,4	4,8
eQ Monityyli USA A Kasvu	27,3	28,5		CapMan Buyout VIII Fund A LP	4,7	4,7
Frank Russell Pacific Basin Eq Fund Fric A	91,4	113,5		CapMan Equity VII B	4,2	6,2
Hansa Central Asia Equity Fund	20,0	20,8		CapMan Life Science IV Fund LP	3,0	3,0
Hermes European Focus Fund I	20,0	53,3		Cognetas (ent. Electra) Fund B II L.P.	8,2	8,2
HSBC GIF Indian Equity I Cap	9,5	34,3		CVC European Equity Partners IV (C) LP	3,5	3,5
HSBC GIF Thai Equity	9,0	9,0		EQT II B.V.	2,3	2,3
HSBC Korean Equity	18,2	20,8		EQT III ISS Limited Partnership	10,0	10,0
IXIS AMA Greater China Renaissance	15,2	23,8		EQT III UK No. 1	30,2	31,7
JPMorgan Fleming Japan Equity Fund A	91,7	102,8		EQT IV (No. 1) Limited Partnership	34,0	34,2
JPMorgan US Dynamic I Fund	19,0	20,9		EQT IV Sanitec Co-investment Limited Partnership	7,3	8,1
Loomis Sayles US Large Cap Growth I share	88,3	88,3		EQT SSP Co-investment L.P.	14,5	14,9
Mandatum Emerging Asia Kasvu	32,1	44,5		EQT V (No. 1) Limited Partnership	2,4	2,4
Mandatum Latin America Kasvu	51,2	78,2		Eqvitec Technology Fund II Ky	5,7	5,7
Mandatum Mustameri Kasvu	20,5	21,9		Eqvitec Technology Fund III K/S	1,5	1,5
Mandatum Poland Kasvu	10,3	17,8		Fenno Rahasto Ky	1,6	1,6
				Finnmezzanine Rahasto I	0,0	0,0
				Finnventure rahasto III	0,0	0,1
				Finnventure rahasto V Ky	0,6	2,8
				Forenvia Venture I Ky	0,1	0,1
				Gilde Buy-Out Fund II SV-capital	3,2	16,0
				Green Equity Investors IV LP	10,6	11,6
				Hamilton Lane Co-Investment Fund L.P.	31,0	31,0
				Helmet SME Ventures Ky	0,4	0,4
				Helmet SME Ventures II G Ky	1,4	1,4
				Industri Kapital 1994 LP I-IV	0,0	0,0
				Industri Kapital 1997 LP I-IV	10,1	10,1
				Industri Kapital 2000 LP I-IV	12,9	19,1

Tilinpäätöksen liitetiedot

Taseen liitetiedot

31.12.2006	Kirjan- pitoarvo milj. €	Käypä arvo milj. €		Kirjan- pitoarvo milj. €	Käypä arvo milj. €
Industri Kapital 2004 (ent. 2003) LP I	15,6	24,2	Helios 2xL (Bermuda) Ltd	50,0	53,9
Industrial Devel. & Inv. Equity KB	0,4	0,7	Mariner Credit Risk Advisors Relative Value Offshore Fund Ltd	15,2	16,2
Kelso GB VII, L.P.	12,7	16,5	New Star Acclerator Hedge Fund Limited	6,2	6,2
MB Equity Fund II	2,1	5,0	Oak Hill Credit Alpha Fund, Ltd Class A	22,8	24,0
MB Equity Fund III	3,9	5,3	Opstock Equity Hedge	9,9	9,9
MB Mezzanine Fund II	0,0	0,1	OZ Asia Oveaseas Fund Ltd	34,2	37,3
MBK Partners, L.P.	4,7	4,7	OZ Oveaseas Fund Ltd	34,2	43,2
Merlin Biosciences Fund LP	2,0	2,0	Pendragon Fund Limited	34,8	43,4
Nokia Venture Partners II LP	9,4	9,4	Reservoir Capital Overseas Partners II L.P.	6,0	6,0
Nordic Mezzanine Fund II Limited Partners	1,3	3,2	Scout Capital Fund Ltd	64,5	74,0
Nordic Mezzanine Limited	0,0	0,0	Seneca Capital International, Ltd Class 2 Ser. E	38,0	47,7
Onex Partners II LP	2,9	2,9	York Investment Limited Class A/1	42,5	52,7
Permira Europe II LP 2	4,5	4,5	ZAIS Scepticus Fund III, Ltd	9,1	9,1
Permira Europe III LP2	24,7	28,5	Muut	3,8	3,8
Permira Europe IV LP2	3,5	3,5		1 964,6	2 214,3
Platinum Equity Capital Partners, L.P.	7,9	8,1			
Power Fund I Ky	1,0	1,0			
Promotion Capital I Ky	0,4	0,4			
Quadriga Capital Private Equity Fund III LP	2,7	2,7	KIINTEISTÖRAHASTOT		
Slap Shot Holdings Corp. Allocation	1,3	1,3	Apollo European Real Estate Fund II L.P.	5,5	5,5
Sponsor Fund I Ky	0,0	0,3	Blackstone Real Estate Partners International II L.P.	5,8	5,8
Sponsor Fund II Ky	3,2	15,7	CapMan Real Estate I Ky	3,4	8,9
SunGard Capital Corporation	5,4	5,4	Captiva Capital (Luxembourg) Partners II SCA	17,0	17,0
SunGard Capital Corporation II	2,1	2,1	CIT Real Estate L.P.	10,6	10,9
SunRocket C, Inc.	7,6	7,6	Colony Investors VII L.P.	19,0	21,2
TCW/Crescent Mezzanine Partners IVB L.P.	20,8	20,8	Fairfield Aerium International S.C.A Class B Non-Dividend	20,0	20,0
Tourneau Acquisition Holdings, Inc.	1,6	1,6	Five Mile Capital Partners LLC	12,3	12,4
Warburg Pincus Private Equity IX, L.P.	33,8	36,8	ICECAPITAL Housing Fund I Ky	4,6	4,6
Warburg Pincus Private Equity VIII, L.P.	38,6	65,7	Macquarie European Infrastructure Fund II	38,0	38,0
WD Power Investment	0,6	0,6	Moorfield Real Estate Fund B L.P.	6,5	6,5
VSS Communications Parallel Partners IV L.P.	8,4	8,4	NV Kiinteistörahasto I Ky	3,2	3,4
	579,2	689,9	Muut	11,8	16,1
				157,6	170,2
HEDGE FUND -RAHASTOT			MUUT OSUJUEDET		
1903 Offshore Debt Fund Ltd	12,7	12,9	TOPIX index tr 191208	144,9	152,0
AQR Absolute Return Offshore Fund Ltd	87,3	95,7			
Atticus European, Ltd	50,0	87,3			
Black River Commodity Multi-Strategy Fund Ltd	22,8	24,4	Emoyhtiö yhteensä	9 684,0	12 781,8
Blackstone Distressed Debt Offshore Fund Ltd	19,0	19,8			
Blackstone Fifth Avenue Offshore Fund Ltd Class A	178,4	203,1	Konsernin osakeomistus poikkeaa emoyhtiöstä seuraavasti:		
Blackstone Global Park Avenue Fund Ltd	171,8	198,6	Keskinäisen vakuutusyhtiön Kalevan takuupääoma	3,3	3,3
Blackstone Kailix Offshore Fund Ltd	3,8	4,1	Ruohoparkki Oy	3,3	3,3
Blackstone Market Opportunities Offshore Fund II Ltd Class A1	45,5	45,6	Martinparkki Oy	2,4	2,4
Blackstone Market Opportunities OffshoreFund SPC	91,1	105,7	Poha-Pysäköinti Oy	1,4	1,4
Blackstone Pacific Opportunities Fund Ltd	53,2	56,6	Vaasan Toripysäköinti Oy	3,0	3,0
Blackstone Strategic Equity Offshore Fund Ltd Class A1	96,0	107,3	Muut	2,6	2,6
BlueCrest Capital International Limited Class F USD	64,5	68,5			
BlueTrend Fund Limited (Class B shares)	15,0	15,8	Konserni yhteensä	9 699,9	12 797,7
Cycladic Catalyst Fund EUR Class A	10,0	11,8			
D.E. Shaw Composite International Fund	75,9	84,5			
Elliot International Limited	19,0	19,9			
Endeavour Fund III Ltd	79,1	79,1			
Explorer Global Fund, Ltd	38,0	38,7			
Ferox Fund Ltd Class C EUR	10,0	10,8			
Fir Tree International Value Fund Ltd	25,1	31,4			
Glenview Capital Partners Ltd Class A Series 12	64,5	69,7			
Golden Tree MultiStrategy, Ltd	53,2	59,3			
Golden Tree Offshore (ent. High Yield) Fund Ltd	56,9	66,2			
GSO Special Situations Overseas Fund Ltd	30,4	33,0			
Harbinger Capital Parnters Offshore Fund I, Ltd	30,4	32,6			
HBK Offshore Fund Ltd	189,8	204,2			

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset, emoyhtiö

31.12.2006, milj. €	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1,6	9,8	0,6	11,9
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-0,7	-1,6		-2,3
Lisäykset	0,2	1,2		1,4
Vähennykset		-0,3		-0,3
Hankintameno 31.12.	1,1	9,0	0,6	10,6
Kertyneet poistot 1.1.	-1,1	-5,6		-6,7
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	0,7	1,6		2,3
Tilikauden poistot	-0,2	-1,1		-1,3
Kertyneet poistot 31.12.	-0,6	-5,1		-5,7
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,5	3,9	0,6	4,9

Konsernin luvut ovat samat kuin emoyhtiöllä.

Lainasaamisten erittely vakuuden mukaan

31.12., milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2006	2005	2006	2005
Pankkitakaus	228,9	312,1	228,9	312,1
Takausvakuus	220,4	314,1	220,4	314,1
Muu vakuus	304,2	199,8	304,2	199,8
Jäljellä oleva hankintameno yhteensä	753,5	826,0	753,5	826,0

Eläkelainasaamisten yhteismäärä tase-erittäin

Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	1,3	0,6	1,3	0,6
Kiinnelainasaamiset	58,3	72,2	58,3	72,2
Muut lainasaamiset	344,6	483,5	344,6	483,5
Jäljellä oleva hankintameno yhteensä	404,2	556,2	404,2	556,2

Saamiset saman konsernin yrityksiltä

Muut saamiset	0,2	0,0	0,2	0,0
---------------	-----	-----	-----	-----

Johdannaiset

Muut saamiset				
Ennakkomaksut optiosopimuksista	23,2	11,5	23,2	11,5
Muut velat				
Ennakkomaksut optiosopimuksista	4,4	11,4	4,4	11,4
Johdannaisten arvomuutokset	35,5	10,3	35,5	10,3
Siirtovelat				
Korkovelat	7,7	4,0	7,7	4,0

Tilinpäätöksen liitetiedot

Taseen liitetiedot

31.12., milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2006	2005	2006	2005
Vakuutustekninen vastuovelka				
Vakuutusmaksuvastuu				
Vastaiset eläkkeet	12 900,9	12 223,4	12 900,9	12 223,4
Osittamaton lisävakuutusvastuu	3 008,4	2 640,1	3 008,4	2 640,1
Ositettu lisävakuutusvastuu	77,3	84,8	77,3	84,8
Vakuutusmaksuvastuu yhteensä	15 986,6	14 948,3	15 986,6	14 948,3
Korvausvastuu				
Alkaneet eläkkeet	6 877,3	5 928,9	6 877,3	5 928,9
Tasoitusmäärä	910,4	947,0	910,4	947,0
Korvausvastuu yhteensä	7 787,7	6 875,8	7 787,7	6 875,8
Vakuutustekninen vastuovelka yhteensä	23 774,3	21 824,1	23 774,3	21 824,1

Velat saman konsernin yrityksille

Muut velat	0,9	1,0	1,3	1,0
------------	-----	-----	-----	-----

31.12., milj. €	EMOYHTIÖ	
	2006	2005
Toimintapääoma		
Oma pääoma	76,4	66,4
Jaettavaksi esitetty takuupääoman korko	-0,9	-0,7
Tilinpäätössiirtojen kertymä	0,3	0,4
Omaisuuuden käypien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	3 603,7	2 903,5
Osittamaton lisävakuutusvastuu	3 008,4	2 640,1
Aineettomat hyödykkeet	-0,5	-0,5
Muut erät	-21,7	-9,9
	6 665,7	5 599,2
Työeläkevakuutusyhtiölain 17 §:n toimintapääoman vähimmäismäärä		
	2 088,7	1 531,9
Runasvahinkoisten vuosien varalle vakuutustekniseen vastuovelkaan sisältyvä tasoitusmäärä		
	910,4	947,0

Tilinpäätöksen liitetiedot

Taseen liitetiedot

Oma pääoma, emoyhtiö

31.12.2006, milj. €

	Takuupääoma	Varmuusrahasto	Kertyneet voittovarot	Yhteensä
31.12.2005	11,9	46,6	7,9	66,4
Siirto varmuusrahastoon		7,0	-7,0	0,0
Jaettu takuupääoman korkona			-0,7	-0,7
Siirto hallituksen käyttövaroihin			-0,0	-0,0
Tilikauden voitto			10,7	10,7
31.12.2006	11,9	53,6	10,8	76,3

Takuupääoma

31.12.2006, milj. €

	Lukumäärä	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo	14	2,4	2,4
Sampo Oyj	57	9,6	9,6

Oman pääoman jakautuminen ehdotetun voitonjaon jälkeen

Takuuosuuden omistajien osuus	
Takuupääoma	11,9
Ehdotettu voitonjako takuupääoman omistajille	0,9
Vakuutuksenottajien osuus	63,5
Yhteensä	76,3

Voitonjakokelpoiset varat

Tilikauden voitto	10,7
Muu oma pääoma	
Muut rahastot	53,6
Edellisten tilikausien voitto	0,1
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä	64,4

Oma pääoma, konserni

31.12.2006, milj. €

	Takuupääoma	Varmuusrahasto	Kertyneet voittovarot	Yhteensä
31.12.2005	11,9	46,6	-36,2	22,3
Siirto varmuusrahastoon		7,0	-7,0	0,0
Jaettu takuupääoman korkona			-0,7	-0,7
Siirto hallituksen käyttövaroihin			-0,0	-0,0
Tilikauden voitto			6,6	6,6
31.12.2006	11,9	53,6	-37,3	28,2

Takuupääoma

31.12.2006, milj. €

	Lukumäärä	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo	14	2,4	2,4
Sampo Oyj	57	9,6	9,6

Voitonjakokelpoiset varat

Tilikauden voitto		6,6	
Muu oma pääoma			
Muut rahastot	53,6		
Edellisten tilikausien tappio	<u>-43,9</u>	9,6	
Tilinpäätössiirtojen kertymä		-2,5	
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä		13,7	

Tilinpäätöksen liitetiedot

Taseen liitetiedot

Emoyhtiön vastuut

31.12., milj. €

2006

2005

Johdannaiset

Korkojohdannaiset

Termiini- ja futuurisopimukset	kohde-etuuden nimellisarvo sopimusten käypä arvo	3 389,1 -4,2	1 400,0 -13,7
Optiosopimukset Ostetut	kohde-etuuden arvo sopimusten käypä arvo	15,0 0,0	15,0 0,0
Koronvaihtosopimukset	kohde-etuuden nimellisarvo sopimusten käypä arvo	1 903,2 -10,3	505,0 -0,3

Valuuttajohdannaiset

Termiinisopimukset	kohde-etuuden arvo sopimusten käypä arvo	943,4 11,9	590,8 -5,7
Optiosopimukset Ostetut	kohde-etuuden arvo sopimusten käypä arvo	720,6 1,7	1 183,0 -3,0
Asetetut	kohde-etuuden arvo sopimusten käypä arvo	1 137,4 -1,4	2 284,1 1,5
Valuuttavaihtosopimukset	kohde-etuuden arvo sopimusten käypä arvo	4 736,8 50,8	2 275,1 3,1

Osakejohdannaiset

Termiini- ja futuurisopimukset	kohde-etuuden arvo sopimusten käypä arvo	287,9 1,6	54,0 1,8
Optiosopimukset Ostetut	kohde-etuuden arvo sopimusten käypä arvo	17,9 -0,1	
Asetetut	kohde-etuuden arvo sopimusten käypä arvo		7,5 0,0

Yhteensä

kohde-etuuden arvo	13 151,2	8 314,5
sopimusten käypä arvo	50,0	-16,4

Valuuttatermiinit on pääosin käsitelty suojaavina.

Korko- ja osakeoptioiden ja futuurien käyvät arvot pohjautuvat markkinahintoihin.

Muiden johdannaisten käyvät arvot pohjautuvat yleisesti tunnettuihin määrittymälleihiin.

Emoyhtiön vastuut

31.12., milj. €	2006	2005
Sijoitussitoumukset		
Avoimet sijoitussitoumukset	1 441,7	740,4
Eläkevastuut		
Yhtiön vastuulla olevat eläkesitoumukset	1,0	
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Johdannaiskaupan vakuudet	27,2	23,2
Arvonlisäverovähennysten palautusvastuu		
Uudisrakentamisesta ja kiinteistöjen perusparannuksista vuosina 2002-2006/ 2001-2005 tehdyt vähennykset	11,2	9,4
Arvonlisäverotuksen ryhmäkisteröintiin liittyvä yhteismäärä		
Konserniyritykset	-0,2	4,3
Muut yritykset	0,9	0,0
	0,7	4,3

Lainaksi annetut arvopaperit

Osakkeet		
Määrä	24 230 915	54 430 666
Jäljellä oleva hankintameno	348,7	405,0
Käypä arvo	444,8	517,0
Joukkovelkakirjalainat		
Nimellisarvo	2 928,5	1 936,9
Jäljellä oleva hankintameno	3 032,7	2 000,3
Käypä arvo	3 131,7	2 152,9

Lainaksi on annettu pääasiassa ulkomaisia arvopapereita.
Kaikki lainat ovat milloin tahansa keskeytettävissä ja niistä on saatu turvaava vakuus.

Konsernin luvut ovat samat kuin emoyhtiöllä.

Tilinpäätöksen liitetiedot

Emoyhtiön tase ja tuloslaskelma käyvin arvoin

Työeläkevakuutusyhtiön tilinpäätöstä sääntelevät laki työeläkevakuutusyhtiöistä, vakuutusyhtiölaki, kirjanpito- ja osakeyhtiölaki, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetus vakuutusyhtiön tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä sekä sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön vahvistamat laskuperusteet ja vakuutusvalvontaviraston määräykset. IFRS-standardit eivät koske työeläkevakuutusyhtiötä.

Työeläkejärjestelmä on osittain rahastoiva järjestelmä. Tämä tarkoittaa mm. sitä, että työeläkeyhtiön taseessa näkyvä vastuovelka on määrältään noin neljännes tilinpäätöshetken mennessä karttuneiden eläkkeiden pääoma-arvosta. Lisäksi lakisääteisessä eläkevakuutuksessa on yhteistakuujärjestelmä, jonka mukaan eläkelaitoksen joutuessa maksukyvyttömäksi työeläkejärjestelmä vastaa yhteisesti siitä, että vakuutettujen etuudet tulevat turvatuiksi.

Työeläkevakuutusyhtiön kirjanpitoarvoihin perustuva tuloslaskelma ja tase eivät kerro yhtiön taloudellista tulosta eivätkä taloudellista tilaa. Emoyhtiön tuloslaskelman nettotulos 11 (8) miljoonaa euroa määräytyy sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön etukäteen vahvistamien laskuperusteiden mukaisesti. Liitetiedot auttavat käsityksen muodostamisessa emoyhtiön taloudellisesta tilanteesta. Liitetiedoissa esitettävät tunnusluvut lasketaan emoyhtiön eikä kuten kansainvälisessä laskentakäytännössä konsernitilinpäätöksen perusteella.

Vastuuelkaan sisältyvät myös vakavaraisuutta kasvattava tulospuskurina oleva merkittävän suuruinen osittamaton lisävakuutusvastuu, asiakashyvityksiin varattu ositettu lisävakuutusvastuu sekä vakuutusyhtiölain mukainen tasoitusmäärä runsasvahinkoisten vuosien varalta. Vakavaraisuutta mittaavan toimintapääoman pääkomponentit ovat oma pääoma, osittamaton lisävakuutusvastuu ja sijoitusten arvostuserot.

Yhtiön toiminnan liikekulut on jaettu tuloslaskelmassa ja tunnusluvuissa useille riveille. Käypien arvojen vaikutus yhtiön sijoituksiin ja niiden tuloksiin esitetään liitetiedoissa. Työeläkeyhtiön ei tarvitse laskea piilevää verovelkaa ainakaan niin kauan kuin sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön nettotuloksen vahvistava laskuperuste on voimassa. Laskuperusteesta johtuen työeläkeyhtiö ei ole päässyt hyödyntämään täysimääräisesti mm. osinkoihin liittyviä veronhyvityksiä. Työeläkeyhtiössä konsernitilinpäätöksen merkitys on lähinnä takuupääomalle maksettavan koron rajoittaminen.

Liitetiedoissa verrataan sijoitustuottoja käyvin arvoin vastuuelalle hyvitetävään korkoon, liikekuluja (ilman korvausmenoon ja sijoitustoiminnan kuluihin siirrettyjä kuluja) vakuutusmaksuihin sisältyvään hoitokustannusosaan ja omalla vastuulla olevaa korvausmenoa (Varmassa noin neljännes kokonaisuudesta) vastaavaan vakuutusmaksutuloon. Yhtiön kokonaistulokseksi kutsuttu edellä mainitulla tavalla laskettu sijoitus-, hoitokustannus- ja vakuutusliikkeen yhteenlaskettu tulos vastaa suunnilleen tuloslaskelman tulosta käyvin arvoin.

Tilinpäätösinformaation läpinäkyvyyden parantamiseksi esitetään seuraavassa Varman emoyhtiön tase ja tuloslaskelma käyvin arvoin samalla olennaisia eriä selventävästi ryhmitellen. Mikäli vastuuelka käsitellään nykysäännösten mukaisella tavalla, olisivat alla esitetyt tase ja tuloslaskelma pääpiirteittäin IFRS-standardien mukaisia kuitenkin siten, että niitä ei ole laadittu konsernipohjaisesti. Varman näin laskettu tulos oli vuonna 2006 1 121 (1 681) miljoonaa euroa ja taseen loppusumma 27 557 (24 992) miljoonaa euroa.

Tase käyvin arvoin, emoyhtiö

31.12., milj. €	2006	2005	2004	2003
Vastaavaa				
Sijoitukset	26 859	24 621	21 233	19 459
Saamiset	693	366	451	390
Kalusto	5	5	5	6
	27 557	24 992	21 689	19 855
Vastattavaa				
Oma pääoma	76	66	59	53
Arvostuserot	3 604	2 903	1 462	859
Osittamaton lisävakuutusvastuu	3 008	2 640	2 483	2 311
Toimintapääomaan sisältyvät erät	6 688	5 610	4 004	3 223
Ositettu lisävakuutusvastuu (hyvityksiin)	77	85	51	36
Tasoisuusmäärä	910	947	907	860
Vastuuvelka	19 778	18 152	16 588	15 605
Vastuuvelka ilman lisävakuutusvastuita	20 689	19 099	17 495	16 465
Muut velat	102	198	139	131
	27 557	24 992	21 689	19 855

Tuloslaskelma käyvin arvoin, emoyhtiö

1.1.-31.12., milj. €	2006	2005	2004	2003
Vakuutusmaksutulo	2 983	2 764	2 615	2 455
Maksetut korvaukset	-2 556	-2 401	-2 277	-2 182
Vastuuvelan muutos	-1 542	-1 096	-946	-747
Sijoitustoiminnan nettotulos	2 344	2 514	1 596	1 473
Kokonaisliikekulut	-90	-84	-78	-75
Muut kulut	-14	-12	-11	-11
Verot	-4	-3	-20	-3
Kokonaistulos*	1 121	1 681	878	910

*Tulos käyvin arvoin ennen lisävakuutusvastuiden ja tasoisuusmäärän muutosta. Käytetään pääasiassa vakavaraisuuden vahvistamiseen.

Tilinpäätöksen liitetiedot

Riskienhallinta

Riskienhallinta osana sisäistä valvontaa

Sisäinen valvonta on prosessi, jonka avulla pyritään osaltaan varmistamaan mm. 1) asetettujen päämäärien ja tavoitteiden saavuttaminen, 2) voimavarojen taloudellinen ja tehokas käyttö, 3) toimintaan liittyvien riskien riittävä hallinta, 4) taloudellisen ja muun johtamisinformaation luotettavuus ja oikeellisuus, 5) lakien ja määräysten noudattaminen sekä 6) hallintoelinten päätösten, sisäisten suunnitelmien, sääntöjen ja menettelytapojen noudattaminen. Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa.

Varmaa johdetaan ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Yhtiöllä on keskeisten toimintojen osalta kirjallisesti määriteltyjä toimintatapoja sekä määrällisiä ja laadullisia tavoitteita. Hallituksella on kirjallinen työjärjestys, jossa on määritelty keskeiset tehtävät ja toimintaperiaatteet. Osana yhtiön sisäistä valvontaa hallitus käsittelee mm. yhtiön strategiaa, organisaation kehittämiseen ja johtamiseen liittyviä peruslinjauksia.

Riskienhallinnan organisointi, vastuut, valvonta ja raportointi

Hallitus hyväksyy vuosittain koko toiminnan kattavan riskienhallintasuunnitelman ja arvioi, onko sisäinen valvonta asianmukaisesti järjestetty yhtiössä. Hallituksen tarkastusvaliokunta valvoo taloudellista ja muuta raportointia sekä sisäisen valvonnan tilaa muun muassa seuraamalla sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen työn etenemistä sekä käymällä läpi erilaisia valvontaraportteja. Toimitusjohtaja valvoo yhtiön riskejä hallituksen vahvistamien riskienhallintasuunnitelman ja sijoitussuunnitelman periaatteita noudattaen.

Riskienvälvonta (mm. riskienhallinnassa noudatettavat periaatteet, toimivaltuuksien asettaminen ja riskirajojen seuranta, vastuullisesta toiminnosta riippumaton tulos- ja riskilaskenta, riskienhallintaprosessien toimivuuden valvonta, operatiiviset riskit, sijoitus- ja vakuutusriskit, julkisuus- ja informaatoriskit, säännösten noudattamisen valvonta) kuuluu johtoryhmälle. Hallituksen tarkastusvaliokunnalle/hallitukselle riskeistä raportoidaan vähintään puolivuositain.

Asianmukaisen riskienhallinnan järjestämisestä sekä lakien ja määräysten, hallintoelinten päätösten sekä viranomais- ja sisäisen ohjeistuksen noudattamisesta vastaa kukin esimies omalla vastuualueellaan. Riskinoton rajat ja käytettävät mittarit määritellään erikseen kussakin toiminnossa. Jokainen toiminto vastaa oman vastuualueensa osalta ulkoistettujen toimintojen valvonnasta.

Sijoitustoiminnossa on oma riskienhallinta seuraava toiminto. Sijoituspäätöksiä valmisteleva ja toteuttava toiminto (sijoitustoiminto) sekä valvova ja raportoiva toiminto (taloushallinto ja aktuaaritoimi) on eriytetty toisistaan. Valvovassa toiminnossa sijoitusriskejä mitataan, niiden pohjalta laaditaan skenaario- ja herkkyysanalyysejä tulokseen ja vakavaraisuuteen liittyen sekä seurataan hallituksen sijoitusallokaatiolle sekä eri sijoitustyypeille määrit-

telemien riskirajojen ja valtuuksien käytön noudattamista. Yhtiön tulos ja vakavaraisuusasema lasketaan viikoittain ja tarvittaessa useammin. Riskejä valvova toiminto seuraa mm. sijoitussalkun hajuttamista, markkinariskiä, luottoriskiä, likviditeettiriskiä ja riskimittauksiin liittyvää malliriskiä ottaen huomioon sekä rahoitusteoreettiset että työeläkejärjestelmän luonteeseen ja säännöstöön liittyvät kysymykset. Riskienhallinnassa kehitetään sovelluksia, jotka liittyvät mm. varojen ja vastuuiden yhteensovittamiseen, stokastisiin malleihin ja solvenssisäännösten kehittymiseen.

Hallitukselle raportoidaan kuukausittain sijoitusallokaatiosta, sijoitusten tuotosta ja riskistä, vakavaraisuusasemasta, tulos- ja tavoiteseurannasta, katteesta, riskirajojen seurannasta sekä päätösvaltuuksien käytöstä hallituksen työjärjestyksen edellyttämässä laajuudessa. Neljännesvuositain hallitukselle raportoidaan edellisten lisäksi kate-, johdannais- ja valuuttapositioneista sekä riskikeskittymistä. Lisäksi hallitukselle laaditaan neljännesvuositain yksityiskohtaisemmat omaisuusluokittaiset raportit sijoitusten kehittymisestä sekä katsaus yhtiön operatiivisesta toiminnasta. Riskienhallinnasta, -valvonnasta ja oikeudellisesta compliance-toiminnasta esitetään laajempi katsaus hallitukselle ja sen tarkastusvaliokunnalle vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Valmiusryhmä vastaa valmiussuunnitelman ja sen perustana olevien muiden suunnitelmien (mm. toipumissuunnitelma, turvallisuussuunnitelma) ja ohjeiden laatimisesta sekä tarvittavien toimenpiteiden käsittelystä. Valmiusryhmään kuuluvat keskeisten toimintojen ja osastojen johtajat. Toimintokohtaisina valmiusyhdyshenkilöinä he huolehtivat oman vastuualueensa osalta poikkeusolojen toiminnan suunnittelusta ja mm. muiden kuin perushuoltotason palvelujen priorisoinnista turvattaviin, supistettaviin ja keskeytettäviin palveluihin.

Tavoitteet ja riskienhallinnan yleiset periaatteet

Riskienhallinnassa katetaan olennaiset alueet oikeassa suhteessa toimintojen sisältämiin riskeihin. Yhtiön toimintaan liittyviä riskejä tunnistetaan, arvioidaan, rajoitetaan ja valvotaan pitkäjänteisellä tavalla. Riskienhallinnalla varmistetaan, etteivät sijoitus-, tieto-, keskeytys-, henkilö- tai muut riskit toteutuessaan aiheuta olennaisia taloudellisia tappioita, vaarana toiminnan jatkuvuutta tai yhtiöön kohdistuvaa luottamusta. Yhtiössä sovelletaan tehokkaita ja toimintavarmoja toimintaprosesseja.

Organisaatiossa, yhteistyötahojen kanssa ja asiakashankinnassa noudatetaan asianmukaisia menettelytapoja. Riskien hallitsemiseksi korostetaan päätösten huolellista valmistelua, asiantuntijoiden käyttöä, riskien vakuuttamista, toimenkuvia ja hyväksymisrutiineja, toimintojen ja tehtävien hajauttamista, fyysisiä kontrolleja, tietoteknisiä suojauksia ja kontrolleja, henkilöstön kouluttamista, tehokasta suunnitteluprosessia, erilaisten varajärjestelyjen olemassaoloa sekä luottamukellisen tiedon rajoittamista vain sitä tarvitsevien käyttöön.

Tehtävien, päätösvalan ja vastuun jaolla kukaan ei yksin saa hoitaa toimenpidettä läpi käsittelyketjun, jolloin vaaralliset työyhdistelmät on eriytetty. Tapahumiin kohdistetaan riippumattomia valvonta- ja hyväksymismekanismeja. Henkilökunta ei saa osallistua itseään ja lähipiiriään koskevan asian valmisteluun tai päätöksentekoon. Liiketapahtumat käsitellään ajallaan, oikein ja asianmukaisesti hyväksytyinä.

Yhtiön toiminnan jatkuvuuden varmistamiseen sekä yhtiön varojen ja hallinnoimien tietojen turvaamiseen liittyvien rutiinien laatimisesta, dokumentoinnista ja varasuunnitelmien mahdollisesta testämisestä vastaa kukin osasto tarvittaessa yhteistyössä toisten osastojen kanssa. Yhtiö järjestää toimintansa siten, ettei avainhenkilöiden työpanoksen menettäminen lamaata yrityksen toimintaa.

Suunnitteluprosessi strategiakarttoineen ja tasapainotettuine mittaristoineen tukee niin ikään Varman riskienhallintaa.

Liiketoimintariskit

Varmalla on yksi toimipiste, yksi toimialue (Suomi), yksinkertainen konsernirakenne, lakisääteiset kilpailijoiden kanssa yhteiset tuotteet, liikevaihtoon nähden alhainen henkilöstömäärä sekä sijoitusvolyyymiin nähden alhainen tapahtumamäärä. Varmassa riskejä analysoidaan sekä alhaalta ylös- että ylhäältä alas -periaatteilla sen varmistamiseksi, että yhtiön kannalta riskit tulevat kattavasti huomioon otetuiksi eri näkökulmista. Varman riskienhallintasuunnitelma jakautuu lähinnä sijoitusriskeihin ja muihin riskeihin. Varman riskeille pääsääntöisesti löytyy sisäinen omistaja. Varman taloudellisen tuloksen kannalta keskeinen asia eli oikea riski-tuotto-suhte otetaan huomioon nimenomaan sijoitustoiminnan riskienhallinnassa. Lisäksi Varmassa on käytössä hyvä hallintotapa, kattavat itsearvioinnit eri näkökulmista ja järjestelmällinen suunnitteluprosessi tuloskortteineen. Työeläkevakuutusyhtiötä eivät koske IFRS-, Basel II- eivätkä tulevat Solvenssi II -määräykset.

Työeläkejärjestelmään liittyvät riskit kuten esim. kansantalouden kantokyvyn, palkkasumman kehityksen ja eläkejärjestelmän merkittävät rakenteelliset muutokset, voivat toteutuessaan vaikeuttaa Varman mahdollisuuksia toimia toimeenpanotehtävänsä edellyttämällä tavalla ja sopeuttaa toimintaansa muuttuviin olosuhteisiin. Tällaisten riskien hallitsemiseksi yhtiö huolehtii toimeenpanotehtävästään ammattitaitoisesti, tehokkaasti ja osallistuu asiantuntemuksellaan työeläkejärjestelmän kehittämiseen. Varma toimii hyvässä yhteistyössä sidosryhmiensä ja alan muiden toimijoiden kanssa. Lisäksi yhtiö kehittää prosessejaan siten, että sillä on joustavat valmiudet reagoida riittävän ajoissa mahdollisiin työeläkejärjestelmää koskeviin muutoksiin omissa toiminnassaan.

Varma täyttää poikkeusoloissa lakeihin ja sopimuksiin perustuvat velvoitteensa mahdollisimman kattavasti ja pitkään. Ensisijaisesti turvataan kansalaisten toimeentuloturvaan liittyvät palvelut. Tavoitteena on, että toimintoja jatketaan vähintään perus-

huoltotason palvelujen mukaisessa laajuudessa ottaen huomioon käytettävissä olevat resurssit ja käyttäen hyväksi joko tuotannossa olevia tietojärjestelmiä tai poikkeusoloja varten tehtyjä erillisratkaisuja. Tällöin pyritään turvaamaan eläkkeiden maksaminen sekä rahoitus, maksusuoritusten saanti, välttämättömät maksutietojen muutokset, uusien eläkkeiden sekä korvausten käsittely, kirjanpito, vakuutustekniset laskelmat ja tiedottaminen. Varma noudattaa poikkeusoloissa kulloinkin voimassa olevia viranomaisten määräyksiä ja pyrkii sovittamaan oman toimintansa yhtenäiseksi muiden työeläkelaitosten käytäntöjen kanssa. Tarjottaviin palveluihin vaikuttaa lisäksi vakuutus- ja pankkipalveluverkoston sekä internetin ja muun yhteiskunnan infrastruktuuriin käytettävyyttä.

Merkittävät riskit

Sijoitusriskien lisäksi yhtiön olennaiset riskit liittyvät pääasiallisesti

- 1) toimintaympäristön nopeasta ja huomattavasta muuttumisesta johtuviin, vaikeasti toteutettaviin merkittäviin muutoksiin työeläkejärjestelmässä ja siten yhtiön toiminnassa
- 2) perustoimintaan kuten eläke- ja vakuutusasioiden hoitamiseen ajallaan ja oikein, jolloin kyseessä on osaamiseen ja suurelta osin tietojenkäsittelyyn liittyvä riski
- 3) asiakaskannan supistumiseen, jakelutieongelmiin tai asiakaspalvelun laatuun
- 4) muihin seikkoihin (esim. tietotekniikkariskit, henkilöriskit, luottamuksellisten tietojen käsittelyyn, toiminnan tehokkuuteen ja säännösten noudattamiseen liittyvät riskit, maineriskit, toimitilojen vahingoittumiseen ja ulkoistuksiin liittyvät riskit).

Ansaintarekisterijärjestelmä Arek Oy:ssä on TyEL:n toimeenpanon kannalta keskeinen. Ansaintarekisteri otettiin aiotuin osin käyttöön vuoden 2007 alussa, mutta loppuosan valmistumiseen kesällä 2007 saattaa liittyä riskejä.

Poikkeusoloissa merkittäviä riskejä ovat mm.

- 1) eläkkeiden maksaminen vaarantuu
- 2) eläkkeiden rahoitus vaikeutuu
- 3) tehostetun valmiuden aika normaaliajan ja täysvalmiuden välillä puuttuu
- 4) pankkien järjestelmät (ml. sijoitusten kaupan käyntijärjestelmät) tai muu yhteiskunnan infrastruktuuri eivät toimi
- 5) tietoliikennekapasiteetti ja it-palvelujen saataavuus ongelmallista
- 6) keskeisten yhteistyötahojen toiminnan yhteensovittamiseen liittyvät riskit ja ulkoistettujen toimintojen hallintaan liittyvät riskit.

Vakuutustoimintaan, vastuuvulkaan ja sen kattamiseen liittyvät riskit

Työeläkejärjestelmä on TEL:n osalta osittain rahastoiva. Vuosittain maksettavista eläkkeistä on ennalta rahastoitua osaa keskimäärin noin viidennes ja loppuosaa niin kutsuttua tasausosaa, joka kustanne-

Tilinpäätöksen liitetiedot

taan vuosittain kerättävällä vakuutusmaksulla (ns. maksun tasausosa). Eläkkeen rahastoidut osat ovat yksittäisten eläkelaitosten vastuulla ja tasausosat eläkelaitosten yhteisellä vastuulla. Eläkelaitosten yhteisellä vastuulla olevan vakuutusliikkeen puskurina toimii vastuuvulkaan sisältävä tasausvastuu. Tasausjärjestelmä on rakennettu siten, että se eliminoi ne vaikutukset, jotka aiheutuvat eri eläkelaitosten aktiivikannan erilaisesta kehityksestä. Näin ollen eläkkeiden tasausosien kustantamisesta ei aiheudu riskejä yksittäiselle eläkelaitokselle. YEL:n mukaiset peruseläkkeet rahoitetaan kokonaan jakojärjestelmän mukaisesti vuosittain kerätyillä vakuutusmaksuilla ja valtion osuudella, siten niidenkään kustantamisesta ei aiheudu riskiä yksittäiselle eläkelaitokselle.

Työeläketurvan taso on etuusperusteinen eikä siten perustu suoraan rahastoitujen eläkevarojen tuottoon, ja työeläke-etuudet on turvattu vakuuteuille ja eläkkeensaajille kaikkia työeläkelaitoksia koskevalla lakisääteisellä konkurssiyhteisvastuulla. Eläketurvan kustannuksista vastaavat työnantajat ja työntekijät yhteisesti. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa vuosittain työeläkeyhtiöille yhteiset vakuutusmaksun ja vastuuvulvan laskentaa koskevat laskuperusteet näiden hakemuksesta. Laskuperusteisiin sisältyvät muun muassa vastuuvulvan laskennassa käytettävät vakuutusmatemaattiset oletukset, kuten kuolevuus ja työkyvyttömyysalkavuus. TEL:n mukaan laskuperusteet on mitoitettava turvaavasti ja vastuuvulvan perusteiden osoittautuessa kaikilla työeläkelaitoksilla riittämättömäksi voidaan vastuuvulvan täydentämiseen käyttää tasausjärjestelmää.

Varman vakuutusliikkeen riskit liittyvät kerättyjen vakuutusmaksujen ja niistä kertyneen vastuuvulvan riittävyteen suhteessa yhtiön vastuulla oleviin eläkeisiin. Koska yhteisiä laskuperusteita voidaan muuttaa vuosittain ja tasausjärjestelmä toimii puskurina kaikkia työeläkelaitoksia koskevien vakuutusriskien suhteen, jää yksittäisen eläkelaitoksen riskiksi näiltä osin poikkeaminen eläkejärjestelmän keskiarvosta. Vakuutusliikkeen vuotuisen tuloksen heilahteluun varaudutaan tasoituseräällä, jolla on riskiteoreettisesti määrätty ala- ja yläraja. Vastuuvulka lasketaan henkilö- ja vakuutusosalla tilivuoden jälkeisenä keväänä niin sanotussa vuosilaskennassa työnantajien toimitettua tarvittavat ansiotiedot. Eläketurvakeskus tekee tasausjärjestelmän vuotuisen selvittelyn vasta tilivuoden jälkeisenä syksynä. Tilinpäätöksessä vastuuvulka lasketaan arviokaavoin.

Varman vastuuvulvan rakenne oli 31.12.2005 seuraava:

	milj. €	%
TEL:n perusvakuutus		
Vastaisten vanhuuseläkkeiden vastuu	11 429	52,2 %
Vastaisten työkyvyttömyyseläkkeiden vastuu	359	1,6 %
Alkaneiden vanhuuseläkkeiden vastuu	2 613	11,9 %
Alkaneiden työkyvyttömyyseläkkeiden vastuu	1 655	7,6 %
Alkaneiden työttömyyseläkkeiden vastuu	500	2,3 %
Tasoitusvastuu	895	4,1 %
Tasausvastuu	1 063	4,9 %
Ositettu lisävakuutusvastuu	85	0,4 %
Osittamaton lisävakuutusvastuu	2 640	12,1 %
Yhteensä	21 239	97,1 %
TEL:n lisäeläkevakuutus yhteensä	614	2,8 %
YEL:n perusvakuutus yhteensä	20	0,1 %
YEL:n lisäeläkevakuutus yhteensä	3	0,0 %
Vastuuvulka yhteensä	21 876	100,0 %
TEL-P:n tasoitusvastuu 31.12.2005		
Vanhuuseläkeosa	18	2,0 %
Työkyvyttömyyseläkeosa	591	66,1 %
Työttömyyseläkeosa	134	14,9 %
Maksutappio-osa	152	17,0 %
	895	100,0 %
Alaraja	140	
Yläraja	1 398	

Varmassa vakuutettujen työntekijöiden ikärakenne tai työnantajien koko- tai toimialarakenne eivät poikkea merkittävästi työeläkelaitosten keskimääräisestä, ja yhtiön tasoitusmäärä on jopa jonkin verran keskimääräistä suurempi. Varmalla ei siten ole poikkeavaan vakuutuskantaan liittyvää riskiä.

Vakuutusliikkeen riskienhallinnassa käytetään vakuutusteknisiä analyysejä. Vakuutusriskejä analysoidaan mm. riskiperusteanalyysillä (kuolevuus, työkyvyttömyysintensiteetti), liiketulosanalyysillä (vakuutustekniikka, vastuunjako) sekä mm. maksutappioita ja työkyvyttömyysmenoa tilastoitaessa. Tilinpäätöstä laadittaessa varsinkin vakuutettujen palkkasumma-arvio voi poiketa lopullisesta. Tämä heijastuu yhtiön maksutuloon ja vastuuvelan suuruuteen, mutta ei vaikuta juuri ollenkaan yhtiön tulokseen.

Vastuuvelan katteeseen sisältyviin riskeihin eli pääasiassa sijoitusriskeihin varaudutaan toimintapäätöksillä, jonka määrää seurataan suhteessa vastuuvelkaan ja sijoitusjakauman perusteella laskettuun vakavaraisuusrajaan ja muihin rajoihin. Varman toimintapäätös 31.12.2006 oli 6 666 miljoonaa euroa (32,1 prosenttia vastuuvelasta) ja vakavaraisuusraja 3 133 miljoonaa euroa (15,1 prosenttia vastuuvelasta), näin toimintapäätöksen suhde vakavaraisuusrajaan oli 2,13. Sijoitusriskin kehitystä seurataan myös erilaisten laskentamallien, katelaskentajärjestelmän, maksimiriskitasomittauksen, vakavaraisuuskenaarioiden ja VaR-analyyysien avulla. Toiminnassa huolehditaan varojen varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä hajauttamisesta. Vastuuvelan kate 31.12.2006 oli 110,8 prosenttia vastuuvelasta ja jakautunut erilaisiin eriin voimassa olevien säännösten mukaisesti.

Operatiiviset riskit

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan joko yhtiön sisäisten prosessien tai yllättävien ulkoisten tapahtumien aiheuttaman virheellisen toiminnan tuottamaa tappionvaaraa, toiminnan jatkuvuuden vaarantumista tai yhtiöön kohdistuvan luottamuksen vähenemistä.

Yhtiössä toimitaan siten, että valvontajärjestelmissä ei ole puutteita, jotka tekisivät mahdollisiksi tahattomat tai tahalliset virheet tai väärinkäytökset liittyen mm. vakuutus- tai korvauskäsittelyyn, raportointiin, maksutransaktioihin, rekisteritietoihin, tietojenkäsittelyyn, työnjakoihin, yhteistyötahtojen toimintaan tai dokumentaatioon.

Operatiiviset riskit kartoitetaan vuosittain osatokohtaisesti. Tunnistettujen riskien vaikutusten merkittävyyttä ja toteutumisen todennäköisyyttä arvioidaan riskikohtaisesti ottaen huomioon riskin rajoittamiseen tähtäävät etukäteiskeinot. Tunnistetuista riskeistä muodostetaan riskikartta, jossa riskit jaetaan luokkiin osaston/toiminnon kokonaisharkinnan perusteella sen mukaisesti, kuinka vakavasti ne toteutuessaan uhkaavat Varman menestystekijöiden ja hallituksen vahvistamien tavoitteiden saavuttamista. Lisäksi kartoitetaan työeläkejärjestelmään kohdistuvia riskejä.

Sijoitusriskit

Markkinariskillä tarkoitetaan sijoituskohteiden arvon heilahtelua. Markkinariskeistä suurin on osakkeiden markkinariski. Muita markkinariskejä ovat korkoriski, valuuttariski ja kiinteistöjen arvonmuutosriski. Korkoriski voi toteutua hintariskinä tai ennenaikainen pääoman takaisinmaksu uudelleensijoitusriskinä. Inflaatoriskillä tarkoitetaan omaisuuden reaaliarvon tai -tuoton alenemista. Luottoriskillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu vastapuolen kyvyttömyydestä vastata sitoumuksestaan. Likviditeettiriskillä tarkoitetaan kassavirran toteutumista erisuuruisena kuin on odotettu. Riskin muodostavat myös sijoitukset, jotka eivät ole joko lainkaan tai vain huomattavalla tappiolla rahaksi muutettavissa. Malliriskillä tarkoitetaan riskimittauksiin liittyviä riskejä. Mittauksessa joudutaan tekemään laskentamenetelmistä sekä laskenta-aineistosta oletuksia ja yksinkertaistuksia, jotka voivat poiketa todellisuudesta.

Hallituksen vahvistamassa sijoitussuunnitelmassa määritellään mm. sijoituksille asetettavat yleiset turvaavuustavoitteet, sijoitusten hajautus- ja likviditeettitavoitteet sekä valuuttaliikkeen järjestämisen periaatteet. Hallitus arvioi vähintään kerran vuodessa yhtiön sijoituksiin sisältyvät riskit arvonmuutoksen, odotetun tuoton, turvaavuuden ja valuuttaliikkeen suhteen, sekä yhtiön riskinkantokyvyn sijoitusten osalta lyhyellä ja pitkällä aikavälillä ml. arvio vakavaraisuusaseman kehityksestä.

Sijoitusten riskienhallintaan kuuluu hyväksyttävän riskitason määrittely hallituksen vahvistamissa puitteissa sekä riskien jatkuva mittaaminen valituilla menetelmillä, hyväksyttävään tasoon vertailu ja raportointi. Riskienhallintaan kuuluu myös sijoitusportfolion jatkuva sopeuttaminen oikean riski- ja tuottoisuuden ylläpitämiseksi. Lisäksi otetaan huomioon sijoitusten suuntaamisen yhteiskuntavastuulliset periaatteet sekä omistajaohjauksen periaatteet, joissa mm. koti- ja ulkomaisten yritysten korkeatasoinen hallinnointi ja toiminnan läpinäkyvyys ovat sijoituspäätöksissä tärkeitä valintaperusteita.

Sijoitusten, pääasiassa osakkeiden, markkinariski muodostaa suurimman tulokseen ja vakavaraisuuteen kohdistuvan riskin. Varman sijoitusten kokonaisriskiä mittaava VaR- (Value-At-Risk) luku oli vuoden 2006 lopussa 747 (498) miljoonaa euroa. Kyseinen luku tarkoittaa yhtiön sijoituskannan suurinta mahdollista markkina-arvon alenemista tavanomaisissa markkinaolosuhteissa kuukauden aikana 97,5 prosentin todennäköisyydellä.

Sijoitusten kokonaisriski sovitetaan yhtiön riskinkantokykyyn siten, että yhtiön vakavaraisuusasema ei vaarannu. Maksimiriskitaso mitoitetaan siten, että noteerattuihin osaketyyppeihin sijoitukseen kohdistuvan 30 prosentin arvonlaskun jälkeen toimintapäätös on vähintään VaR:n verran toimintapäätöksen vähimmäismäärää (=2/3 vakavaraisuusraja) korkeammalla ja kuitenkin aina vähintään vakavaraisuusrajalta. VaR:lla tarkoitetaan tässä yhteydessä 1 kuukauden periodin 97,5 %:n luottamustasolla lasketun VaR-luvun ylittävien tappioiden odotusarvoa.

Sijoitusten erilaiset enimmäisrajat esitetään erillisinä riskirajoina sijoitussuunnitelmassa. Sijoitussalkun hajauttaminen perustuu omaisuusluokkien tuotto-korrelaatiot huomioivaan allokointiin. Sijoitusriskejä eliminoidaan mm. hajauttamalla sijoituksia omaisuusluokittain ja kohteittain, sijoituskantaa ja -kohteita analysoimalla, riskikeskittymiä välttämällä, turvaavalla vakuuspolitiikalla, varovaisella arvostuskäytännöllä, varoja ja vastuita yhteen sovittamalla, johdannaisten käytöllä, riittävällä ja oikea-aikaisella valvonta- ja seurantajärjestelmällä sekä vastapuoliriskejä minimoimalla. Lisäksi seurataan mm. sijoitusten duraatiota, luokitusta ja likvidiyyttä. Kiinteistöjen osalta kiinnitetään huomiota mm. teknisiin ja sijainnillisiin riskeihin. Johdannaiset (esim. korko-, osake- ja valuuttajohdannaiset) rinnastetaan niiden alla oleviin instrumentteihin, joten johdannaisia seurataan aina yhdessä niiden perustana olevien sijoitusten kanssa.

Sijoitusten tuotto-odotus pyritään maksimoimaan valitulla kokonaisriskitasolla, jolloin sijoitukset ovat mahdollisimman tuottavia siinä määrin kuin yhtiön riskinkantokyky sallii. Vastuuvelan luonne otetaan huomioon sijoitusten aikajänteen ja rahaksi muutettavuuden suunnittelussa. Työeläkevakuutustoinnassa varat rahastoituvat yhtiöön hyvin pitkäksi aikaa, ennen kuin ne käytetään aikanaan eläkkeiden maksuun. Sijoitusten tavoiteallokaatio, allokation vaihtelurajat ja tuotto-odotukset määritellään sijoitussuunnitelmassa, joka perustuu laatimishetken tietoihin. Markkinatilanteen muuttuessa tavoiteallokaatiota ja tuotto-odotuksia muutetaan uuden tilanteen mukaisiksi.

Alla oleva taulukko kuvaa, miten tilinpäätöksen tuotto ja vakavaraisuusluvut muuttuisivat osakekurssien ja kiinteistöjen arvojen laskiessa ja korkotason nous-
tessa.

Sijoitussalkun herkkyyshanalyysi

	Arvo 31.12.2006	Vaikutus		
		Osakekurssit -30 %	Korkotaso +1%-yksikkö	Kiinteistöjen arvo -10%
Toimintapääoma	6 666 milj. €	3 600 milj. €	6 055 milj. €	6 407 milj. €
% vastuuvälästä	32,1 %	17,4 %	29,2 %	30,9 %
suhteessa vakavaraisuusrajaan	2,1-kert.	1,3-kert.	1,9-kert.	2,1-kert.
Sijoitusten tuotto, %	9,4 %	-3,0 %	6,9 %	8,4 %

Varman sijoitusten tuotot riskin mukaan ryhmiteltynä olivat vuonna 2006 seuraavat:

	Markkina- arvo, milj. €	Todellinen riskiasema milj. €	Sitoutuneen po:n tuotto	Riski- volatili- teetti	Modifioitu duraatio
Korkosijoitukset					
Lainasaamiset	781,8	781,8	4,3 %		
Joukkovelkakirjat	10 487,8	10 530,8	0,7 %	2,4 %	5,5
Muut rahoitusmarkkinavälineet	370,3	24,7	3,1 %		
Osakesijoitukset					
Noteeratut osakkeet	9 358,5	9 661,1	23,6 %	10,8 %	
Private equity -sijoitukset	778,0	778,0	25,4 %		
Noteeraamattomat osakesijoitukset	108,1	108,1	31,5 %		
Kiinteisösijoitukset ¹⁾					
Suorat kiinteisösijoitukset	2 566,5	2 566,5	7,9 %		
Kiinteisösijoitusrahastot ja yhteissijoitusryitykset	170,2	170,2	10,3 %		
Muut sijoitukset					
Hedge fund -sijoitukset	2 237,2	2 237,2	8,0 %	4,8 %	
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0			
Muut sijoitukset	0,0	0,0			
Sijoitukset yhteensä	26 858,4	26 858,4	9,4 %	3,9 %	

¹⁾ KTI-indeksin mukainen kokonaistuotto

Sijoitusten luokittelu ja laskentaperiaatteet ovat TELAn tuoton laskentatyöryhmän suositusten mukaiset, ja ne poikkeavat tilinpäätöksen luokittelusta.

Muutokset vuoden 2007 alusta

Sijoitusten riskinkantokykyä ja sen myötä lisätuottojen hakemista pidemmällä tähtäimellä parannetaan sitomalla asteittain kasvava osuus vastuuvelan tuottovaatimuksesta nykyistä viihteemmäin eläkelaitosten toteutuneisiin osaketuottoihin ja kasvattamalla toimintapääomien tasoa aiempaa suuremmalla osuudella sijoitustoiminnan tuotoista. Vuonna 2007 kahden prosentin osuudella vastuuvelasta tuottovaatimus määräytyy työeläkelaitosten keskimääräisten toteutuneiden osaketuottojen perusteella jälkikäteen. Osuus kasvaa vuosittain kahdella prosenttiyksiköllä, kunnes se on 10 % vastuuvelasta. Tällöin tähän osuuteen liittyvästä riskistä tuottovaatimukseen nähden jää jäljelle vain poikkeamariski työeläkejärjestelmän keskimääräiseen osakesalkkuun nähden. Tähän osuuteen liittyvää riskiä kannetaan työeläkejärjestelmätasolla uudella osaketuottosidonnaisella lisävakautusvastuulla, jonka koko voi vaihdella -10-5 % vastuuvelasta. Lisäksi toimintapääomia pyritään lievästi kasvattamaan laskemalla hieman vakavaraisuuden perusteella määräytyvää tuottoveloitetasoa.

Kate- ja vakavaraisuussäännösten uudistamisen johdosta kaikki sijoitukset ovat katekelpoisia laissa määriteltyjen enimmäisrajojen puitteissa. Vakavaraisuussäännöstö on ensisijainen suhteessa katesäännöstöön, jota yksinkertaistettiin aikaisemmasta. Uudessa kate- ja vakavaraisuussäännöstössä sijoitusten hajauttamisvaatimus on keskeinen. Vakavaraisuusrajan laskennassa sekä vastuuvelkaa kattavien varojen luetteloinnissa sijoitukset tulee luokitella vakavaraisuusryhmiin niiden tosiasiallisen riskin mukaisesti. Uusi säännöstö edellyttää myös euromääräisten johdannaistuotteiden ja sallitun enimmäistappion määrittelyn sekä johdannaissopimusten luokittelun riskiä pienentäviin ja muihin kuin riskiä pienentäviin johdannaissopimuksiin.

Hallitus päättää sijoitusten oikeudellisesta muodosta poikkeavan luokittelun perusteista sekä johdannaissopimusten käyttämistä ja luokittelua koskevista perusteista. Lisäksi hallitus seuraa johdannaissopimusten käytön ja sijoitusten luokitteluperusteiden soveltamista sekä hyväksyy vuosittain selvitykset perusteiden soveltamisen kokonaisvaikutuksesta eläkelaitoksen vakavaraisuusrajaan.

Sijoitus- ja riskienhallintasuunnitelmiin on lisätty mm. kuukausittainen seurantaraportti hallituksen vahvistamien katetta ja vakavaraisuutta koskevien sijoitusten luokitteluperusteiden noudattamisesta, vuosittainen selvitys oikeudellisesta muodosta poikkeavista luokitteluista ja näiden vaikutuksesta vakavaraisuusrajaan, kuukausiraportointi johdannaissopimusten käytön seurannasta hallituksen vahvistamien periaatteiden mukaisesti sekä vuosittainen yhteenvedoraportti johdannaisten käytöstä ja tämän vaikutuksesta vakavaraisuusrajaan.

Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus toimii sisäisen tarkastuksen ammattistandardeissa määriteltyjen periaatteiden mukaisesti. Sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi-, varmistus- ja konsultointitoimintaa, jonka tarkoitus on tukea organisaation tavoitteiden saavuttamista tuottamalla riskienhallinnan ja muun sisäisen valvonnan tilaa koskevia arvioita ja kehitysehdotuksia. Sisäisen tarkastuksen organisaatioasema, tehtäväalueet, vastuu ja toimivalta on määritelty hallituksen hyväksymässä toimintaohjeessa. Tarkastuskohteet määritellään vuosittain laadittavassa tarkastussuunnitelmassa, joka johtoryhmän ja tarkastusvaliokunnan käsittelyn jälkeen hyväksytään hallituksessa. Tarkastushavainnot raportoidaan yhtiön johdolle, tarkastusvaliokunnalle ja hallitukselle. Sisäinen tarkastus on organisoitu toimitusjohtajan alaisuuteen.

Tilinpäätöksen liitetiedot

Hallinto

Hallinnon perustan muodostaa työeläkevakuutusyhtiöistä annettu laki sekä laissa mainitut vakuutusyhtiölain ja osakeyhtiölain säännökset. Varma noudattaa myös listayhtiöiden corporate governance -ohjetta siltä osin kuin se on keskinäiselle työeläkevakuutusyhtiölle mahdollista. Varman keskeiset toimielimet ovat yhtiökokous, hallintoneuvosto, hallitus ja toimitusjohtaja.

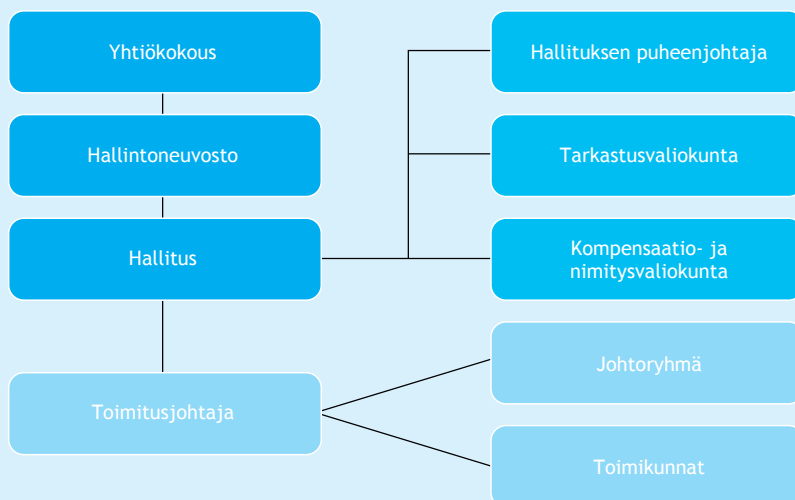
Varman asiakkaita ovat vakuutuksenottajat ja vakuutetut. Vakuutuksenottajilla, vakuutetuilla ja takuupääoman omistajilla on oikeus osallistua päätöksentekoon yhtiökokouksessa.

Yhtiökokouksen valitseman hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa hallintoa. Hallintoneuvostoon kuuluu 28 jäsentä, joista seitsemän valitaan työnantajakeskusjärjestöjen ja seitsemän palkansaajakeskusjärjestöjen ehdotuksesta. Vuonna 2006 hallintoneuvosto kokoontui kolme kertaa. Kokouksiin osallistui keskimäärin 61 prosenttia jäsenistä. Hallintoneuvoston puheenjohtajalle maksettiin vuonna 2006 vuosipalkkiota 5 000 euroa, varapuheenjohtajille 3 800 euroa ja jäsenille 2 500 euroa. Kokouspalkkiota maksettiin 300 euroa kokoukselta.

Hallituksen tehtävänä on johtaa Varmaa ammattimaisesti ja terveiden liiketoimintaperiaatteiden mukaisesti. Hallitus huolehtii Varman hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitukseen kuuluu 12 jäsentä ja kolme varajäsentä. Hallituksen sekä sen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajat valitsee hallintoneuvosto. Varsinaisista jäsenistä kolme ja varajäsenistä yksi valitaan työnantajakeskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä ja kolme jäsentä ja yksi varajäsen keskeisten palkansaajia edustavien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä. Muut varsinaiset jäsenet ja yksi varajäsenistä ovat vapaaehtoisia.

Varman hallitus on kokoontunut vuoden aikana yhdeksän kertaa. Osallistumisaste oli keskimäärin 87 prosenttia varajäsenten osallistuminen huomioottaen. Hallituksen kaikki varsinaiset ja varajäsenet ovat osallistuneet hallitustyöskentelyn itsearviointiin. Hallitus on vuoden aikana käsitellyt mm. sijoitussuunnitelmaa ja sijoituksia yleensä, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä, vakuutusteknisiä laskuperusteita, yhtiön ohjaus- ja palkitsemisjärjestelmiä sekä yhtiön keskeisten toimintojen kehittymistä ja liikekulutehokkuutta.

Varman hallinto

Hallituksen tarkastusvaliokunta valvoo mm. yhtiön taloudellista ja muuta raportointia sekä sisäisen valvonnan tilaa. Vuonna 2006 tarkastusvaliokunta kokoontui kaksi kertaa. Tärkeimmät vuoden aikana käsitellyt asiat olivat riskienhallinta, tilintarkastajien valintaprosessi ja tilintarkastajien sekä sisäisen tarkastuksen raportointi. Kompensaatio- ja nimitysvaliokunta valmistelee hallitukselle sekä yhtiön kannustinjärjestelmät että johdon yleiset palkitsemisperiaatteet. Vuonna 2006 valiokunta kokoontui kaksi kertaa.

Hallituksen palkkioista päättää hallintoneuvosto. Puheenjohtajalle maksettiin vuonna 2006 vuosipalkkiota 20 000 euroa, varapuheenjohtajille 15 000 euroa, jäsenille 10 000 euroa ja varajäsenille 6 000 euroa. Kokouspalkkiota maksettiin puheenjohtajalle 400 euroa, varapuheenjohtajille 375 euroa sekä jäsenille ja varajäsenille 275 euroa kokoukselta. Valiokuntien jäsenille maksettiin kokouspalkkiota saman verran kuin hallituksen jäsenille. Hallituksessa ei ole Varman toimivaan johtoon kuuluvia jäseniä. Kukaan hallitusjäsenistä ei ole ollut työ- tai toimitushteessa Varmaan vuonna 2006 tai kahtena sitä edeltävänä vuotena eikä saa Varmalta korvauksia hallitustehtäviin liittymättömistä palveluista.

Toimitusjohtaja huolehtii Varman juoksevasta hallinnosta hallituksen ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtajaa tukee Varman johtamisessa johtoryhmä, johon kuuluu toimitusjohtajan lisäksi seitsemän jäsentä. Toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan ja hallituksen nimittämien johtajien palkoista ja palkkaeduista päättää hallitus. Toimitusjohtajan palkka- ja luontaisedut olivat 580 035 euroa vuonna 2006. Hänen eläkeikänsä on 62 vuotta. Eläkkeen määrä on 60 prosenttia laskennallisesta eläkepalkasta. Toimitusjohtajan irtisanomisaika on kuusi kuukautta, minkä lisäksi hän on oikeutettu kuuden kuukauden palkkaa vastaavaan erokorvaukseen. Varatoimitusjohtajan palkka- ja luontaisedut olivat 317 330 euroa ja eläkeikä 60 vuotta. Johdon vuosittain vahvistettavan tulospalkkion enimmäismäärä vastaa 2-6 kuukauden palkkaa.

Tilintarkastajille maksetut palkkiot

Vuonna 2006 tilintarkastuspalkkiot olivat 210 000 (220 000) euroa ja tilintarkastusyhteisöille konsultoinnista (mm. ulkomaiset pääomasijoitukset) maksetut palkkiot 43 000 (105 000) euroa eli yhteensä 253 000 (325 000) euroa.

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tunnusluvut ja analyysit

Tiivistelmä

	2006	2005	2004	2003	2002
Vakuutusmaksutulo, milj. €	2 983,3	2 763,9	2 614,8	2 454,7	2 406,0
Maksetut eläkkeet ja muut korvaukset, milj. € ¹⁾	2 556,3	2 400,8	2 277,3	2 182,1	2 092,4
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin, milj. €	2 329,8	2 498,8	1 565,7	1 460,8	339,6
tuotto sitoutuneelle pääomalle, %	9,4	11,6	8,0	8,1	1,9
Liikevaihto, milj. €	4 624,8	3 834,5	3 604,5	3 749,3	2 839,9
Kokonaisliikekulut, milj. €	89,8	83,9	78,3	74,9	70,8
% liikevaihdosta	1,9	2,2	2,2	2,0	2,5
Vakuutusmaksun hoitokustannusosalla katetut liikekulut	73,4	70,7	66,4	64,2	59,0
% TEL-palkka- ja YEL-työtulosummasta	0,5	0,5	0,5	0,6	0,5
Kokonaistulos, milj. €	1 120,7	1 681,0	877,9	909,8	-363,4
Vastuuvelka, milj.€	23 774,3	21 824,1	20 028,5	18 811,9	17 340,3
Toimintapääoma, milj. €	6 665,7	5 599,3	3 986,3	3 193,4	2 409,2
% vastuvelasta ²⁾	32,1	29,2	22,8	19,4	15,5
suhteessa vakavaraisuusrajaan	2,1	2,4	2,4	2,1	2,1
Tasointuvastuu, milj. €	910,4	947,0	906,9	860,3	797,6
Eläkevarat, milj. € ³⁾	27 378,0	24 727,6	21 491,0	19 670,6	18 014,7
Siirto asiakashyvityksiin (%) TEL-palkkasummasta	0,6	0,7	0,4	0,3	0,2
TEL-palkkasumma, milj. €	13 402,2	12 275,4	11 784,2	11 045,7	10 852,3
YEL-työtulosumma, milj. €	648,3	620,0	597,7	579,0	566,5
TEL-vakuutuksia ⁴⁾	25 200	25 200	25 600	25 300	25 900
TEL-vakuutettuja	426 100	408 600	406 400	393 000	398 500
YEL-vakuutuksia	37 400	36 700	36 300	36 000	36 300
Eläkkeensaajia	296 400	293 000	285 600	284 000	279 000

¹⁾ Tuloslaskelman maksetut korvaukset ilman korvaustoiminnan ja työkyvyn ylläpitotoiminnan hoitokuluja.

²⁾ Suhdeluku laskettu %:na vakavaraisuusrajan laskennassa käytetystä vastuvelasta.

³⁾ Vastuuvelka + arvostuserot.

⁴⁾ Vakuutus sopimuksen tehneiden työnantajien vakuutukset.

Tulosanalyysi

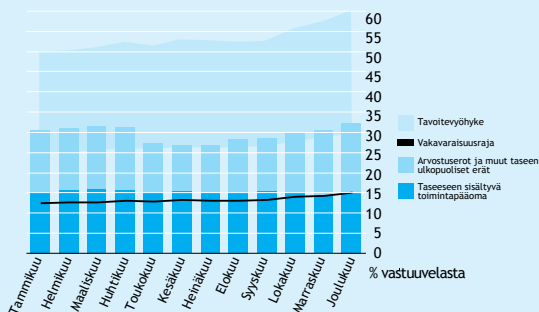
31.12., milj. €	2006	2005	2004	2003	2002
Tuloksen synty					
Vakuutusliikkeen tulos	-32,1	42,8	52,7	70,2	38,2
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvo	1 124,2	1 614,6	802,6	820,4	-418,0
+Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo	2 329,8	2 507,0	1 575,9	1 460,0	337,5
-Vastuavelan tuottovaatimus	-1 205,6	-892,4	-773,3	-639,6	-755,6
Hoitokustannustulos	28,5	23,5	22,5	19,1	16,4
Kokonaistulos	1 120,7	1 681,0	877,9	909,8	-363,4
Tuloksen käyttö					
Vakavaraisuuden muutokseen	1 042,7	1 597,0	826,9	874,8	-398,3
Tasointuvastuun muutokseen	-36,5	40,1	46,5	62,7	36,7
Toimintapääoman muutokseen	1 079,2	1 556,9	780,3	812,1	-435,0
Osittamattoman lisävakuutusvastuun muutokseen	368,5	108,1	171,9	626,8	-355,1
Arvostuserojen muutokseen	700,2	1 441,0	603,9	180,4	-84,8
Tilinpäätössiirtojen kertymän muutokseen	-0,2	0,0	-2,6	-0,5	-0,5
Tilikauden voittoon	10,7	7,8	7,1	5,4	5,5
Siirtoon asiakashyvityksiin	78,0	84,0	51,0	35,0	26,0
Ositetun lisävakuutusvastuun täydennykseen	0,0	0,0	0,0	0,0	8,9
Yhteensä	1 120,7	1 681,0	877,9	909,8	-363,4

Vakavaraisuus

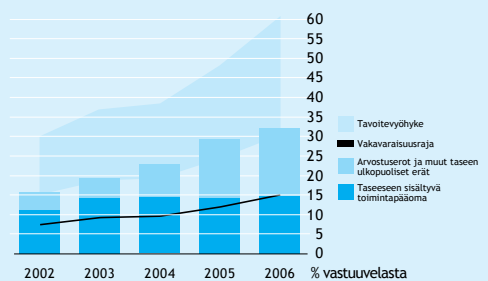
Toimintapääoma ja sen rajat
(%:na vakavaraisuusrajan laskennassa käytetystä vastuuvälästä)

	2006	2005	2004	2003	2002
Vakavaraisuusraja	15,1	12,0	9,5	9,2	7,5
Tavoitevyöhykkeen alaraja	30,2	24,0	19,1	18,4	14,9
Tavoitevyöhykkeen yläraja	60,4	48,0	38,1	36,8	29,8
Toimintapääoma	32,1	29,2	22,8	19,4	15,5

Toimintapääoma 2006

Toimintapääoma 2002-2006

Tilinpäätöksen liitetidot

Tunnusluvut ja analyysit

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

	2006		2005		2004		2003		2002	
	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	%
Lainasaamiset ¹⁾	930,6	3,5	953,7	3,9	1 089,5	5,1	1 222,1	6,3	1 266,3	7,1
Joukkovelkakirjalainat ^{1) 2)}	10 373,5	38,6	11 569,9	47,0	11 240,9	52,9	10 891,0	56,0	10 826,4	60,8
*sisältää korkorahastoja	245,9		240,8		140,6					
Muut rahoitusmarkkina- välineet ja talletukset ^{1) 3)}	389,2	1,4	619,9	2,5	838,3	3,9	142,5	0,7	178,9	1,0
Osakkeet ja osuudet	12 428,4	46,3	8 761,4	35,6	5 476,5	25,8	4 683,2	24,1	3 028,5	17,0
Kiinteistösjoitukset ⁴⁾	2 736,7	10,2	2 715,9	11,0	2 587,2	12,2	2 520,1	13,0	2 519,9	14,1
*sisältää sijoitusrahastoja ja yhteissijoitusryityksiä	227,0		54,4		14,7					
Sijoitukset yhteensä	26 858,4	100,0	24 620,8	100,0	21 232,6	100,0	19 459,0	100,0	17 820,1	100,0

Jvk-salkun modifioitu
duraatio

5,52

¹⁾ Sisältää kertyneet korot.

²⁾ Korkorahastoista pitkän koron rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koron rahastot muihin rahoitusmarkkinavälineisiin.

³⁾ Sisältää taseen sijoituksiin kuuluvat talletukset.

⁴⁾ Sisältää niiden sijoitusrahastojen osuudet ja sijoitukset niihin rinnastettaviin yhteissijoitusryityksiin, jotka sijoittavat kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöihin.

Sijoitustoiminnan tuottoerittely ja tulos

milj. €	2006	2005	2004	2003	2002
Suorat nettotuotot	899,6	885,8	948,0	795,0	795,3
Lainasaamiset	44,0	43,4	55,6	56,0	63,1
Joukkovelkakirjalainat	431,5	479,8	476,7	505,3	514,6
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	17,8	12,0	10,3	6,0	15,2
Osakkeet ja osuudet	277,6	208,3	294,3	119,9	93,7
Kiinteistösjoitukset	155,8	153,7	132,0	123,1	116,2
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-27,1	-11,3	-20,8	-15,2	-7,4
Arvonmuutokset kirjanpidossa ¹⁾	730,0	172,1	13,7	485,4	-373,0
Osakkeet ja osuudet	683,6	176,0	254,2	252,3	-467,1
Joukkovelkakirjalainat	37,8	22,8	-203,4	253,8	109,2
Kiinteistösjoitukset	8,7	-26,7	-37,1	-20,7	-15,0
Sijoitustoiminnan nettotuotot kirjanpidossa	1 629,6	1 057,8	961,8	1 280,4	422,3
Arvostuserojen muutos ²⁾	700,2	1 441,0	603,9	180,4	-84,8
Osakkeet ja osuudet	1 039,7	1 402,8	306,9	255,1	-346,9
Joukkovelkakirjalainat	-384,5	10,0	263,9	-103,5	216,6
Kiinteistösjoitukset	45,0	27,5	33,5	29,6	47,6
Muut sijoitukset	0,1	0,7	-0,3	-0,8	-2,1
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	2 329,8	2 498,8	1 565,7	1 460,8	337,5
Vastuuvelan tuottovaatimus	1 205,6	892,4	773,3	639,6	755,6
Sijoitustoiminnan kirjanpidollinen tulos	424,0	173,6	198,7	640,0	-333,2
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin	1 124,2	1 614,6	802,6	820,4	-418,0
Johdannaisten osuus sijoitustoiminnan nettotuotoista ³⁾	290,5	-309,9	-157,7	161,5	61,1

¹⁾ Myyntivoitot ja -tappiot sekä muut kirjanpidon arvonmuutokset

²⁾ Taseen ulkopuoliset arvonmuutokset

³⁾ Sisältää valuuttasuojaukset

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin

	Sijoitusten nettotuotot käyvin arvoin ¹⁾ milj. € 2006	Sitoutunut pääoma ²⁾ milj. € 2006	Tuotto sitoutuneelle pääomalle % 2006	Tuotto sitoutuneelle pääomalle % 2005	Tuotto sitoutuneelle pääomalle % 2004	Tuotto sitoutuneelle pääomalle % 2003	Tuotto sitoutuneelle pääomalle % 2002
Lainasaamiset	44,0	936,9	4,7	4,5	4,8	4,4	4,7
Joukkovelkakirjalainat ³⁾	84,7	11 028,7	0,8	4,5	5,0	6,1	8,7
* josta korkorahastoja	8,0	238,4	3,3	2,1			
Muut rahoitusmarkkina- välineet ja talletukset	17,9	565,5	3,2	2,0	2,6	3,4	3,4
Osakkeet ja osuudet	2 000,9	9 615,4	20,8	29,4	17,9	19,3	-19,7
Kiinteistösjoiutukset ^{4) 5)}	209,4	2 657,6	7,9	6,0	5,1	5,4	6,5
* josta sijoitusrahastoja ja yhteissijoitusyrityksiä	9,1	139,6	6,5	8,9			
Sijoitukset yhteensä	2 356,9	24 804,1	9,5	11,6	8,1	8,2	2,0
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-27,1						
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	2 329,8	24 804,1	9,4	11,6	8,0	8,1	1,9

¹⁾ Sijoitustoiminnan nettotuotot käyvin arvoin = Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat. Kassavirralla tarkoitetaan ostojen / kulujen ja myyntien / tuottojen erotusta.

²⁾ Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat.

³⁾ Sisältää ko. sijoituksiin tilastoitavien korkorahastojen tuotot.

⁴⁾ Sisältää kiinteistösjoiutuksiin tilastoitavien sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten tuotot.

⁵⁾ KTI-indeksin mukainen kokonaistuotto koko kiinteistökannalle 7,8 %.

KTI-indeksin mukainen kokonaistuotto sijoituskiinteistöille (pois lukien omassa käytössä olevat) 8,2 %.

Hoitokustannustulos

milj. €	2006	2005	2004	2003	2002
Vakuutusmaksun hoitokustannusosat	101,3	93,6	88,2	82,4	74,6
Vakuutusmaksun hoitokustannusosalla katetut liikekulut	-73,4	-70,7	-66,4	-64,2	-59,0
Muut tuotot ja kulut	0,6	0,6	0,7	0,9	0,8
Hoitokustannustulos	28,5	23,5	22,5	19,1	16,4
Liikekulut % vakuutusmaksun hoitokustannustulosta	72	75	75	77	78

Hallituksen esitys tilikauden voiton käsittelystä

Hallitus esittää, että tilikauden voitosta	10 723 187,91	euroa
varmuusrahastoon (vapaa rahasto) siirretään	9 800 000,00	euroa
takuupääomalle maksetaan korkoa	865 992,73	euroa
hallituksen käyttövaroihin siirretään	55 000,00	euroa
voitto- ja tappiotilille jätetään	2 195,18	euroa

Helsingissä 16. helmikuuta 2007

Jyrki Juusela

Ole Johansson

Mikko Mäenpää

Jouko Ahonen

Markku Jokinen

Erkki Kangasniemi

Birgitta Kantola

Lasse Laatunen

Arto Ojala

Markku Pohjola

Kari O. Sohlberg

Björn Wahlroos

Matti Vuoria
toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön
Varman omistajille

Olemme tarkastaneet Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön Varman kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2006. Hallitus ja toimitusjohtaja ovat laatineet toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen, joka sisältää konsernin ja emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja työeläkevakuutusyhtiön hallinnosta.

Allekirjoittaneen Mauri Palvin, KHT, johdolla suoritetusta valvontatilintarkastuksesta on annettu 12.2.2007 päivätty valvontatarkastuskertomus.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, etteivät tilinpäätös ja toimintakertomus sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston,

emoyhtiön hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta vakuutusyhtiölain ja työeläkeyhtiöistä annetun lain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös ja toimintakertomus antavat kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomus on yhdenmukainen tilinpäätöksen kanssa. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää työeläkevakuutusyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys tuloksen käsittelystä on vakuutusyhtiölain mukainen.

Helsingissä 28. helmikuuta 2007

Mauri Palvi
KHT

Jaakko Nyman
KHT

Hallintoneuvoston lausunto

Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön Varman hallintoneuvostolle on tänään pidetyssä kokouksessa esitelty yhtiön vuoden 2006 tilinpäätös ja konsernitilinpäätös toimintakertomuksineen sekä tilintarkastuskertomus.

Hallintoneuvosto ilmoittaa lausuntonaan varsinaiselle yhtiökokoukselle, että sillä ei ole huomauttamista tilinpäätöksen, konsernitilinpäätöksen, toimintakertomuksen eikä tilintarkastuskertomuksen johdosta.

Hallintoneuvosto ilmoittaa samalla yhtyvän hallituksen esitykseen tilikauden voiton käsittelemisestä.

Helsingissä 8. maaliskuuta 2007

Hallintoneuvoston puolesta

Pekka Paasikivi
hallintoneuvoston puheenjohtaja

Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma

Puhelin 010 515 13
Postiosoite PL 1, 00098 VARMA
Käyntiosoite Annankatu 18, Helsinki
Kotipaikka Helsinki
Y-tunnus 0533297-9
Internet www.varma.fi

VARMA